

ABONAMENTS

Barcelona, mes ...	350 Ptas.
Catalunya i territoris de la Repu- blica, trimestre ...	1050 "
Amèrica llatina i Portugal, trimestre ...	1250 "
Països convinguts postal, id. ...	1550 "
Altres països, id. ...	3050 "

DIARI D'AVISOS I NOTÍCIES

ANUNCIS I RECLAMS, SEGONS TARIFA

LA PUBLICITAT

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
CORTS CATALANES, 580, pral.—Tel. 11480TALLERS D'IMPRESSA:
BARCELONA, 11 i 13.—TELEFON 19003

EL TEMPS

A excepció del Pallars i Cerdanya, on el cel està seri, per la resta de Catalunya s'observa molta nuvolositat amb boires matinals a la conca de Tremp i planes de Vic i Bages. Les rosades i nebrades són intenses a gran part del país. Els vents són fluïds del sector nord, i persisteixen sota la seva influència, les temperatures baixes. La mínima d'avui al Port de la Bonalguia ha estat de 3 graus sota zero.

CRONICA La contradansa governamental a Catalunya

Després d'una tramitació una mica tempestuosa, la crisi plantejada a la Generalitat ha tingut el desenllaç que ahir apuntàvem en la secció política. El senyor Escalas, que actuava com a tècnic a la Conselleria de Finances, ha estat desembarcat —segurament no li ha dolgut gaire quedar-se en terra— perquè la dosificació del Consell resultés ben ponderada. Anul·lada una conselleria, i en això encara han fet curt, per exigències purament partidistes, en resten sis, nombre que ve com l'anell al dit per reduir-lo a tres parcel·les: una per cada partit que integra el bloc governamental de Catalunya, sota la presidència del senyor Vilallonga. La combinació, de gestació tan penosa, no ens atrevim a dir que sigui genial, però és una capa mal tallada que serà utilitzada amb més, resignació que entusiasme per part dels interessats. I diem mal tallada perquè sempre resultarà curta d'un cap per a un o altre dels seus usufructuaris, posat que en cas de discrepància entre la Ceda i la Lliga el senyor Vilallonga no podrà partir el seu vot de president i haurà de fer la balança entre els seus aliats legítims i els seus aliats de cor.

No cridem el mal temps; el governador general, en funcions de president governatiu de la Generalitat, ja sabrà repartir les ditades de mel i de fel en una proporció tolerable per als neguitosos de cada banda. Si a la Generalitat tot està a punt per a la dansa, a la casa del davant encara la ballen de valent en cerca del capdancer. Fa dies que busquen un alcalde i no el troben, i sembla que si tots no hi posen el coll hi haurà feina llarga a trobar-lo, perquè allà són més a lligar caps, i tothom estira per la seva banda. Qui s'endurà la vara fa de mal dir, perquè si al davant tot s'ha pogut endegar conjuntament tres parelles, a l'Ajuntament l'alcalde ha de ballar sol, i costarà molt més encertar un pretendent del gust de totes les públiques que esperar fer-se'l seu. No cal que ens impacientem: la cosa és prou divertida per a prendre-s'ho una mica a la galana. Aquesta gent s'ho endega tot com si a Barcelona i a Catalunya no hi hagués ningú més sinó ells. Es barallen, es reconcilien, es tornen a barallar; que sembla que vagin a treure's els ulls, i tot queda com una bassa d'oli, per allargar la cama dissimuladament i fer-se la traveta, i no veuen que hi ha tot un poble que mira amb rialleta escèptica tanta feina inútil, perquè el dia que hi puguin dir la seva en quedarà ben poca cosa de tot aquest envasat polític.

I quin és el resultat de tot aquest tripot? Que les dues terceres parts del govern i l'administració de Catalunya són a mans de partits de soca forastera. Radicals i cedistes no es poden desfer de la disciplina que imposen els organismes centrals dels respectius partits. Si la Ceda catalana ha plantat cara i l'arrogància li ha anat més bé del que els seus adversaris desitjaven, la victòria tampoc no li haurà sortit de franc, perquè haurà hipotecat una part de les seves iniciatives localistes en benefici de les conveniències dels seus directores polítics de fora. L'altre dia deien que la Lliga, en obrir la porta de Catalunya a la Ceda, s'havia tirat la planeta. Els fets ens donen la raó: si us plau per força s'haurà de resignar a lligar la seva sort a la colònia catalana de la Ceda, i en té per anys d'aquesta servitud que s'ha imposat. Si no hagués patit l'obcecació que tanta disbarats li va fer cometre, hauria pogut viure pobre, però honesta, com a partit catalanista; ara difícilment ningú li reconeixerà aquest títol, que era el que més honor li feia i més popularitat li proporcionava; viurà a precari dels seus aliats de fora, i s'hi haurà de partir les engrunes que els partits catalanistes veritablement populars li deixaran.

L'ANIVERSARI DE L'ASSASSINAT DE L'AVIET

Ahir començaren a portar-se rams i corones al nínxol on reposen les despulles del malaurat patriota. Una de les primeres que hi foren col·locades (la de la part inferior a la foto) porta una sentida dedicatòria de Lluís Companys.

Un audaç atracament a Madrid

Uns individus assalten una camioneta de l'Ajuntament al moment de descarregar tres milions de pessetes; fereixen tres empleats, un dels quals ha mort, i s'emporten dos sacs amb un milió i mig de pessetes.

Madrid, 30. — Minuts abans de les onze del matí s'ha deturat davant la porta de l'Ajuntament la camioneta municipal número 4347, de Madrid, conduïda pel xofer Vicenç Amor, a l'interior de la qual viatjaven l'auxiliar de caixa Elies Calderón Gómez, de trenta-set anys, casat; el mossos de caixa Sebastià Gómez Pérez, de trenta-cinc anys, casat; i l'operari del servei de neteja Alvar García Fernández, de quaranta anys. La camioneta tornava del Ban d'España, d'on l'auxiliar de caixa havia extret la quantitat de tres milions de pessetes per a pagament de jornals i havers als empleats del Municipi. Els diners anaven en sis sacs, i els ocupants del vehicle han procedit a descarregar-los. Donats el lloc centric i l'hora, eren nombroses les persones que circulaven per la plaça de la Vila.

Al vestibul de l'Ajuntament hi havia diversos guàrdies de policia urbana, però, com se sap, aquest cos manca d'armament. Ja començaven els empleats llur tasca quan dos subjectes, que se suposa esperaven a l'efecte, han arribat fins a la camioneta, i han ordenat als funcionaris que aixequessin els braços i els lliuressin tots els diners que duïen. El senyor Calderón Gómez ha protegit amb els seus braços tres sacs, i Sebastià Gómez Pérez i l'operari Alvar han plantat cara als atracadors. Llavors dos pistolers més, que eren a la cantonada del carrer del Botell, han disparat contra els funcionaris municipals, que han caigut ferits, llevat del xofer Amor i del guàrdia municipal Serapi Molins, que acompanyava els de la camioneta, insul·lat al balquet amb l'ocupant d'aquest.

Els atracadors s'han pogut apoderar de dos sacs que contenien la quantitat d'un milió i mig de pessetes. En un dels sacs hi havia 800.000 pessetes en bitllets de cinquanta, i l'altre, 700.000 pessetes en bitllets de cent. Els atracadors han fugit en un taxímetre.

L'alarma que han produït els trets dels atracadors a la Plaça de la Vila ha estat enorme. Molts transeüants s'han refugiat als portals immediats i a l'Ajuntament, mentre d'altres, informats del que havia passat, han sortit en persecució dels pistolers. També ho han fet dos guàrdies de seguretat dels que presten servei de vigilància a la porta del Govern civil.

Els pistolers, dirigit-se a un taxímetre que ja els esperava amb el motor engegat a la cantonada del carrer del Rollo, han pujat tots al vehicle i aquest ha emprès la marxa ràpidament cap al carrer Mayor.

(Segueix a la pàg. 5)

El plet Lliga-Cirera s'ha resol amb la sortida del Sr. Escalas (Lliga) del Consell de la Generalitat i amb la no entrada en ell del senyor de Prat (A. P. C., CEDA)

Ha estat acoblada al Departament del Sr. Sedó la Conselleria de Finances

Els gestors d'A. P. C. reintegrats al Consell són els senyors Jover i Nonell i Torrents i Dalmau

Quan ahir al migdia el governador general, senyor Vilallonga, va rebre els periodistes que fan informació a la Generalitat va donar-los compte d'haver estat salvades les diferències existents entre el Govern general i A. P. C., i entre aquesta i L. C.

La solució que s'ha donat al plet ha estat a base del sacrifici del senyor Escalas, el qual havia exercit, d'ençà de la constitució del primer Govern gestor, la Conselleria de Finances. El senyor Vilallonga va donar compte de la dimissió del senyor Escalas (Lliga) amb les paraules següents:

—Aquest matí —va començar dient— ha tingut l'amabilitat de venir-me a saludar el gestor de Finances, senyor Escalas. El gestor de Finances, assabentat per la premsa que la seva permanència al Consell obstaculitzava la solució de la crisi, ha vingut a oferir-se i a presentar-me la seva dimissió.

A mi m'ha dolgut molt el seu sacrifici, coneguts com em són els seus coneixements. Després, però, de consultar el senyor Cirera i els representants de la Lliga, he decidit acceptar la sortida del Consell de tots els consellers tècnics. Han cessat, doncs, definitivament —va dir— els senyors Escalas, de Prat i Roviralta. Agraïxo la col·laboració prestada per tots ells, i a tots els dono les gràcies per la tasca portada a terme.

La Conselleria de Justícia —va continuar— seguirà acoblada a la Presidència, i la de Finances serà apegada a Economia. Les dues carteres seran exercides pel senyor Sedó. Els nous gestors senyors Jover i Nonell i Torrents ocuparan, respectivament, les conselleries de Governació i Treball, les quals ja els havien estat reservades.

A continuació el senyor Vilallonga va donar compte d'haver estat aixecades les suspensions que pesaven contra "El Be Negre" i "L'Hora", cosa que els periodistes van agrair.

—Esteu assabentats del fet d'ahir a la tarda, ocasionat amb motiu de la venda d'un setmanari feixista, protegit per individus que exhibien pistoles? —li va preguntar un periodista.

—M'ha parlat el cap de Policia—va respondre—.

—Però el senyor Pich i Pon havia dit que "Acción Ciudadana" havia estat dissolta? —

—De tot això ja procuraré assabentar-me —va fer— i obraré en conseqüència. La llei ha d'ésser igual per a tots.

—I l'afar del nomenament d'alcalde-gestor? —

—Ja sabeu que sóc partidari de l'autonomia municipal. Ara, que, solucionat el plet d'ahir, l'altre em sembla més fàcil de resoldre.

Després d'haver dit que avui, a les dotze, tindrà lloc l'acte de restitució dels serveis d'Obres Públiques, va acomiadar-se el senyor Vilallonga dels periodistes.

El Suprem ha absolt el senyor Largo Caballero

(INFORMACIÓ A LA PAG. 5)

L'AFER MORENO CALVO

LA COMISSIÓ DELS 21 HA EXAMINAT LA DOCUMENTACIÓ I HA PRES DECLARACIÓ AL SENYOR NOMBELA

El senyor Moreno Calvo no ha comparegut a la citació. Demà hauran de declarar els Srs. Lerroux i Gil Robles.

Els càrrecs contra el senyor Moreno Calvo són nombrosos, sobretot en el que fa referència a la desaparició de documents, entre ells l'ordre firmada pel senyor Lerroux i el full de la liquidació de l'assumpte Taya. Es tem que la crisi no doni temps a la comissió de formular el dictamen.

(INFORMACIÓ A LA PAG. 5)

La jornada política a Madrid

Les declaracions del senyor Nombela davant la Comissió

(CONFERENCIA TELEFONICA AMB EL NOSTRE REDACTOR A LA CAPITAL DE LA REPUBLICA)

El dramàtic atracament d'ahir al matí a la Plaça de la Vila i les seves doloroses conseqüències han posat un epítol sagunt a la setmana madrilenya, tan plena d'emoció política. En un altre aspecte de coses la nota sensacional de la jornada ha estat també l'absolució del senyor Largo Caballero per la Sala Segona del Suprem. Si bé sentim connexió directa amb la política del moment, és evident que ambdós esdeveniments han de tenir repercussió sobre aquesta. El primer, en el que afecta l'estat de l'ordre públic, posa de manifest el fracàs de les lleis d'excepció votades per aquestes Corts i exigides pels governs d'aquest segon bienni com a indispensables per a assegurar la tranquil·litat social. El segon, pel caràcter polític del procés, i també pel fracàs de l'acció persecutòria que en aquest culminava.

La política en si, ha ofert, pel seu aspecte, força emocions en la jornada d'ahir. Ha començat a actuar ja la Comissió encarregada de depurar les denúncies del senyor Nombela, després de sol·licitar els antecedents i documents de l'assumpte que ha considerat necessari per al seu treball; ha pres així mateix declaració, per espai de diverses hores, al denunciador, el qual no solament s'ha ratificat en tot el que va escriure en la seva memòria adreçada a les Corts, sinó que les ha completades amb nous detalls, alguns realment pintorescos, que han posat de relleu els costums administratius implantats a la Presidència del Consell en l'esplèndida època de l'eufòria.

El senyor Nombela en les seves declaracions ha agraït la situació d'algunes persones al·ludides en el seu escrit, i ha mantingut el que es refereix a tots ells. En general els diputats de la Comissió han tret l'impressió de trobar-se en presència d'un home sincer i lleial. Un dels diputats radicals, el senyor Arrazola, li ha fet notar, ignorem si amb el propòsit d'infondre-li certa por, la gravetat de les seves afirmacions, i el senyor Nombela ha dit que, en efecte, són greus, però certes, i que no ignora llur abast. No han valgut habilitats ni combinacions contra el senyor Nombela, i sembla evident que no se'n pot esperar cap mena de rectificació.

La Comissió ha de posar, en clar si hi va haver o no acord del Consell, i en aquest cas quin fonament tenia l'ordre de pagament del senyor Lerroux. Igualment s'haurà d'aclarir la intervenció que hi ha tingut el senyor Gil Robles. El senyor Nombela ha donat el nom del diputat que li trameté l'acta del senyor Gil Robles, en el sentit que era preferible transgriir abans que provocar la crisi. Es tracta del diputat cedista senyor Rojas Marco, i el senyor Nombela ha afirmat que les paraules que li atribueix en el seu escrit són textuais.

Es creu que la Comissió no estarà en condicions de poder dictaminar fins dimarts o dijous, però ahir fou anunciat ja el propòsit d'allargar l'assumpte per part d'un diputat, el propi senyor Arrazola, el qual dóna la casualitat que abans d'ahir anuncià que el mateix s'encarregaria problemàticament de representar el senyor Moreno Calvo en la querrel·la que aquest vol presentar contra el senyor Nombela. Preténia el senyor Arrazola que la Comissió no celebrés sessió avui. Però per votació s'ha acordat que avui, dimenge, a la tarda, declari el senyor Moreno Calvo.

Sembla que s'observa certa tendència entre els diputats cedistes i radicals a abandonar el senyor Moreno Calvo a l'objecte de defensar el senyor Lerroux i de ratol, naturalment, el senyor Gil Robles.

D'altra banda, són dignes d'esser comentades les entretencions celebrades ahir, destacant en primer lloc la celebrada pel cap de l'Estat amb els senyors Gil Robles i Chapaprieta. Segons declaracions del President del Consell, l'objecte d'aquesta entretenció ha obert als desigs d'estudiar possibles modificacions a introduir en el projecte de Guerra, però altres referències que considerem fiables ens permeten assegurar que en l'entrevista s'ha tractat principalment de la situació política. El senyor Chapaprieta, que semblava dispost a plantejar alguns dels problemes polítics, sembla que està a l'edat a retardar-lo fins que la Comissió parlamentària acabara els seus

Chapaprieta i Gil Robles sostenen una llarga conferència amb el President de la República

Malgrat la reserva dels interessats s'assegura que el Cap del Govern ha ratificat al Cap de l'Estat el seu propòsit de dimitir.

Es concedeix molta importància al Consell de Ministres de demà.

Madrid, 30. — A dos quarts de sis de la tarda ha arribat a casa del President de la República el senyor Gil Robles, amb el qual es troba conferenciant en aquest moment. A les sis menys vint el senyor Chapaprieta ha sortit ràpidament de la Presidència del Consell i s'ha dirigit al domicili del President de la República. Ha dit que anava a despatxar amb el president per haver-se d'absentar de Madrid aquesta nit. Es concedeix importància política a aquesta reunió.

EL SENYOR GIL ROBLES DIU QUE NO PASSA RES

Des de les sis de la tarda fins a un quart de nou de la nit han estat al domicili del cap de l'Estat els senyors Gil Robles i Chapaprieta. Aquest havia arribat un quart d'hora abans.

(Segueix a la pàg. 5)

EL NOU GOVERN ANGLÈS

El ministre de la Guerra, Mr. Duff Cooper, sortint de casa seva per anar al palau Buckingham a prendre possessió del càrrec.

treballs d'investigació, a l'objecte que no li pugui ésser atribuït el deig d'esca-motejar el dictamen de la Comissió parlamentària.

Si es planteja la crisi dilluns, és evident que les Corts no podrien tractar immediatament l'assumpte, essent el més probable que a conseqüència de la crisi s'arribés a un canvi total de política, amb la dissolució de les Corts. El senyor Chapaprieta ha fet conèixer a les persones que s'han entrevistat amb ell la conveniència d'ajornar totes les qüestions polítiques fins que s'hagi resolt l'assumpte del senyor Nombela. De tota manera el senyor Chapaprieta dóna ja com a segur que aquest any no hi haurà pressupostos, no quedant temps per apropar-los, i davant la possibilitat d'haver de recórrer a una prorroga, el cap del Govern restaria obligat de deixar d'ésser-ho una vegada es veia lliure del deure de romandre al banc blau, depurat definitivament l'assumpte Taya.

Respecte a la fórmula del traspass de secrets a la Generalitat, avui s'arriba el corresponent decret a la "Gaceta".

Les persistents dificultats internacionals

per J. Torres i Caprara

El vot de confiança atorgat per la Cambra francesa al govern Laval ha conjurat el perill d'una crisi ministerial que hauria pogut tenir greus repercussions en l'ordre internacional. El moment que travessem és difícil i confús, i un moment d'atur, baldament fos curtissim, en la vigilant obra de la diplomàcia francesa podria fer possibles un d'aquelles errors que tan perjudicials serien per a la causa de la pau.

La crisi derivada del conflicte italo-etíopie ha arribat a un punt que no és exagerat d'afirmar que és el més perillós de tots els que s'han conegut.

Sense exagerar-ne l'abast, les mesures militars preses pel govern feixista no poden deixar de suscitar preocupacions. Cal pensar que una sola canomada disparada a Europa constituiria el senyal d'una nova conflagració europea o mundial, les proporcions de la qual no poden ésser considerades sense horror.

El Govern de París no s'ha enganyat mai — com ho prova la seva altra constant — sobre la gravetat de la situació, i avui pot dir-se que la veu amb més sentit de la realitat, que el Govern de Londres.

No és el cas, per això, de prendre's seriosament les polèmiques d'alguns diaris dels dos països, sobre quin ha demostrat més adhesió al Pacte de Ginebra. La realitat ja és coneguda de

LA REOBERTURA DE LA CAMBRA FRANCESA

El senyor Laval, al cap del banc del Govern, escoltant el discurs de Léon Blum.

tothom, actualment, França, ajudada per un nucli de nacions democràtiques, més d'una vegada ha hagut de desenvolupar una acció enèrgica per a evitar que la Societat de Nacions entrés en un període, per dir-ho així, pregonic. D'altra banda, cal reconèixer que els anglesos no han pensat mai desmentir-se de les obligacions contractades amb el Pacte. Si en algun moment l'amor per la pau i el temor de complicacions han induït algun home de govern — com Macdonald i John Simon — a esllimar-se més arribar a componendes que evitessin de posar en marxa tot el mecanisme ginebrí, això implicaria l'acció d'aquells homes, però no la de conjunt de la política britànica.

(Segueix a la pàgina 7)

LA GUERRA A ETIOPIA

Una campanya de combats amb armes i avituallament, de l'exèrcit del ras Nasseby, surten d'Harrar camí de Jijiga, per anar a reforçar les tropes del ras Desta.

Al front militar

Els italians han evacuat Gorahai i Guerlogubi, però els etiops no hi han entrat

Cal desarmar els indígenes de les regions "sotmeses"

COMUNICAT OFICIAL NUMERO 59

Roma, 30. — El comunicat oficial número 59 diu així: El mariscal Badoglio telegrafia: Al front del primer cos d'exèrcit continua l'acció de neteja a la regió d'Imborta.

El cos d'exèrcit d'Eritrea prossegueix la seva acció al Tembien.

A la ribera oest del torrent Gheba ha tingut lloc una topada entre la columna italiana i els guerrers abissinis, els quals han perdut deu homes. Al front de Somàlia, els caps, notables i homes d'armes d'Addula i Tanlaghe s'han presentat a les nostres autoritats de Calatè, zona dels xevels, i han prestat acte de submissió. Han demanat contribuir a les operacions contra el Govern d'Addis Abeba.

L'esquadreta d'aviació de la Somàlia, que havia marxat del nou camp d'aviació de Gorahai, ha bombardejat novament les fortificacions de Dagabur i ha destruït una columna de camions.

L'aviació d'Eritrea aconsegueix la seva labor habitual d'explorar al sud de les nostres línies marginals. — Fabra.

NO SE SAP PAS QUI OCUPA UAL UAL, GUERLOGUBI I GORAHAI

Addis Abeba, 30. — Als cercles d'aquesta capital no ha estat possible d'obtenir cap informació que confirmi la presa de Ual Ual pels etiops, i pel que es refereix a Gorahai i Guerlogubi, per bé que s'insisteix que foren evacuats pels italians, tampoc no se sap si els etiops han entrat a les esmentades poblacions. — Fabra.

Addis Abeba, 30. — El corresponent de l'Agència Reuters diu que el Govern etiop no està en condicions de confirmar el rumor circulant segons el qual Makalé havia caigut novament a poder del ras Seyum. Tampoc no s'han rebut detalls de la suposada presa de Ual Ual pel ras Nasseby.

ES DIU QUE ELS ITALIANS HAN PRES SEKET

Addis Abeba, 30. — No es tenen notícies de les tropes etiòpies al front del Tigré, però és interessant de comprovar que el Govern etiop no ha desmentit el comunicat italià que anunciava la presa de Seket, a l'est de Makalé.

Seket és un lloc estratègic important, situat al començament del pla-nell d'Enderta i domina les principals vies d'accés que podrien inquietar les comunicacions de les tropes italianes entre Makalé i Adigrat.

(Segueix a la pàgina 7)

EL RETORN DEL REI JORDI A GRECIA

La salutació de Condylis, a l'arribada a Atenes.

UNA ALTRA CRISI STRAPERLOMONTARIA
—Noi... Les dretes estem cobrint-nos de glòria...
—En efecte: jo ja en tinc el ronyó cobert.

OPINIONS

De la llengua catalana

per Joan Sacs

Delfi Dalmau acaba de publicar, en un fullet que no ha hagut de patir ni una sola errada d'impressió, una apèl·lació a Manuel Azaña sobre la manera ràpida i pràctica de solucionar els problemes lingüístics i cultural de la nostra terra. El fullet té la gràcia de rebutjar les solucions separatista i federalista per acceptar la solució centralista. Aquesta solució, proposada per un autonomista de tota la vida, semblava paradoxal al primer cop d'ull, però en realitat és molt raonable i força ben raonada per l'autor de l'apèl·lació. No en parlarem més, però tal és la desparter l'interès del lector i obligar-lo així a llegir de cap a peu la teoria exposada pel senyor Delfi Dalmau. Al capdavant d'aquesta lectura no obliga a cap despesa de temps ni de diners: són solament dos planes de text, lectura agradable i engrescadora. Al punt que han arribat les coses en aquest segon bienni, lectures com la que ara ens fa parlar haurien de sorgir cada dia per altre.

Però no és pas de la teoria centralista del senyor D. Dalmau que ara jo voldria discurrir, sinó d'una suggeriment que s'hi troba, d'una idea altament catalanista que hi veu; perquè el cert és que, tot i la seva aparent exorbitància, ja s'havia aventurat altres vegades en la premsa catalana i fins en els nostres llibres. Aquesta idea és la de la prevalència de la llengua catalana damunt la castellana; si volen ésser més clars, diguem: la idea de la injusta tergiversació de la nostra llengua en terres peninsulars. Des d'un punt de vista de diagnòstic, aquesta idea es podria formular així: la superioritat del català damunt el castellà... però nosaltres no parlem pas així: deixarem que ho faci un castellà anti-catalanista, el senyor Víctor Pradera, que en un mite de propaganda reaccionària donat ara deu fer tres mesos a Terrassa, deia si la llengua castellana era un dialecte de la catalana... Aquesta dita del senyor Pradera és la que retreu ara el seu fascicle el nostre seriós i propagandista Delfi Dalmau; i per aquesta afirmació praderiana enceto la meua divagació d'avui, dedicada a la prevalència de la llengua catalana.

Jo no sóc pas home d'una fe cega per les coses estimades; per tant, no aniré fins a dir, com sosté de tant en tant Francesc Pujols, que el dia de demà tot Espanya parlarà la llengua catalana; em limitaré a aventurar si la prevalència de la nostra llengua a Espanya a l'Edat Mitjana no generà també una influència lexicogràfica damunt la llengua castellana. La preexistència de la llengua catalana escrita relativament a la castellana sembla que ja no es discuteixi. Crec que la influència de la llengua catalana damunt la castellana als inicis d'ambdues no és tampoc cap misteri per a ningú que conegui els clàssics d'adobos pobles; perquè si bé és cert que en època reactivament tardana la llengua castellana influí molt damunt la nostra, no ho és menys que en els començos, fins al segle XVI, la influència catalana damunt la castellana és major. Dies enrera don Antoni Güell donava a casa seva, a la gran sala tan esplendídamment decorada pel Vigatà, una conferència dedicada als Amics de l'Art Vell; aquella conferència versà sobre la Musa catalana. Parlava el president de l'Acadèmia de Belles Arts dels molts valors catalans en la història de les arts peninsulars que passen per valors catalans, valors que hem de reivindicar i restablir al seu lloc a manera dels carres d'Olimp deserts i enrunats. En un dels inicis de la seva dissertació el senyor Güell aventurava aquest fet de la influència de la nostra llengua, a conseqüència de la troballa de certs mots catalans en la llengua castellana antiga.

Arà bé: aquests mots són legítims i, per afegeir-hi, hi ha girs i formes sintàctiques catalanes en la literatura castellana primitiva, formes i girs tan rebels al geni de la llengua castellana que així que han pogut n'han descurat. Hi ha en la llengua literària castellana antiga, i probablement fins així mateix en la llengua parlada, com dues tendències: la purament castellana, més castissa, però també més arcaica; i la més difícil i modernitzant, influïda per Catalunya, ambdues tendències convivint sincrònicament durant tres centúries. La tendència que podríem anomenar catalanitzant seria inconscientment elaborada pels literats catalans, valencians, mallorquins i rossellonesos que circulaven per Espanya, ultra els literats castellans que viatjaven i que reportaven a llur terra,

LES EXPOSICIONS

SALA GASPAR

La distingida pintora Carme Oses, exposa una notable col·lecció de pintures a l'oli amb temes de figura i natures mortes. L'observador descobreix en el conjunt de la sala dues tendències estilístiques no oposades però sí distintes, dualitat que denuncien un moment de transició en l'artista del qual auguram resultats ben satisfactoris. La tècnica, una mica convencional, és substituïda per una execució més personal i una major agudeza de retina. Aquesta segona fórmula li permet trobar matissos més delicats i establir gammes més intenses, sense perjudicar en res la seva correcció habitual, com en són bons testimonis el capítol assenyalat amb el número 22, el capítol titulat "El boig" i el bocet "La pintora", anotats amb simpàtica espontaneïtat.

ACADEMIA DE BELLES ARTS DE SABADELL

La quinzena passada l'Acadèmia de Belles Arts de Sabadell inaugurà la sèrie d'exposicions que anuncia amb una exhibició de conjunt notabilíssima dedicada a "Deu mestres de la pintura catalana".

Es tractava de deu dels nostres artistes actuals de més sòlid prestigi. Bosch Roger, R. de Campmany, Francesc Domingo, Manuel Humbert, Rafael Llimona, Pere Pruna, Joan Serra, Alfred Sisquella, Joaquim Sunyer i Josep Tògorez foren els escollits per a honorar la sala de l'Acadèmia de Belles Arts sabadellenca i correspondien a la invitació amb obres inèdites de singular interès dintre la seva producció més recent. Totes les obres produïren molta impressió en el públic sabadellenc que s'interessà per aquesta manifestació artística. Francesc Domingo que anuncia una nova etapa en l'obra d'aquest pintor, uns paisatges i una natura morta de Joan Serra pintats amb una robustesa de pinta i una llibertat d'execució sorprenents. Llimona hi era representat amb un paisatge oliat d'ascendència vinyediana i amb uns figures que asseïen a un moment afortunadíssim del seu art. Les obres dels altres expositors foren igualment celebrades, si bé no acusen cap novetat sensible en la tradició personal de cadascun.

L'èxit d'aquesta represa de contacte amb el públic, ha d'ésser ben encoratjador per a la benemèrita entitat sabadellenca que tant ha influït en la formació d'artistes locals eminents que han contribuït a estendre la glòria de l'art de Catalunya.

C. C.

1835-1935

Un centenari i un donatiu a la ciutat

Amb molta d'escassa de contemporània la diada de Sant Eloi, patró dels argenters i el centenari de la fundació de la Joieria Sunyer, aquesta casa, amb tot el personal, dilluns al matí farà solenne lliurament a l'Arxiu de la Ciutat del "Llibre d'ordenacions del Gremi d'Argenters", exemplar de valor, i de múltiples documents que afecten la història del qual fou prestigiós gremi barcelonès.

Es, doncs, notori que en la llengua castellana antiga hi ha dues corrents: l'una netament castellana o arabitzada, i l'altra mistificada per influències catalanes. Aquestes influències poden ésser, ultra les indicades al començament d'aquest reportatge, les que pervindrien del veïnatge geogràfic de regions castellanes amb altres de catalanes, com és el cas d'Aragó, on a l'Edat Mitjana es parlava català o bé un castellà macaronic, atapeït de mots i modismes catalans, fins al punt de fer intel·ligibles alguns documents aragonesos d'aquell temps a les persones que desconexien el català.

Aquesta tendència expansiva de la llengua catalana durant l'Edat Mitjana és, d'altra banda, un fet palès no solament pel que acabem de referir, sinó per la més provada encara infiltració en terres de França, molt endins de França; Rabalais parlava a París mig francès, i Sant Vicenç Ferrer sermonava en aquelles mateixes terres en la llengua catalana més vulgar amb l'èxit que tots sabem.

Joan SACS

LES LLETRÉS I LES ARTS

Poesia i Romanticisme

El "titanisme" dels poetes romàntics

Els conceptes fonamentals de la història de la cultura donen lloc ben sovint a confusions. La necessitat d'emprar-los continuament els desgasta, i després moltes vegades llur nucli central, allò que explica per què s'ha donat un nom a un moviment, a unes tendències determinades. Aquests moviments, en progressar, en evolucionar es compliquen i augmenta encara més la dificultat de caracteritzar-los, i fa més possibles encara les confusions. Termes com Edat Mitjana, Renaixement, Barroc, Romanticisme, Naturalisme, els empra tothom. Quan arriba l'hora de caracteritzar-los, de donar-ne la síntesi, allò que semblava tan senzill, tan clar, esdevé una cosa que s'esmuny sota els ulls dels qui ho veïen més clar.

Darrerament s'ha iniciat un moviment que intenta escatir exactament l'abast i els fenòmens típics de cada un d'aquells grans moviments de la història de la cultura. Abundem els estudis sobre aquests temes i, naturalment, les polèmiques. El darrer Congrés Internacional d'Història Literària, que tingué lloc a Amsterdam fa dos mesos, fou enterament dedicat a l'estudi d'aquests conceptes, que suposen uns períodes corresponents en la història. Això prova l'interès que el tema aquest de l'acurament dels conceptes històrics fonamentals mereix de part dels tècnics, d'aquells que consideren la història com l'esdevenir constant de la humanitat.

S'ha arribat en l'estudi d'aquells moviments principals, polítics, artístics o literaris — en el llarg responen a canvis d'orientació espiritual d'un temps — a resultats ben falagüers. El romanticisme, per exemple, ha estat particularment afortunat pels estudis d'aquesta mena, i ara darrerament un erudit xec, professor a la Universitat de Ginebra, el doctor Václav Cerný, ha arribat en un llibre seu, *Essai sur le Titanisme dans la poésie romantique occidentale* entre 1835 i 1850 (Praga, Ed. Orbis 1935), del qual s'ha fet eco LA PUBLICITAT en el Panorama Universal de les Lletres, analitzant, tot desitjant-lo perfectament, un dels elements més típics i característics del romanticisme: el titanisme.

El terme pot sonar un xic nou. De fet, escau exactament — i el defineix — a un fenomen observat per tothom que conegui de primera mà els romàntics. Ens referim al que sovint hom ha anomenat *byronisme*, és a dir, a la posició de rebels de tants poetes romàntics, però que es manifesta uns cops en un simple pla polític o literari, i moltes vegades en una posició filosòfico-teològica.

Es partint d'aquest darrer concepte que el doctor Cerný ha estudiat aquesta qüestió del romanticisme, ja que s'hi enclou el tema — capitalíssim en la matèria — del sentiment religiós romàntic, i permet d'explicar-nos tota una sèrie de repercussions romàntiques en altres aspectes menys ideals de la vida del temps: la posició política per exemple.

El punt de vista de l'autor d'aquest llibre interessantíssim és diametralment oposat en les seves últimes conseqüències, a les opinions en curs, a França sobretot, respecte al romanticisme. El titanisme, que és l'èxit del romanticisme, la posició vital del romàntic, és una nova concepció de les relacions entre Déu i l'home.

Entre Kant i de Maistre, que representen dues concepcions de les relacions entre Déu i els homes que acaben per un igual en la negació de la llibertat humana, apareix un nou concepte que la manté. Déu i l'home són dues naturaleses diferents. L'home té plena llibertat, i les relacions amb Déu s'estableixen sota la forma d'un intercanvi d'adorament i de donació.

El punt de vista romàntic és precisament aquest. I així hom s'explica satisfactoriament el perquè dels reptes i protestes dels poetes davant el món. Han pres la posició *tànica* conseqüència lògica del seu concepte religiós. I la posició i el concepte s'expliquen punt per punt tenint presents les influències racionalistes de les dues centúries precedents.

El problema, doncs, s'ha desplaçat, i romanticisme és, no un nou moviment sentimental — el sentimentalisme era fruit del XVIII —, sinó una nova con-

PETITA ANTOLOGIA DE "LA PUBLICITAT"

A una dama que es pentinava darrera una reixa en temps de Vicenç Garcia

Amor, senyor de l'ampia monarquia que publica el clavell i el foc proclama en l'ardor de la gaita i en la flama de l'exaltació que l'aire cria,

els cabells de finíssima atzebeja en el combat d'ivori que pentina perd de liris i de llunes mina, ornament de les neus, dels ors enveja,

treu de la reixa i que la saborosa feina del bes, batalla gruixosa del còrrer d'uns carnes despullades,

deixi les verdes herbes alterades... Oh desmai en les tijes onenja's de marbres, roses, cores bategants!

B. ROSSELLO-PORCEL

L'homenatge dels artistes a Apelles Mestres

Avui, al migdia, tindrà lloc, al carrer de la Pietat, tocant el del Bisbe, l'acte de descobrir la làpida que les entitats artístiques ofereixen a la ciutat en recordança dels homenajes que Catalunya ha dedicat al venerable artista Apelles Mestres. Aquest acte, que restarà la màxima solennitat, tancarà la sèrie d'homenajes que les Corporacions han portat a terme a honor del Mestre.

El President de l'Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi, el senyor Ceballos de Güell, farà l'ofrena en nom de les entitats artístiques.

La làpida de caràcter artístic, feta en bronze, porta gravada la inscripció següent:

"Apelles Mestres, nascut al cor de Barcelona, ha rebut l'homenaje de la Ciutat i de tot Catalunya. Les Corporacions artístiques es complauen a recordar-ho - MCMXXXV."

La Comissió d'Artes i Artistes i admiradors de l'illustre mestre Apelles Mestres, que assisteixen a l'homenaje, per a major solennitat, durant la celebració de l'acte serà suspesa la circulació rodada.

L'acte serà radiat.

cepció de l'home, i especialment de la seva posició religiosa.

La posició *tànica* la trobem en gairebé tots els poetes autènticament romàntics d'Europa. Cerný l'estudia detalladament en cada un d'ells: Byron, el més espectacular dels poetes *tànics*; Shelley, el poeta intel·lectual; Keats, més preocupat per la bellesa que per aquestes qüestions de moral i de religió; Leopardi; Lamartine, amb els seus canvis de posició fins que arriba al racionalisme cristià de les darreres obres; Vigny, que Cerný veu sota un nou punt de vista interessantíssim, mantinent detalladament la qüestió del seu pessimisme; Hugo, i la incoherència de la seva idea de Déu; Musset, en qui la posició de llibertat fa desaparèixer el possible *titanisme*. Espronceda, l'únic poeta *tànica* del romanticisme espanyol; i els portuguesos, etcètera.

Hi ha també un punt que ha meregut l'interès particular de V. Cerný: l'ascendència *tànica* del romanticisme; Shaftesbury, Pope, Bayle, Voltaire, Parny, etc., i l'antirousseisme que caracteritza el moviment.

Concebent el moviment romàntic en funció del *titanisme* i examinant des del punt de vista de les idees religioses, no és gens difícil de rellegir-lo a dos homes importants: Dostoievski i Nietzsche. En ells, Cerný hi veu les darreres resultants del *titanisme*.

Es dificilíssim de sintetitzar un estudi com el del Professor de Ginebra. Les quatre-centes pàgines del seu llibre són d'una gran densitat de contingut, i estan plenes de suggerències que podrien donar per resultat uns quants estudis de detalls que serien tan interessants com el que comentem.

Hom podrà acceptar o discutir les conclusions i fins el punt de vista de l'autor en tractar del romanticisme. El que hom no pot desconèixer és l'enorme interès del llibre i la importància i l'ambició d'aquest interès d'arribar a la mateixa entronca de la filosofia dels romàntics.

RAMON ESQUERRA

Els vernissatges d'ahir a les Galeries d'art

Tal com anunciava LA PUBLICITAT d'ahir en la seva pàgina diària de *Les Lletres i les Arts* a les sis del matí dia obrien llurs importants exposicions de pintura Puigdemonts a la Sala Barcino, Domènec Carles a la Pinacoteca, Matilla, Oliver, Bernyes i Mas-Collmèr a les Galeries Laietanes; Olga Sachárov l'obra de guixes a la Sala Civil, d'aquarelles, a Can Busquets, on també exposa, amb pintures, Saiz de la Mata. Els escultors J. Jaén i S. Costa exposen des d'ahir, respectivament, a la Sala i a les Laietanes (aquest darrer amb ferres forjats) i C. Blai, orfebreria, a la Sala. A Can Valenciano s'obre demà una important exhibició de primitius catalans (del Principat, del País Valencià i d'Aragó).

Si recordem que els escultors Camps, Arnau, Carulla, Cuairan, Jimeno, Gramer, Jon, Matamala, Morer, Gonçalves, Renard, Sòcies, Solanich i Tenes tenen oberta llur col·lectiva a Can Penard, i que la pintora Carme Oses continua ex-

hibint a Can Gaspar, haurem visitat les Galeries d'art barcelonines.

A Can Busquets, a la Sala, a Can Barcino, a la Pinacoteca i a les Laietanes el públic envalés sales.

A Can Valenciano els amics de l'admirat Gausachs assistiren a la clausura en gran nombre.

CONFERÈNCIES

PER A AVUI...

...a les 10.30 a la Penya Cultural i Esbarjo (B. Sant Pere, 35). Antoni Maria Sbert: "Ideal i orientació de la Universitat".

...a les 11, al Grup Escolar "Baldri Reixac", el seu director dissertarà sobre: "Deures de la joventut i el seu compliment".

PER A DEMÀ...

...a les 19, a l'Acadèmia de Medicina (Carme, 47). Dr. Carrasco i Forniguera: "Trastorns hipofisaris en la diabetis infantil". Dr. F. Proubasta: "La carestia de la vida a Barcelona i Catalunya".

CRÒNICA ESCOLAR

El Dr. Ulloa, convallescent

Ens plau de comunicar als nostres lectors que el doctor Lluís Ulloa, molt millorat de la greu malaltia que ha patit, ha entrat ja en un període de franca convallescència.

Desitgem una ràpida millora al nostre il·lustre amic.

Estudis Universitaris Catalans

La Direcció d'Estudis Universitaris Catalans ha designat el senyor Agustí Duran i Santpere, director de l'Arxiu Històric de Barcelona, per a la càtedra d'Història de l'Art Medieval a Catalunya que dins el pla d'aquells estudis exercia amb tant d'èxit i malaguanyat senyor Francesc Martorell.

Les classes seran repeses a la Universitat demà, dilluns, a les set del vespre, i restarà relosa amb la càtedra d'Història de l'Art Medieval, la d'Escultura gòtica a Catalunya, de la qual ja n'era titular el senyor Duran i Santpere.

Noticiari

Curs d'ampliació de Traumatologia. — Demà, a les dotze del migdia, i a l'Auditori de Patologia quirúrgica de l'Hospital Clínic, tindrà lloc la sessió inaugural del Curs d'ampliació de Traumatologia, la primera lliçó del qual anirà a càrrec del Professor doctor Joaquim Trias Pujol. Dissertarà sobre "El tractament general de fractures obertes".

Facultat de Ciències. — A la Facultat de Ciències d'aquesta Universitat es constituï el Tribunal per a jutjar els exercicis de l'aspirant al grau de Doctor en la Secció de Ciències exactes, senyor Pere Pi i Caljeja. El Tribunal fou presidit pel Catedràtic d'aquesta Facultat doctor Terrades, i en formaven part els catedràtics de la Universitat de Madrid, donats a tal efecte, doctors Barinaga i Ruiz Echillier i els de Barcelona doctors Torroja i Orts.

El doctorat, que ha estat alumne d'aquesta Universitat i és actualment professor auxiliar d'aquesta, va fer un brillant exercici i va obtenir la qualificació d'excel·lent.

En acabar l'acte, el rector acciden-

Si voleu seguir al dia la guerra italo-abissínia, us cal un bon Atlas. Amb l'ATLAS INTERNACIONAL del Touring Club teniu un mitjà insuperable d'informació i de documentació

ES EL MILLOR i el més gran ATLAS del món.

LA DELICADESA de la seva impressió i la claredat dels colors i dels noms no tenen comparació possible.

CONTE la més extensa nomenclatura.

TRANSCRIU els noms segons les publicacions oficials de cada país, amb indicacions que en permeten llur pronunciació exacta.

DISPOSA d'un vocabulari de mots geogràfics i d'un Index de noms que en comprèn més de 220.000.

CONSTA de més de 250 mapes.

... hispano-americana de MONTANER I SIMON, S. A. Carrer d'Aragó, número 253. — BARCELONA

Demaneu-lo a totes les bones llibreries.

Fulletó de LA PUBLICITAT ★ Núm. 36

LESAGE

GIL BLAS DE SANTILLANA

—Senyor, aquí teniu el jove del qual us he parlat. És persona de bé i de molta moral. Us en responc com de mi mateix. El cavaller em mirà fit a fit, digué que la meua feomia li agradava i que se'n quedava al seu servei.

—Que vingui amb mi i li explicaré què ha de fer.

Dites aquestes paraules, el cavaller l'acompanyà del marxant i se'n endugué al carrer Major, davant mateix de l'església de Sant Felip. Entraren en una casa de molt bon aspecte, en la qual tingué un pla llogat. Fugueron cinc o sis esglaons, després en feu entrar en una cambra tancada amb dues portes, en la primera de les quals hi havia una reixa per a mirar els qui trucaven. D'aquesta cambra passaren a una altra, on hi havia un llit i diversos mobles molt rics i ben tractats.

El cavaller amb molta atenció a casa Menéndez, ara jo m'entretenia a examinar-lo a ell. Era un home que passava de la cinquantena, d'un postat fred i seriós. Em va semblar persona de bon geni i el vaig jutjar molt favorablement. Em feu moltes preguntes sobre la meua família i, satisfet de les respostes, em digué:

—Gil Blas, ara que ets un minyó molt entenenent i etic satisfet de tenir-te al meu servei; per la teua banda etic cert que eturats content de la teua collocació. Et donaré sis rals cada dia per al menjar i la roba, sense perjudici dels petits beneficis que

podràs fer-te a casa meua. No tindràs gaire feina; gairebé sempre menjor fora de casa. Al matí em raspallars la roba i la resta del dia la tindràs per a tu. Et recomano només de retirar d'hora i d'esperar-me a la porta. Això és tot el que exigeix de tu.

Després d'haver-me assenyalat les obligacions, es traigué sis rals de la butxaca, que em donà per començar a complir el tracte. Varem sortir de casa plegats. Ell mateix tancà la porta i se'n dugué els claus.

No cal pas que m'acompanyi—em digué—; vos per les teves. Passeja't per la ciutat, però quan tornareu a casa al vespre vull trobar-te a l'escaia.

I en havent dit aquestes paraules, se'n anà i em deixà en llibertat de fer el que millor em plauria.

En bona fe, Gil Blas—vaig dir-me aleshores—, que no podies desitjar un amo millor que aquest. Trobes un home que per espoliar-te la roba i fer-te el lliat al matí et dona sis rals diaris i tot el dia per a passejar-te i divertir-te com un estudiant en vacances. En nom de Déu, ves qui m'empata la basal! No m'estanyava que tingués tantes ganes de venir a Madrid; el cor em deia que hi faria sort. Vaig passar tot el dia corrent carrers, entretenint-me a mirar coses que em venien molt de nou. Al vespre, després d'haver sopat en un hostal, que hi havia fora de casa, vaig anar-me'n al punt on el meu amo m'havia dit que l'esperés. Quan arribà, la feia tres quarts que era al peu de la porta i va semblar molt satisfet de la meua exactitud.

—Molt bé—va dir-me—, així m'agrada. Vull que els criats sapiguin complir les meves ordres.

Obri la porta del pis i la tancà tan bon punt haguérem entrat. Com que anàvem a les fosques, agafà la pedra i el llouquet i encengué una bugia. Vaig ajudar-lo a despullar-se, i quan fou al llit em manà que encengués una llàntia que hi havia damunt l'escaia; vaig encendre-la i vaig ficar-me en un llit sense cortines. L'endemà es llevà entre nos i deu del matí. Vaig raspallar-li el vestit, em donà els meus sis rals i m'avia fins al vespre. Ell també sortí, sense oblidar-se de tancar ben bé les portes, i heu-nos ací l'un i l'altre disposats a passar tot el dia pel nostre compte.

Aquesta era la nostra vida, que jo trobava molt agradable. El més divertit, però, és que jo no sabia el nom del meu amo, i Meléndez també l'ignorava. Coneixia aquell cavaller només per haver anat unes quantes vegades a la seva botiga i haver-li venut alguns gèners de tant en tant. Els veia tampoc no pogueren

satisfar la meua curiositat. Tots em deien que no sabien qui era, encara que feia més de dos anys que vivia en aquell barri. Em varen dir que no es feia amb ningú del veïnat, i alguns, avessats a treure conseqüències temeràries, deduien que era persona de la qual no s'h'hi podia pensar gaire bé. Amb el temps fins anaren més lluny: sospitaven que era un espia del rei de Portugal. I caritatívament m'advertiren que prengués les meves precaucions.

L'advertència m'inquietà; m'imaginava que, si la cosa era certa, perillava de fer conèixer amb les presons de Madrid, que no creia que fossin més confortables que les altres. La meua innocència no era prou per a tranquil·litzar-me; les desventures passades m'obligaven a tement la justícia. En dues ocasions havia après per experiència que, si no lleva la vida als innocents, almenys hi observava tan malament les lleis de l'hospitalitat que sempre és una desgràcia passar uns quants dies, per pocs que siguin, a casa d'ella. En circumstàncies tan delicades vaig consultar Meléndez i el sabé quin consell donar-me. Si no podia creure que el meu amo fos un espia, tampoc no tenia cap raó de pes per a negar-ho. Vaig decidir observar el meu amo amb el determini de deixar-lo al veia que realment era un enemic de l'Estat; però la prudència i la comoditat de la meua collocació m'exigien que abans de decidir-me estigués ben segur de la veritat. Vaig començar, doncs, a examinar les seves accions, i per treure'n alguna cosa, un vespre, tot despullant-lo, vaig dir-li com aquell que no fa res:

—Senyor, en bona fe que un hom no sap com ha de fer-ho per fugir de les males llingües. El món està perdut, i entre els nostres veïns, ja us dic jo que n'hi ha alguna que Déu n'hi do. Quina gent! no dirieu mai com parlen de nosaltres.

—I bé, Gil Blas—em replicà—, que poden dir? Vejam.

—Ah, això rai—vaig fer jo—; la xafarderia sempre té per dir, fins la mateixa virtut bescant. Els veïns diuen que som gent perillosa, que hauríem d'ésser vigilats; en una paraula, es pensen que sou un espia del rei de Portugal.

En pronunciar aquestes paraules vaig fitar el meu amo tal com Alexandre mirà el seu metge, i vaig posar en joc tota la meua penetració per descobrir l'efecte que li produïren. Em va semblar descobrir-li una esgarifança que s'adeia molt amb les conjectures del veïnat; que quedava tot pensatiu, i del seu postat no vaig veure res de bo. Va refer-se de seguida, i amb un to molt tranquil em digué:

—Gil Blas, deixem que els veïns pensin el que vulguin, perquè la nostra tranquil·litat no ha de dependre de les seves xafar-

deries. No fem cas del que diguin de nosaltres, mentre les nostres accions no donin motiu per dir-ne mal.

Després d'això es ficà al llit, i jo vaig fer el mateix, sense haver-ne pogut treure l'alguia clara. L'endemà, quan estàvem a punt de sortir, sentírem uns grans trucs a la porta de l'escaia. El meu amo obrí la porta de la cambra i anà a mirar per la reixa que hi havia a la del pis. Veí un home ben vestit que li digué:

—Senyor cavaller, sóc l'agutzil i vinc a dir-vos que el senyor corregidor desitja parlar-vos.

—Què vol el senyor corregidor?—respongué el meu amo.

—Això no us ho puc dir, senyor—replicà l'agutzil—; però aneu-lo a veure i ell bé prou que us ho dirà.

—Servidor vostre, però, no li he d'anar a explicar res.

I dient aquestes paraules tancà la porta de la cambra d'una revolada. Després es passejà una estona per la sala, com si la visita de l'agutzil el fes rumiar molt. Després em posà a la mà els sis rals i em digué:

—Pots anar-te'n, Gil Blas. Tens tot el dia per a tu; jo t'iglaré una mica a anar-me'n i no et necessito.

</

EL DIARI D'AHIR A MADRID

El Sr. Largo Caballero, absolt

Madrid, 30. — La Sala segona del Tribunal Suprem ha dictat sentència en la causa seguida contra l'ex-ministre de Treball senyor Francisco Largo Caballero, absolent el processat i disposant que sigui posat en llibertat.

TEXT DE LA SENTÈNCIA

La sentència recaiguda en la causa seguida contra el senyor Largo Caballero diu així:

— Madrid, 30 de novembre de 1935. Visto en juicio oral y público, ante la Sala segunda del Tribunal Supremo, la causa seguida por el delito de rebelión militar, contra don Francisco Largo Caballero, hijo de Ciriaño y de Antuña, de 62 años, natural y vecino de Madrid, viudo, de profesión estuquista, con instrucción, antecedentes penales y buena conducta y en prisión provisional por esta causa, representado en ella por el procurador Alfredo Correa y defendido por el letrado don Luis Jiménez de Asúa, de la que ha sido la única parte acusatoria el ministerio fiscal y siendo ponente el excelentísimo señor magistrado don Manuel Polo y Pérez.

Considerando: que al proceso por esta causa, don Francisco Largo Caballero, se le imputan por el ministerio fiscal, única parte acusatoria, los siguientes hechos:

Con pretexto de resolverse en octubre de 1934 la crisis política planteada, habiendo entrado a formar parte del Gobierno de la República tres ministros pertenecientes al partido de Acción Popular, varios elementos políticos y simpatizantes de extrema orientación izquierdista, realizaron en diversos puntos del territorio nacional y con actividades relacionadas y conjuntas, un movimiento político de insurrección armada contra el Gobierno legítimo, al que juntamente con las demás instituciones constitucionales se pretendió por tales medios violentos derrocar.

En la lucha que durante la insubordinación se produjo entre los elementos insurgentes y las fuerzas leales que fueron por aquellas hostilizadas, del Ejército resultaron muertos 14 oficiales, 12 suboficiales y 103 soldados, y heridos 51, 43 y 456 respectivamente; también a consecuencia de la misma lucha murieron 6 oficiales de la guardia civil, 72 suboficiales y 85 guardias y sufrieron heridas 10, 15 y 150 respectivamente; hubo 4 oficiales de carabineros y 7 carabineros muertos, y un oficial, un suboficial y 12 carabineros heridos; 6 oficiales de asalto y 40 guardias muertos, 6 oficiales, 6 suboficiales y 92 guardias heridos; 3 oficiales, 1 suboficial y 32 guardias heridos y a consecuencia directa de la misma insurrección se causaron daños en edificios públicos y particulares, daños que se han calculado en cien millones de pesetas, pero que únicamente aparecen citados en relación con los edificios docentes a que se refiere la comunicación del folio 420.

El señor Largo Caballero, siendo presidente de la Comisión Ejecutiva del Partido Socialista, y secretario general de la Unión General de Trabajadores, haciendo honor a lo que expresó en sus discursos y conferencias de propaganda política y sindical, había reiterado, propagando la necesidad de que el Partido Socialista y los trabajadores afiliados al marxismo se apoderaran violentamente del Poder político, tomando parte en las actividades de la insurrección mencionada, dando órdenes a los jefes y cabecillas de la Juventud Socialista de Madrid y a los miembros o Comités de enlace, transmitiendo instrucciones a algunos de los organismos que en otras provincias realizaron el movimiento habiendo convenido y conveniendo con la representación de uno de aquellos organismos de Málaga y señalando como el efecto se señaló el comienzo de la revolución, habiéndose desde que ésta se inició ocultado a los agentes de policía que prestaban servicio de protección y siendo detenido el día 13 de octubre en su domicilio.

Resultando que de las pruebas practicadas en el acto del juicio y de las razones expuestas por la acusación y la defensa y de las manifestaciones del procesado, sometidas unas y otras a un examen sereno y reflexivo, siendo miradas fundadamente y en su conjunto y en contraste, y formado el convencimiento de que las mencionadas imputaciones carecen, a través de los diversos elementos, de la justificación suficiente para llevar al ánimo de los juzgadores la persuasión firme y decidida de la veracidad de sus asertos.

Solo es dable declarar como plenamente acreditado y hacer declaración según conciencia que don Francisco Largo Caballero en diversos discursos de carácter político, por él pronunciados, en fechas distintas del año 1933, y en los primeros meses del 34, con-

gada de la criminal, viendo las disposiciones legales antes citadas, además de los artículos 1, 7, 12, 14, 19, 23 y 110, número 1, todos del Código penal, y artículos 142, 747, 712 de la ley de Enjuiciamiento criminal.

Fallamos que debemos absolver y absolvemos al procesado D. Francisco Largo Caballero del delito de rebelión militar de que ha sido acusado por el ministerio fiscal, declarando de oficio las costas procesales.

Póngase inmediatamente en libertad, si no estuviera privado de ella por cualquier otra causa o motivos legales, librando a los efectos oportunos en mandamiento al jefe de la prisión celular de esta capital, alcense los embargos y cancelase la fianza que hubiere efectuado.

Así por esta nuestra sentencia definitiva la pronunciamos, mandamos y firmamos. — Manuel Pérez Rodríguez, Enrique Robles, Manuel Polo Pérez, Vicente Crespo, José Lacambra Brum, José Antonio Oñeca, Onofre Sastre Olamende.

EN LLIBERTAT

A les dues menys cinc minuts de la tarda, un cop complerts els requisits legals, ha estat alliberat el senyor Largo Caballero. Des de la presó cellular ha marxat al seu domicili en un automòbil, acompanyat pels senyors Bujeda, Iriarte, Jiménez de Asúa i altres.

El senyor Largo Caballero en arribar a casa seva ha estat ovacionat per alguns grups que hi havia formats davant del seu domicili. No s'han registrat incidents. El partit socialista organitza per a molt aviat un acte en el qual prendrà part el líder socialista.

El domicili del senyor Largo Caballero han desfilat la tarda d'avui nombroses persones. També ha rebut felicitacions per telegrams de diversos indrets d'Espanya.

Un audaç atracament a Madrid

(Ve de la primera pàgina)

Segons els informes dels testimonis presencials del fet, els atracadors eren sis. Com ja hem dit, dos d'ells efectuaren l'assalt de la camioneta municipal, i dos més s'esperaven a la cantonada del carrer del Rollo i han estat els que disparaven sobre els funcionaris municipals. Es de suposar que n'hi havia un altre que s'esperava a l'automòbil per tal de conduir-lo, i encara n'hi havia un altre que s'ha quedat custodiant el xofre del taxi, del robatori del qual parlarem més endavant.

Els dos guàrdies de servei al Govern civil han trobat, en un punt amb alguns transients, d'evitar la fugida dels pistolers. Sembla que aquests han disparat sobre els seus perseguidors, però cap dels projectils no ha fet blanc.

El gestor municipal senyor Morales ha sortit a un dels balcons de l'Ajuntament, atret pel soroll dels primers disparos fets pels atracadors. El senyor Morales, amb una pistola, ha fet foc sobre els que fugien, en el precís moment que aquests pujaven al vehicle que els esperava.

Alguns transients han procedit a socórrer els ferits i a lliurar munició, i els han traslladat al dispensari d'urgència de la Plaça Mayor i més tard a l'equip quirúrgic del Centro.

L'heret Alvaro García Fernández ha estat assistit de quatre ferides al ventre i una altra a la regió lumbar. Quan els metges de guàrdia es disposaven a curar-lo ha deixat d'existir.

Sebastián Gómez Pérez presentava una ferida de bala lleu al dit gros del peu esquerre, i a Elias Calderón Gómez II ha estat apunyalat pels metges una ferida de pronòstic reservat al colze dret.

El desafortunat Alvaro García era escombriat i prestava serveis municipals pels quals percebia una petita gratificació. Ha rebut les ferides que li han causat la mort en el moment de dirigir-se contra els atracadors quan aquests amenaçaven els funcionaris municipals.

L'automòbil que han utilitzat els pistolers per fugir és el número 51488 de la matrícula de Madrid. Més tard ha estat trobat per la policia al carrer de Palos de Moguer.

El vehicle ha estat trobat aproximadament a les onze del matí, i presentava quatre impactes, un al vidre de la part posterior i tres al costat dret de la capçalera. Segons ha pogut comprovar-se dos dels disparos foren fets de dintre a fora i els altres de fora a dintre. Se suposa que aquests últims obceixen als tres fets pel gestor municipal senyor Morales, des d'un dels balcons de l'Ajuntament.

La policia ha efectuat un minuciós examen a l'interior del vehicle i ha comprovat que en el seient de la part posterior, en un dels costats, hi havia un tros tancat de sang, la qual cosa fa suposar que alguns dels atracadors resultà ferit, detall que ve confirmat amb una taca de sang que presenta una de les manetes del tancament d'una de les portes.

També ha estat examinada per la policia la camioneta municipal, la qual a la vegada, presenta dos impactes. Un altre dels projectils dels atracadors ha trencat el parabrisa.

Cap a les dotze del migdia ha comparegut davant la policia el xofre Gregori Muñoz Martínez, conductor del taxi que han robat els atracadors. Li ha manifestat que quan es trobava amb el seu cotxe en un lloc del carrer Major, tocant al cafè de Maria Cristina ha aparegut un individu i li

ha llogat el cotxe; li ha dit que el conduís al carrer d'Iruya. En aquest lloc el subjecte en qüestió l'amenaçà amb una pistola, ensem amb sortien altres dos individus també armats. Després han obligat a baixar, dos dels atracadors han quedat al taxi i l'altre ha obligat el xofre, apuntant sempre amb la pistola, a acompanyar-lo fins a un punt proper a la caserna de la Muntanya i que s'anomena "La Tinaja". L'atracador ha romàs acompanyant el xofre fins a tres quarts de dotze del migdia, que l'ha deixat anar. El xofre s'ha dirigit seguidament a la comissaria més propera, on ha denunciat l'ocorregut.

EL QUE DIU EL DIRECTOR GENERAL DE SEURETAT

El director de Seguretat ha rebut aquesta tarda els periodistes i els ha manifestat que no tenia cap nova notícia respecte a l'atracament d'aquest matí. Ha afegit que la policia treballa activament per al descobriment dels autors i que el fet no ha pogut ésser evitat perquè s'ignorava que els funcionaris municipals haguessin de retirar una suma de tanta importància del Banc d'Espanya, ja que ningú es va creure en l'obligació de comunicar-ho a la Direcció de Seguretat.

També ha dit que en el successu per tal de prevenir-se contra fets d'aquesta índole ha disposat que per tots els centres oficials o particulars s'envii a la Direcció de Seguretat una relació completa dels habilitats que han de retirar quantitats, especificant-se en ella en què s'ha d'efectuar tal moviment de fons. Un cop conegut això, la Direcció de Seguretat adoptarà les mesures necessàries.

MANIFESTACIONS DEL MINISTRE DE GOVERNACIÓ

El ministre de la Governació en rebre al migdia els periodistes els ha confirmat l'atracament d'aquest matí als pagadors de l'Ajuntament de Madrid. Els informes oficials coincideixen amb els particulars que es tenen del succés.

Els atracadors, que eren cinc, han seguit en un taxi els pagadors de l'Ajuntament de Madrid que havien acudit al Banc d'Espanya per fer la seva de fons destinats al pagament dels empleats municipals com a dia últim de mes. Aquests pagadors ocupaven un altre taxi i en arribat a la porta de la Pagaduria de l'Ajuntament han estat rodejats pels atracadors, perseguidors, els quals els quals els han fet diversos disparos ferint greument de tres trets al ventre a Alfonso García i de menys gravetat a Sebastián Gómez i Elias Calderón. Els atracadors s'han apoderat ràpidament de diverses saques de diners i han fugit.

S'ha pogut prendre el número de la matrícula del taxi que ocupaven els atracadors, i la policia ha pogut trobar l'automòbil i ha detingut el xofre que el conduïa.

Es d'esperar — ha dit — que donada la rapidesa amb què s'ha procedit i actual, puguin ésser detinguts els autors del fet. La Direcció de Seguretat, en la comunicació que m'informa, informa que no havia estat notificada a la dita direcció el trasllat dels diners, per la qual cosa no havia pogut, naturalment adoptar les mesures necessàries de precaució. Es un cas — ha seguit dient el ministre — de descuit i imprevisió de l'Ajuntament, puix que, tractant-se d'un trasllat de diners que s'efectua mensualment, hagué de sol·licitar de la Direcció de Seguretat la corresponent custodia. Així ho fan els bancs i particulars que necessiten realitzar trasllats de diners. Recentment es realitzà una tramesa d'or en aeroplà i per

a portar-lo fins a ell s'establí la necessària vigilància.

Ha afegit també que igualment ha estat detingut el xofre del taxi que conduïa els pagadors, així com aquests, encara que, com es comprendrà, no perquè recaigué cap sospita, sinó com a mesura elemental de previsió.

EL SENYOR CHAPAPRIETA TAMBÉ PARLA DEL FET

El senyor Chapaprieta ha rebut els periodistes a dos quarts de dues de la tarda. En parlar sobre l'atracament començà a uns pagadors de l'Ajuntament aquest matí, ha dit:

— És molt lamentable. Per cert, que quan es fan trasllats de quantitats grans d'una dependència oficial a una altra, s'acostuma demanar forces a la Direcció general de Seguretat, i aquesta vegada no s'ha fet.

L'entrevista Chapaprieta-Gil Robles amb el President de la República

(Ve de la primera pàgina)

A l'hora assenyalada, el senyor Chapaprieta ha abandonat la casa del cap de l'Estat en companyia del ministre de la Guerra, i en veure els periodistes ha penetrat precipitadament a l'automòbil, i ha dit que marxava a Alacant.

Els informadors s'han quedat conversant amb el senyor Gil Robles, el qual ha manifestat que en la reunió no s'havia tractat res de política. La que acabem de celebrar — ha afegit — és semblant a la que efectuarem altres vegades i de les quals no us n'assabenteu. Us asseguro que no passa res.

Un periodista li ha preguntat si es la reunió s'havia tractat del traspass de serveis a Catalunya en el que es refereix a Obres públiques i ha contestat negativament dient per últim, que després de realitzar algunes visites, aniria al Ministeri de la Guerra.

EL CAP DEL GOVERN DIU QUE S'HA TRACTAT DEL PRESSUPOST DE GUERRA

El president del Consell, des del domicili del senyor Alcalá-Zamora, s'ha traslladat a la Presidència, on ha arribat a les vuit del vespre.

A dos quarts de deu ha rebut els periodistes i els ha dit que no hi havia res de política. En l'entrevista amb el President de la República, per part del senyor Gil Robles i meya, no hem tractat de política. S. E. m'ha preguntat sobre l'organització del Pressupost de Guerra i m'ha manifestat que el senyor Gil Robles, per això aquest ha estat present en l'entrevista.

Respecte al pressupost de Guerra, he de fer constar que el pressupost és completament nou i reforçat.

Un informador li ha preguntat si tindria importància política el Consell de ministres que se celebraria al Palau d'illones, i ha contestat negativament.

Referint-se novament a l'entrevista amb el president de la República ha dit que haurien acompanyat al senyor Gil Robles, en abandonar el domicili del cap de l'Estat, era portador d'un voluminosa cartera.

Se li ha preguntat si el decret sobre el traspass de serveis d'Obres Públiques a la Generalitat s'inscribia a la "Gaceta" de demà i ha contestat que el dit decret ha estat lliurat per a la seva signatura, al cap de l'Estat, perquè, com sabem — ha afegit — demà és quan comença la seva vigència. Com que el president de la República té facultat per a signar-lo, jo no puc assegurar-vos que es publiqui o no demà a la "Gaceta".

EL SENYOR CHAPAPRIETA A ALACANT

Poc després de dos quarts de deu de la nit el president del Consell ha abandonat la Presidència i ha passat per casa seva, des d'on s'ha dirigit després a Alacant.

EL TRASPASS DELS SERVEIS DE CARRETERES

El cap del Govern, a pesar d'haver dit que no acudiria a la Presidència fins a les set de la tarda, ha arribat molt d'hora al seu despatx oficial, on ha estat preparant el despatx que havia de portar a la firma de S. E.

Poc després de dos quarts de sis ha abandonat la Presidència el senyor Chapaprieta i ha dit als periodistes que anava a despatxar amb el president de la República. Ha afegit que treballava activament en el pressupost de la Guerra.

Un periodista li ha preguntat si s'ha enllestint ja el traspass dels serveis d'Obres Públiques a la Generalitat de Catalunya, i ha contestat que estava redactat, però que no el coneixia fins a última hora.

— Hi ha alguna dificultat per a aquest traspass? — ha preguntat un periodista.

— No n'hi ha cap. Només ha sorgit algun petit dubte en la redacció.

Finalment ha dit que el dilluns vinent, en tornar d'Alacant, es reunirà el Consell de ministres.

S'ATRIBUEIX GRAN IMPORTÀNCIA AL CONSELL DE DEMÀ

Madrid, 30. — No obstant trobar-se en tramitació la denúncia que ahir conegué el Parlament, persones que semblen ben informades del curs de la política atribueixen excepcional importància al Consell de dilluns sota la presidència del cap de l'Estat. És indubtable que en aquesta reunió es tractarà de la marxa dels debats a les Corts, de les dificultats que troben alguns projectes i de les escasses sessions de què pot disposar-se perquè els pressupostos surtin endavant. Tot això independentment de la necessitat d'obtenir la concurrència de diputats necessària per a aconseguir el quòrum que s'ha demanat per a l'aprovació de diversos projectes.

L'afer Moreno Calvo

Madrid, 30. — Aquest matí, a dos quarts d'onze, el sots-secretari de la Presidència, senyor Edmunda, ha portat al Congrés l'expedient promogut en aquell centre ministerial respecte a la petició de la Companyia Africa Occidental i l'ha dipositat a la secretaria del del Parlament.

ROYO VILLANOVA, MANIOBRA

No se sap si el senyor Marial continuarà formant part de la Comissió nomenada per aclarir la denúncia del senyor Nombela.

Segons ha manifestat a la Cambra el senyor Rojo Villanova, el senyor Marial li recomana l'assumpte del senyor Tayá. Aquest va creure que la indemnització estava ben calculada, en virtut de l'informe de l'advocat de l'Estat, i també per coincidir, sembla, aquest criteri amb el de l'ex-ministre senyor Franchy Roca, la rectitud del qual li mereixia enter crèdit. El senyor Franchy Roca era conseller d'Estat.

Quan es va conèixer la designació del senyor Marial alguns diputats decidiren demanar-li explicacions, però el senyor Marial planteja immediatament el seu cas particular. Preguntat als seus companys que és el que opina sobre la seva incompatibilitat. El senyor Marial, sense precisar cap cosa, va dir que l'havien vingut per recomanar-li l'afer Tayá i feu una de tantes recomanacions, sense donar importància a la qüestió. Donades aquestes explicacions, que en principi es jutjaren satisfactòries, el senyor Marial continua de moment a la Comissió.

EL SENYOR FERNÁNDEZ DUQUE TAMBÉ FA PUBLICA UNA NOTA

El senyor Fernando Duque ha fet pública la següent nota:

"Demanant-vos anticipadament perdó, us prego la publicació d'aquesta nota per desvirtuar amb ella els conceptes ofensius llançats contra mi en l'escrit presentat a les Corts pel senyor Nombela, sense perjudici d'acudir també davant els Tribunals en la meua defensa. A tal efecte m'interessa fer constar:

Primer.—Que tinc la més absoluta seguretat que els senyors Tayá i Gómez Piñan hauran de desmentir els conceptes que en relació amb la meua actuació els atribueix en el seu escrit el senyor Nombela per ésser completament falsos.

Segon.—Que durant el temps que vaig ésser director general del Marroc i Colòmbies no realitzava de fet el servei de comunicacions marítimes; i per tant no havia de cobrar res. Abans que jo fos director, i quan realitzava el servei percebia mensualment el que d'acord amb el contracte li corresponia.

Tercer.—Que practica al senyor Tayá una liquidació, com a conseqüència d'haver annulat el Tribunal Suprem un primer expedient que li fou instruit per faltes en el servei, ascendint aquella a 524.000 pessetes, que no cobrà aleshores el senyor Tayá perquè el president del Govern provisional, senyor Alcalá-Zamora, disposà suspendre al pagament, fins que acabés el segon expedient; durant tot el temps que vaig ésser director acceptar tampoc no vaig acordar el pagament de la dita suma, i posteriorment, essent director general el senyor Alvarez Builla, i quan el senyor Tayá tornà a demanar el pagament de les 524 pessetes, em vaig oposar a això, per entendre que no podia accedir a la dita pretensió, en virtut d'allò decretat pel cap del Govern.

Quart.—Acabat el segon expedient, essent jo director general del Marroc i Colòmbies, vaig proposar, i així s'acordà, la rescissió del contracte, "adjudic contra la majoria del Consell d'Estat". És així com un favor al senyor Tayá?

Cinquè.—Respecte a la meua actuació com a secretari de l'expedient de liquidació de danys i perjudicis, que s'instruï per efecte de l'anul·lació pel Tribunal Suprem de l'ordre de rescissió que jo vaig proposar, tota obra de parcialitat és dissipada amb dir que vaig indicar en el dit expedient la conveniència que el dit expedient passés a informe del Consell d'Estat.

Sisè.—Que, assabentat que se m'anava a requerir per a portar a efecte una inspecció de la secció administrativa de Colòmbies, vaig pregar al meu cap, el senyor intervertor general, que no m'hi designés, davant la idea que la meua designació pogués interpretar-se com un desig meu de criticar l'actuació dels meus successors en aquell organisme. A aquesta actitud de noblesa ha correspost el lloret senyor Nombela amb les seves injúries. — Fernando Duque.

EL QUE HAGI DE DIR EL SENYOR CHAPAPRIETA HO DIRA A LES CORTS

El senyor Chapaprieta ha dit, referint-se a l'afer Moreno Calvo:

— En relació amb el que ha dit el senyor Nombela sobre converses que ha mantingut amb mi, m'interessa fer constar, perquè no puc entrar amb ell en discussions de premsa, que tot el que jo he de dir, ho diré al Parlament, si cal.

EL SENYOR LUCIA EXPLICA COM ES VA TRAMITAR L'ASSUMpte AL CONSELL DE MINISTRES

El senyor Lucia ha fet les seves manifestacions en relació amb la seva intervenció en l'assumpte Nombela:

— Potser no hi hagi ningú que pugui referir amb més exactitud que jo tot el que ocorregué en aquest afer, per la meua qualitat de ministre secretari del Consell. La veritat de l'ocorregut és el següent: Un dia el cap del Govern portà al Consell de ministres l'assumpte de què es tracta, i afirmà que, per la seva delicadesa, volia que intervinguessin en ell una ponència del Govern. Foren designats per a constituir-la els dos cadetats de Dret senyors Rojo Villanova i Gil Robles, que formaven en el Consell, i el senyor Chapaprieta, com a ministre de Finances. No sé si fou al dia següent o en un dels pròxims Consells a aquesta designació quan, acabades les deliberacions del Consell, i ja tots els ministres dempeus i en direcció de marxar, algú parlà d'aquest assumpte, i el senyor Rojo Villanova, digué que havia estudiat l'expedient i que estava conforme amb la seva resolució. El senyor Gil Robles hagué de dir que ell no havia tingut temps d'estudiar-lo, i el mateix afirmà el senyor Chapaprieta. La resolució quedà en alt perquè es formulés l'oportuna proposta. Com és natural, jo sols certifico, i no podia ésser d'altra manera, més que aquells assumptes que són tractats en els Consells de ministres i sobre els quals recai un formal acord. Per això no vaig segellar ni signar, perquè no hi havia motiu en un acord que no existia. Qual-sevol pot pensar que en un Consell de ministres jo no tenia perquè segellar ni signar quaranta o cinquanta acords i deixar de fer-ho en un. El fet és que no vaig segellar ni vaig signar, perquè no havia de segellar-lo ni signar-lo, i que, per tant, no existia de fet, ni existeix legalment, acord de cap mena.

A mitja tarda, i quan em trobava en un moment de descans a la barana que existeix junt al banc blau, se m'ha acostat el diputat de la meua minoria senyor Rojas Marcos, per a dir-me que l'inspector general del Marroc, amb un altre senyor, desitjaven saber quins eren els acords que respecte d'aquest assumpte havia adoptat el Consell de ministres. M'he donat en aquell moment perfecte compte del que podrien pretendre els visitants, i, conscient del meu deure, com a secretari del Consell, he manifestat que com a tal m'era impossible parlar amb els qui eren funcionaris de l'Estat i tenien mitjans suficients per a saber quina hauria d'ésser llur conducta davant a qualsevol moment de la tramitació d'un expedient. Se m'ha afegit que es pretén que en aquella mateixa tarda es lliuressin les quantitats a què es refereix la proposta, no acordada, a l'entitat interessada en l'assumpte. Aleshores m'he cregut en el deure de veure'ls senyor Lerroux, al qual vaig trobar al saló de ministres, i he de declarar no vement que l'aleshores president del Consell de ministres es mostrà extraordinàriament sorprès de la nota que jo li donava.

Des del Congrés vaig marxar al meu ministeri. Entre vuit i nou de la nit em fou anunciada la visita dels senyors Nombela i Güexers, funcionari de la Guinea el darrer. Venia, segons m'anunciaren, amb el desig de saber si jo havia posat o no el sell i la signatura en l'expedient a què es refereix l'assumpte. Al·legava el senyor Nombela davant el meu secretari la seva qualitat de lloret, que jo no solament respecte, sinó que admiro, però vaig creure noblement i sustentat que el mateix dret que el senyor Nombela al·legava el seu honor de lloret, havia jo d'al·legar el meu honor de secretari amb tota la significació etimològica que té. És a dir, que jo no podia de cap manera revelar res de l'ocorregut en el Consell de Ministres, ja que allò que podria tenir una repercussió oficial o jurídica quedava consignat en la referència per mi donada als arxius del ministeri o a la "Gaceta". Em semblava que un ministre no podia ni haver d'entrar en diàleg amb una persona que en aquell moment era un funcionari públic i pertanyia a diferent departament del que jo regentava.

Insisteixo que no hi va haver acord oficial, ja que no hi hagué ni el segell del Consell, ni l'estampillat de l'acord, ni la signatura meua, que és l'única que pot donar validesa a les resolucions del Consell. Ratificació d'aquesta prova és el fet que tampoc jo, en les àmplies notes que acostumo a donar dels acords dels consells, no fes cap mena de referència al fet de què es tracta. No obstant, jo no podia romandre tranquil després d'aquells intents de visita i de les referències que a mi arribaven, i per això vaig sortir ràpid del ministeri de Comunicacions, que aleshores regentava, al ministeri de la Guerra, on vaig parlar detingudament amb el senyor Gil Robles, donant-li compte del que passava.

Jo he de confessar noblement i honradament, que ningú no em requeri aleshores perquè jo segellés i signés el suposat acord, ni crec que ningú, coneixent-me, s'hagués atrevit a això, i he d'afirmar, així mateix, que jo no vaig anar per a res en aquells dies a la presidència del Consell. No vaig tenir més notícies que el fet que al següent Consell el senyor Gil Robles, un cop estudiat l'expedient, va posar molt seriosos miraments a ell, fins al punt de prendre l'única i veritable acord, que és el que consta en l'expedient, contrari a la proposta, i en el qual expedient se li firmà l'acorde negatiu proposat pel senyor Gil Robles, que és l'únic que el Consell de ministres ha adoptat en aquest assumpte.

LA COMISSIÓ DELS 21 EXAMINA ELS DOCUMENTS

A les onze del matí, tal com estava anunciat, s'ha reunit la Comissió nomenada ahir per tal d'informar sobre la denúncia del senyor Nombela. La reunió ha durat aproximadament una hora, i el president senyor Aranz ha dit que s'havien limitat a examinar els documents transmesos per la Presidència del Consell de ministres i a un breu canvi d'impressions, i que no s'havia designat cap ponència ni adoptat cap més acord, i aquest per unanimitat, que tornar a reunir-se aquesta tarda i citar a declarar els senyors Nombela i Moreno Calvo.

EL SENYOR

SIXTE ILLESCAS I CARRERAS

EX-CAP D'INFORMACIÓ DEL BANC D'ESPANYA

MORI CRISTIANAMENT EL DIA 29 DE NOVEMBRE A L'EDAT DE 65 ANYS

— (E. P. D.) —

Els seu afligits: esposa Montserrat Miroso, fills, Montserrat i Sixte, germà, germans polítics, nebots, cosins i família tota, els preguen que li tributin un pietós record.

Per expressa voluntat del finat s'ha efectuat l'enterrament sense previ avís

FABRICA DE RELLOTGES

KRONOS

Rambla de Canaletes, núm. 3 (xamfrà Tallers)

El primer comparexerà a dos quarts de cinc, i el segon una hora després. Demà, diumenge, no es reunirà la Comissió.

Segons referències que han pogut recollir els periodistes, el document que ha examinat la Comissió és l'expedient incoat a la Presidència respecte a l'afar Tayá, en el qual figura un informe del Consell d'Estat que es manifesta d'acord amb una sentència del Suprem respecte a la suspensió dels serveis que prestava la Compañía Africa Occidental. El Suprem, en la seva sentència, es limita a declarar nul l'acord de suspensió. El Consell d'Estat, per la seva part, reconeix que la Compañía té dret a una indemnització, però aquesta ha d'ésser determinada per una prèvia liquidació feta per ambdues parts.

Els periodistes han parlat amb alguns vocals de la Comissió, els quals han confirmat l'existència d'aquest informe i han dit que, en efecte, en l'expedient s'observa l'interès del senyor Moreno Calvo a atendre la demanda del senyor Tayá, sense que pugui jutjar-se a què obeeix aquest interès.

EL SENYOR NOMBELA DECLARA DAVANT LA COMISSIO

A les 4.30 de la tarda han començat a entrar a la secció quarta del Congrés els membres que formen la Comissió que euteren en la denúncia formulada pel senyor Nombela. A tres quarts de cinc ha arribat al Congrés l'esmentat senyor, el qual al cap de poca estona ha passat a declarar davant la Comissió.

La Comissió ha cridat els taquígrafs del Congrés i en torns de dos i cada quart d'hora van taquígrafant la declaració que presta el senyor Nombela.

EL SENYOR MORENO CALVO NO COMPAREIX A PRESTAR DECLARACIO. LA COMISSIO STRAUHA DE TORNAR A REUNIR AVUI

Des de les quatre de la tarda fins a les set ha estat reunida la Comissió dels 21. A aquesta hora el senyor Nombela ha abandonat la reunió i s'ha dirigit a una altra secció contigua a la que havia comparegut, i a les vuit del vespre tornava a penetrar a la secció on havia declarat, i romangué allí alguns minuts.

Poc després la Comissió ha donat per terminada la seva labor, i el seu president ha manifestat als informadors que la declaració del senyor Nombela ha estat molt extensa. El senyor Moreno Calvo —ha afegit— ho ha prestat declaració a pesar d'estar citat, degut segurament a no haver-li arribat a temps la citació. A fi que ho faci, a dos quarts de set de demà al matí ens tornarem a reunir.

EL SENYOR NOMBELA NO HA REGATEJAT DETALLS

A un quart de sis de la tarda ha abandonat uns moments la reunió de la Comissió dels 21 el senyor Sierra Rustarazo. Els periodistes li han preguntat si la reunió anava a durar gaire.

—No ho crec—ha contestat. Segons han manifestat alguns membres de la Comissió, s'han fet algunes preguntes al senyor Nombela que el declarant ha contestat amb tot detall sense escatimar el més insignificant.

LA TASCA DE LA COMISSIO SERA LLARGA, I ES DIU QUE NO HI HA RESPONSABILITAT GOVERNAMENTAL

Preguntat un vocal de la Comissió dels 21 sobre la declaració del senyor Nombela, ha dit que és molt extensa i que li han preguntat alguns extrems. La seva impressió és que els treballs de la Comissió duraran alguns dies i que no podrà emetre dictamen fins dijous o divendres. S'han de manar a la Presidència alguns documents que no figuren en l'expedient perquè els trameti a la Cambra.

Aquest mateix vocal ha manifestat que no hi ha en cap cas responsabilitat governamental.

DETALLS AMPLIATORIS

Com a detalls ampliatoris de la reunió celebrada aquest matí per la Comissió que entén en la denúncia del senyor Nombela, poden facilitar-se els següents:

Els senyors Arranz i Reig, que havien llegit gran part dels documents tramesos per la Presidència del Consell, han donat compte a llurs companys del Consell d'aquells que tenien un interès més immediat per a facilitar la labor d'estudi i d'anàlisi que la Comissió ha de realitzar. S'ha produït un curt debat entorn del qual calia posar en clar el procediment a seguir amb la documentació enviada, o sigui, llegir tots els papers tramesos per la Presidència o consultar, de moment, aquells que es refereixen de manera més concreta a la denúncia de Nombela. Ha prevalgut el primer criteri i ha estat llegida minuciosament tota la documentació. Hom s'ha donat tot seguit de la manca d'alguns documents d'interès. D'això l'actual secretari de la Presidència del Consell ja se n'havia donat en trametre'ls amb la indicació que seran ràpidament enviats tots aquells documents que manquen i que poden servir d'una manera més eficaç per a l'estudi de l'expedient.

Entre els documents tramesos a la Comissió, figura la O. M. de què es parla i que sembla que fou redactada immediatament després de l'acord del Consell de Ministres, malgrat que l'acord no havia estat formalitzat pel secretari del Consell, senyor Lucía.

Un dels vocals de la Comissió ha proposat que aquesta o bé una delegació seva es presenti aquesta tarda a la Presidència del Consell per tal d'examinar alguns llibres registre d'entrades i sortides de documents i poder comprovar amb aquest examen l'existència d'aquella ordre ministerial i d'altres documents que manquen a l'expedient, però aquesta iniciativa no ha estat acceptada i s'ha acordat que el que calia era escollir primerament les dues figures especialment interessades en l'afar. En vista d'això hom ha acordat reunir-se altre cop a les quatre de la tarda i després, a dos quarts de cinc, rebre el senyor Nombela i a dos quarts de sis el senyor Moreno Calvo, establint-se una hora de diferència entre els dos no sols per a permetre que el denunciat tingues

un marge ampli de temps per a fer les manifestacions que desitgi, sinó també per a evitar que es trobin junts davant la Comissió els senyors Nombela i Moreno Calvo.

La discussió al si de la Comissió s'ha mantingut en to mesurat. Amb tot, hi ha hagut tendències diferents, com per exemple la dels radicals que volen a tota costa que no es circumscriu la responsabilitat, cas d'haver-hi, al seu correccionista senyor Moreno Calvo, sinó que s'acleari perfectament si pot haver-hi per a tot el Govern per la seva intervenció en l'assumpte.

Sembla que a la Comissió ha quedat ben patentitzat que no hi hagué acord en el Consell de Ministres, puix que una formalització que presenti segell i signatura del secretari del Consell, no apareix en l'expedient. Sols apareixen unes quantelles mecanografiades en les quals manca un paràgraf, però que no formen part d'allò que fins ara és l'únic testimoni de l'acord per a pagar la quantitat sol·licitada.

Es possible que després de prestar declaració els senyors Nombela i Moreno Calvo, la Comissió decidís la pràctica d'alguna diligència a les oficines de la Presidència del Consell de Ministres.

ES CREU QUE LA CRISI S'ANTICIPARÀ AL DICTAMEN DE LA COMISSIO

Diffícilment, a no ésser que s'interposin altres assumptes al Saló de Sessions, podrà evitar-se que la crisi ministerial pugui demorar-se prou perquè permeti a la Cambra d'estudiar el dictamen que la Comissió parlamentària ha de formular sobre la denúncia del senyor Nombela.

Aquesta Comissió ha celebrat ja dues reunions, i ha pres l'acord d'intensificar els seus treballs. A partir de dimarts descabellat amb tota intensitat les seves activitats fins a emetre dictamen, però si resultés certa la desaparició de determinat document, les investigacions demorarien l'acord de la Comissió.

Tot fa suposar que fins a la segona meitat de la setmana entrant no quedà redactat el dictamen que s'ha de presentar a la Cambra per a estudi i resolució.

EL SENYOR NOMBELA S'HA RATIFICAT EN LA SEVA DENUNCIA

La Comissió investigadora de l'afar Tayá ha continuat reunida fins a les vuit de la nit.

El senyor Nombela ha estat declarant fins a les set, i un cop acabada la seva declaració no ha sortit del Congrés, sinó que ha romàs en una altra secció, on s'ha esperat durant una hora.

A preguntes dels periodistes ha dit el senyor Nombela que únicament havia aplegat detalls del seu document i que havia contestat les nombroses preguntes que li havien fet els senyors diputats que integren la Comissió.

A les vuit de la nit ha tornat a comparexer de nou el capità Nombela davant la secció quarta, on li havia rebut l'organisme investigador, al qual ha lliurat uns documents, i ha sortit de nou al cap de pocs moments; ha dit als periodistes que s'havia ratificat en absolut en el seu escrit de denúncia.

Els periodistes li han preguntat si coneixia la querrel·la que havia presentat contra ell el senyor Moreno Calvo.

—No he estat cridat encara per al judici de conciliació—ha contestat. Naturalment que una vegada en citin hi acudiré, i em ratificaré en tot el que he dit. Jo ja esperava que aquestes conseqüències es produïssin, i es comprenia fàcilment que quan un home d'honor sosté una cosa la sosté sempre i per tot arreu.

Demà, diumenge, al migdia, tornarà al Congrés per a llegir la seva declaració i signar-la.

Acabada la reunió el President de la Comissió, senyor Arranz, ha dit als periodistes:

—En realitat no hem fet més que escoltar el senyor Nombela, i hem acordat tornar a reunir-nos demà, a dos quarts de set de la tarda, per tal de continuar els nostres treballs i prendre declaració al senyor Moreno Calvo.

Els periodistes han pogut obtenir algunes notícies ampliatòries dels treballs realitzats avui per la Comissió. Un dels comissionats ha manifestat que el capità Nombela ha sostingut amb gran entesa i serenitat les seves acusacions. Li han estat fetes nombroses preguntes i a totes ha respost amb gran desimboltura.

Al nostre judici —ha afegit el senyor de referència— la part fonamental de la denúncia abraça alguns punts que cal aclarir i per la qual cosa la Comissió s'haurà de dirigir als senyors Gil Robles i Lerroux i potser també hauran de declarar el capità Santiago, cap d'informació i enllaç de la Direcció general de Seguretat i el periodista senyor Capuz.

En tractar de la part en què el senyor Nombela parla d'una personalitat d'alt prestigi que no volia que donés, alguns diputats, sobretot els radicals, han insistit prop del capità Nombela perquè digués qui era aquesta personalitat, a la qual cosa s'ha negat el senyor Nombela.

Igualment una altra de les parts que ha tingut més abast en la sessió, ha estat aquella de la denúncia en què el capità Nombela diu que el senyor Lerroux, aleshores cap del Govern, es desentenien de les denúncies del senyor Nombela, i, finalment, la votació de l'acord del Consell de Ministres. En aquesta part el senyor Nombela ha afirmat solament que li hagué acord com així mateix que l'ordre signat pel senyor Lerroux era del seu puny i lletra.

L'ORDRE SIGNADA PEL SENYOR LERROUX HA DESAPAREGUT DE L'EXPEDIENT

El que han afirmat tots els diputats de la Comissió, ha estat la desaparició de diversos documents de l'expedient. Aquest fet inabegable a estat comprovat a bastament. L'ordre signat pel senyor Lerroux ha estat arrencat de l'expedient, però no obstant figura la deguda constància en el Registre. També ha desaparegut de l'expedient el full enter amb la liquidació de l'assumpte Tayá, fet el 16 de novembre.

La Comissió creu necessària la declaració del capità Santiago, com també la del periodista senyor Capuz per a aclarir alguns extrems importants de la campanya que aquest darrer d'ella, que anava a fer i de crida a Governació, una hora després al capità Nombela.

Les declaracions del senyor Lerroux i Gil Robles seran dilluns o dimarts. Segons ha manifestat un diputat de la Comissió, els càrrecs que s'acumulen contra el senyor Moreno Calvo són bastants, sobretot en el que es refereix a la desaparició de documents de l'expedient. El senyor Moreno Calvo no ho pogut prestar declaració avui per haver rebut la citació a hora no hàbil, i ho farà demà a les sis de la tarda.

En la conversa, que han mantingut després alguns diputats de la Comissió amb altres que sense pertànyer a ella, esperaven als passadissos de la Cambra, s'ha discutit àmpliament l'assumpte Tayá.

El senyor Cano López diu que en la interpellació que féu el 26 de juny, hagué de dir al senyor Gil Robles que no es prengué acord pel Consell de ministres i que ell estava perfectament llesbat d'aquest assumpte per haver estat ponent i que res no hi havia en el que motivés els temors i recels del senyor Cano López. Doncs bé —ha afegit el senyor Cano López—: Si no li hagué acord, i com va poder l'alta personalitat del President del Consell ordenar al senyor Nombela que es pagués els tres milions de pessetes? Per altra part, el senyor Royo afirma abans d'ahir que l'acord existí, i el que és indubtable, de totes maneres, és que en la referència oficiosa del Consell de ministres celebrat tres dies després al Palau, es celebrà que l'acord havia estat revocat i que el president de la República felicità per això els ministres.

Un altre aspecte interessant —deien els diputats— és el que es refereix al fet de no aparèixer en l'expedient ni la signatura ni l'estampilla que s'acostuma posar amb la conformitat del Consell als acords adoptats. L'acord regut fou el següent:

UN MIRACLE
El senyor Lucía té per costum signar la conformitat dels acords, després del Consell, per ésser, com a secretari, l'encarregat de donar la referència oficial als periodistes, tan aviat com acabin les reunions ministerials, sense entretenir-se en la signatura. El senyor Moreno Calvo, tan aviat com acabà el Consell en el qual es tractà aquest assumpte, s'emportà l'expedient a la Presidència per al seu compliment i quan foren enviats després al senyor Lucía els expedients del Consell perquè els signés, no fou inclòs aquest per la raó exposada anteriorment.

D'això no se'n donà el senyor Lucía, que cregué haver-lo firmat, i quan el senyor Nombela estigué a visitar-lo al Ministeri de Comunicacions a fi d'exposar-li els seus escrúpols respecte al compliment de l'ordre de pagament sense estar firmat l'expedient d'acord amb el Consell, el senyor Lucía no el rebé, creient que l'expedient estava firmat. Calgué que al dia següent l'assabentés el senyor Gil Robles de la que havia ocorregut, i llavors es felicità que la seva firma no hagués estat posada, i exclamà amb alegria: "Això ha estat un miracle".

Ara —ha dit el diputat que ha fet aquestes manifestacions— la Comissió haurà de comprovar tot això, i sobretot l'assumpte quedarà a càrrec del diputat que sapiga al saló de sessions treure conseqüències de tots aquests fets.

Una altra de les coses difícils d'explicar per part del senyor Gil Robles és creu que seran les manifestacions fetes últimament després que pugui comprovar-se l'avis que en nom del senyor Nombela ja passà a la Cambra el diputat de la Ceda senyor Rojas Marcos per dir-li que aquell havia rebut l'ordre de pagament amb el mandat d'estendre el xec, però que es resistia a fer-ho, per considerar l'assumpte summament greu.

En un dels grups de diputats que comentaven aquests fets hi havia el senyor Arrazola, el qual ha dit que el senyor Nombela no ha estat ferm en les seves manifestacions, i "donde digo, digo, digo Diego". La part que jo considero més greu —ha afegit— és la que es refereix a les pressions que diu que es feien sobre els magistrats. Això si que oferia segurament discussió de transcendència i d'importància.

En aquest moment el senyor Cano López li ha preguntat si ell s'ha encarregat de la defensa del senyor Moreno Calvo en la querrel·la presentada contra el senyor Nombela, i el senyor Arrazola ha contestat:

—No; el senyor Moreno Calvo té el seu advocat i el seu procurador, veritat una incompatibilitat.

Un diputat radical ha manifestat que a aquest pas el Parlament es convertiria en un jutjat municipal, i que no valia la pena d'obtenir un acte per a convertir-se en jutge.

A això han replicat el senyor Cano López i altres diputats dient:

—Això és una fórmula molt còmoda de sortir-se de la qüestió, precisament quan es tracta de dos senyors, denunciant i denunciat, que no són diputats, i no obstant en la denúncia formulada pel senyor Nombela apareixen un President del Consell i diversos ministres que signaren un acord i després el revocaren. Per tant, és el Parlament l'indicat per a la depuració d'indole política en aquest assumpte, i si no fos així no hauria de venir la declaració davant la Comissió de l'actual ministre de la Guerra i del que fou president del Consell. Els diputats tenim una missió fiscalitzadora i la vindran després els tribunals a enjudiciar i sancionar, si hi hagués lleo.

EL PERIODISTA CAPUZ AQUEST MANCAVA!

El periòdic "Informacions" publica una carta del senyor Miguel Capuz, que diu així:

"Ayer publica 'Informaciones' un escrito que ha presentado a las Cortes el señor Nombela. En este escrito se me atribuye de forma inequívoca y calumniosa una determinada intencionalidad en el asunto Tayá. Permítame que conteste a estas imputaciones y diga lo siguiente: Que en falsa totalmente la parte escrita que a mí se refiere; que espero que esta calumnia del Sr. Nombela, pruebe urgentemente los hechos realizados que a mí me conciernen; que no acabo de comprender los móviles que han impulsado al señor Nombela a mojararme en este asunto, aunque bien pudiera ser el propósito mío, conocido de numerosos elementos coloniales, de combatir las tenaces gestiones que realiza el señor Nombela para conseguir de nuevo el puesto de Inspector de Colonias mediante la publicación de una serie de artículos, en los que demostraré cuán gravemente perjudicial ha sido para la colonia el año de mando del señor Nombela; y por último, que considero injurioso y calumnioso este escrito en lo que a mí afecta, y que por esta razón he puesto el asunto en manos de mi abogado don Antonio Vidal y Moya y de mi procurador don Eduardo Castro y García Pando, los cuales ya han planteado en este momento, ante los Tribunales, la correspondiente acción."

Manifiestacions del Ministre de Governació

Una important troballa d'armes a Astúries

L'atrancament de Madrid

Madrid, 1 (130 matinalada). — El ministre de la Governació ha lliurat aquesta matinalada als periodistes, en forma de nota, unes declaracions en les quals diu que el governador d'Astúries li comunica que s'està practicant un servei de la transcendència del qual es desconeix encara, però se li concedeix importància. Es tracta del dipòsit d'armes descobert al mont de La Felguera. Les armes són perfectament unides i preparades i són ficades en bidons enterats en un mont. Per la distància que es troba del poble, signora el nombre d'armes.

Respecte a l'atrancament de la porta de l'Ajuntament no hi ha noves notícies. La policia treballa activament, i espera poder detenir els autors, dels quals es calcula que un o dos foren ferits.

Un elemental deure de discreció impedeix detallar detalls dels treballs policials. Basti saber que aquells són intenses, i espera que seran coronats per l'èxit.

Les circumstàncies amb què s'ha descabellat l'atrancament i la importància d'aquest i la greu significació que com a símptoma té, m'aconsellen algunes consideracions que valga a exposar. En primer terme cal lamentar que per la imprevisió de l'Ajuntament de Madrid, tan notòria com repelida, hauria passat un fet escandalós, que no hauria pogut passar si del trasllat de l'ona de tanta importància s'hagués donat notícia a la Direcció de Seguretat. Quan coneix el trasllat de valors munta un servei de vigilància que impossibilita tota sorpresa. Constat, doncs, que la policia no té culpa ni responsabilitat en el fet. En segon lloc lamento la falta de valor cívic que s'ha notat. L'atrancament ha tingut lloc a la mateixa porta de la prevenció municipal, on sempre existeix un escamot de guardies de l'Ajuntament, i si són certs els informes que rebo, tant aquests guardies com els armats amb pistoles que anaven amb els fons, desaparegueren d'aquell lloc així que sonaren els primers trets. Solament el desgraciat esconderia Alvaro Fernández, sembla que plantà cara als atacadors, que el mataren. En lloc com mereix la conducta heroica d'aquest modest funcionari immolt en el compliment del deure, anuncia el propòsit que la família sigui atesa pel Poder públic amb la generositat que la seva desgràcia exigeixi.

Passant als fets concrets, l'aspecte general d'aquest terrible problema dels atrancaments, vull dir que crec un deure ineludible dels governants, signis els que siguin, d'acabar ràpidament i implacablement amb la zorra social que suposa, però això no pot fer-se per art de màgia, ni tan sols per l'energia i l'efort d'una sola voluntat. Calen una prevenció eficaç que impedeixi tot possible crim, i una sanció ràpida i exemplar per al qui la produeixi. El primer només pot aconseguir-se dotant la policia dels mitjans que no té. A França hi ha més de 60.000 agents, dels quals 5.000 serveixen a París; a Alemanya es disposa de 100.000 policies, dels quals 10.000 són a Berlín. A Espanya disposem de 3.700 agents per a tot el país. Malgrat això, els nostres agents treballen en tal forma que gairebé han acabat amb els atrancaments, com ho demostren les següents dades estadístiques: Els atrancaments comesos durant el mes de gener a Espanya foren 41; el febrer, 59; el març, 43; l'abril, 43; el maig, 18; el juny, 17; l'agost, 11; el setembre, 6; i el mes d'octubre, 15. Com pot veure's, els atrancaments han minvat enormement i molts dels autors han estat lliurats a la policia.

Però no basta subjectar aquest greu mal amb la sola labor de la prevenció, tan difícil de realitzar amb els escassos elements de què es disposa; cal que els tribunals actuïn de tal forma que les sancions s'imposin amb rapidesa amb la gravetat equivalent al dany que produeixen. Si el Govern es decideix a executar implacablement els falis dels "lunáticos" que aquesta vergonya, que és un mal moral, desapareixerà per sempre.

Per mitjà de la premsa sollicito dels ciutadans suport moral i llur solidaritat amb totes les mesures que s'adoptin per a impedir aquests fets. En el Consell de dilluns proposaré una sèrie de projectes que, si són portats a cap, daran al ministeri de la Governació, en l'ordre de prevenció del delict i de persecució del delict, una eficaç que avui no pot tenir per gran que sigui el zel, la feialtat i l'entusiasme dels funcionaris de policia.

FINANCES

ESTADISTICA

L'atur forçosa a Espanya

Es coneix l'estadística que assenyalava el total de treballadors en atur forçosa a Espanya a darreries del setembre passat. La xifra global de parats no ofereix variació remarcable respecte a períodes precedents, ni fent la comparació al nombre de parats un any enrera. Hom veu, doncs, que per ara les iniciatives dels governants no tenen una realitat que estari a disposició dels senyors concursants a l'Agència Comercial CAMPSA. Via Laietana, 28, primer, BARCELONA, tots els dies feiners, de deu a dotze del matí, fins al dia 21 de desembre propiament, data en què restarà tancada l'admissió de propostes, en les quals caldrà fer constar el cànon anual fix i en efectiu que es ofereixi.

Grup d'activitats	Treballadors en atur complet	parcial	total
Indústries agrícoles i forestals	273.806	183.966	457.772
Idem de la mar	6.330	7.223	13.552
Idem de l'alimentació	2.782	4.274	4.056
Idem extractives	10.849	1.272	18.571
Siderúrgia i metallúrgia	7.937	6.580	14.517
Peïta metallúrgia	7.912	4.668	12.610
Material elèctric i científic	433	200	633
Indústries químiques	1.206	469	1.675
Idem de la construcció	21.660	19.631	91.291
Idem de la fusta	10.311	4.129	14.430
Idem tèxtils	10.688	11.779	22.457
Idem de confecció, vestit i ajeament	3.748	3.661	6.809
Arts gràfiques i premsa	2.230	118	2.357
Transportos ferroviaris	996	350	1.346
Altres transportos terrestres	3.807	2.933	6.240
Transportos marítims i aeris	619	1.619	2.128
Aigua, gas i electricitat	1.165	196	1.361
Comunicacions	91	14	105
Comerc en general	4.635	607	5.242
Hostaleria	1.936	273	2.229
Serveis d'higiene	776	135	911
Banca, Assegurances i Oficines	3.311	233	3.564
Espectacles públics	561	82	643
Altres indústries i professions	22.193	12.381	34.774
Totals	449.820	269.593	719.413

Per facilitar la comparació de les dades del mes referit respecte a les del setembre del 1934, publiquem les xifres dels corresponents als dos períodes essencials:

	Any 1934	Any 1935	Dif.
Agrícola Complet	275.398	273.806	- 1.592
Industrial Complet	182.111	176.014	- 6.097
Total Complet	457.509	449.820	- 7.689
Total Parcial	265.000	269.593	+ 4.593
Total general	722.509	719.413	- 3.096

El Front Nacional Pro-Patrimoni Industrial

Intel·ligència de la campanya nacional a favor de la propietat industrial

Per tal de començar la campanya que permeti la ràpida solució del problema anomenat de la propietat o patrimoni industrial, així com el de regulació del règim de contractes d'arrendament de locals destinats al comerç o a la indústria, problemes de tan vital transcendència per a tots els elements industrials i comercials d'Espanya, l'A. H. C. R. I. S. de Catalunya, delegada a Catalunya del Front Nacional Pro-Patrimoni Industrial i d'acord amb la Cambra Mercantil, Federació Mercantil Catalana i Confederació Gremial Catalana, ha convocat les Directives de les Societats patronals del Comerç i de la Indústria de tot Catalunya a una reunió que tindrà lloc demà, dijous, dia 2 de desembre, a dos quarts de deu del vespre, al saló d'actes de l'esmentada Delegació, Rambla del Centre, 5, principal (Associació d'Hotels, Cafés, Restaurants i Similars de Catalunya), reunió que promet veure's molt concorreguda per la transcendència del fet que la motiva, així com per la importància dels acords que s'hi prendran.

Segons ens comuniquen els organitzadors d'aquesta campanya nacional i es desprèn de les gestions realitzades prop de les representacions de tots els partits polítics, sembla que les legítimes aspiracions del Comerç i de la Indústria d'Espanya han de trobar grans facilitats per arribar a una realitat, i més si tenim en compte que el triomf d'aquestes no ha de significar cap greuge a altres drets i interessos per tots conceptes respectables. Es prega que es donin per lliurats a l'acte per aquesta gasetilla totes les entitats industrials i comercials que no hagin rebut la convocatòria.

Assemblea d'Associacions per al ràpid lliurament de divises

Convocada per l'Institut Espanyol del Comerç Exterior va tenir lloc una assemblea d'Associacions representatives de l'exportació i la importació i entitats econòmiques afectades pel greu problema del retard en l'obtenició de divises per al pagament de les nostres importacions.

En la reunió, que fou presidida pel delegat permanent de l'Institut Espanyol del Comerç Exterior senyor Josep Durà, assistiren representacions de nombroses entitats que s'interessaren per aquest afer.

Després d'ample discussió, es va arribar a establir una perfecta coincidència entre els reunits, i es va encarregar a l'Institut Espanyol del Comerç Exterior que redactés unes conclusions que representin l'opinió general de l'assemblea, que, prèvia l'anovació d'aquesta, siguin elevades al Govern. Al mateix temps es va acordar intensificar la campanya per tal de trobar una immediata solució a aquest greu problema.

Telegrama a Madrid

L'Institut Espanyol del Comerç Exterior ha tramès al president del Consell de ministres i al president de la Comissió d'Indústria i Comerç el següent telegrama:

"Institut Espanyol Comerç Exterior, Via Laietana, 32, Barcelona.—Representació associacions exportació i importació adherides acull satisfacció i ocupi Govern problemes comerç exterior, però donada importància projecte llei autoritzacions comerç lliure, sollicita l'obrir informació pública termini curt de dies poder concórrer aportant col·laboració propòsits Govern. El salut.— Durà, delegat permanent."

ASSORTIDORS DE GASOLINA

La Compañía Arrendataria del Monopol de Petrolis, S. A., ppsa a concurs, per segona vegada, l'Agència per a l'administració dels aparells assortidors de gasolina a instal·lar a Manresa.

un a la Plaça de Valldaura, i; l'altre a la carretera de Manresa a Vile. Km. 4, Hm. 1 (Barri del Guix).

d'acord amb el plec de condicions que estarà a disposició dels senyors concursants a l'Agència Comercial CAMPSA. Via Laietana, 28, primer, BARCELONA, tots els dies feiners, de deu a dotze del matí, fins al dia 21 de desembre propiament, data en què restarà tancada l'admissió de propostes, en les quals caldrà fer constar el cànon anual fix i en efectiu que es ofereixi.

Barcelona, 30 novembre del 1935.

MERCAT DE LLOTJA

LA GUERRA A ETIOPIA

Al front militar

(Ve de la primera pàgina)

UN COMBAT ENTRE ITALIANS I ETIOPS S'HAVIEN "INFILTRAT"

Asmara, 30. — Oficialment s'anuncia que ha tingut lloc un combat entre tropes regulars italianes i unes partides d'etiops que han estat trobades a la retaguarda de les línies italianes prop de Maigorobe. Els etiops han fugit. Han abandonat alguns presoners.

Es declara també que el ras Seyum s'ha traslladat de Deloa a Bora, i sense abandonar la defensa de la regió de Tembien, té el propòsit d'establir contacte amb el ras Kassa utilitzant els camins de les valls d'Atzala, a 35 milles al sud de Makalé.

ELS SOMESOS NO EN SON TANT COM ELS ITALIANS DEIEN

Asmara, 30. — Amb l'objecte de posar terme als mormos i revoltes que constantment es produïen entre la població indígena, i en els quals sempre s'han de plènyer ferits o morts, s'ha ordenat per les autoritats el desarmament de tota la població resident a les regions someses als italians.

EL RAS GUETATNU A AUSSA

Addis Abeba, 30. — El ras Guetatnu, ex-ministre d'Etíopia a París, que ha estat nomenat comandant en cap de l'exèrcit de la regió dels Aussa, sembla que es troba al començament del desert d'Aussa, cap a Hadelgubo, i que disposa de nombroses forces. El soldat que regna a la regió de les Aussa és Mohamed Yawo, conegut per la seva valentia i per disposar d'homos molt aguerits i molt ferotges per al combat.

DERROTA D'UNA COLUMNA ITALIANA

Addis Abeba, 30. — Ha estat facilitat un comunicat oficial donant compte que en la nit del diumenge al dilluns darrer fou completament derrotada una columna italiana, composta d'uns 300 homes, la major part somalis, al desert que s'estén a l'est del mont Mussa Abi. Els italians deixaren al camp 153 morts i 10 camells, així com grans quantitats de conserves, material de campament i 150 fusells. Els abissinis van tenir 20 morts.

Addis Abeba, 30. — Segons un comunicat facilitat al ministeri de la Guerra, en el combat lliurat a la regió d'Aussa entre diverses destacaments etiòpics i una columna italiana, aquesta hagué de retirar-se del camp, després d'haver sofert unes 450 baixes entre morts i ferits.

Els etiops solament tingueren en la lluita 20 morts i 35 ferits.

LA COLUMNA DE DANKALIA AVANÇA, PERO LENTAMENT

Roma, 30. — Els despatxos que es reben de l'Àfrica oriental indiquen que la columna de Dankalia continua avançant, si bé lentament, així com també l'exèrcit indígena que opera a la província de Tembien, el qual últimament hagué de rebutiar un furios atac que l'enemic desencadenà contra la retaguarda de la columna.

Els avions han descobert prop d'Amha Alagui algunes importants columnes enemigues que es dirigeixen cap al nord, alguns dels quals contingents han estat bombardejats.

LES TROPES DEL RAS NASSIBU ESTAN BÉ DE MORAL

Harrar, 30. — En unes declaracions que ha fet als periodistes, el ras Nassibu, després d'insistir a manifestar que ha de fer grans esforços per contenir les seves tropes, que destinen llançar-se a l'atac, ha dit que els italians, llevat pel que es refereix a l'aviació, estan immobilitzats, si bé això segurament obreix a la preparació d'alguns importants moviments al front nord.

Ha terminat insistint una vegada més que des de fa dos mesos que començà la guerra no ha advertit símptomes de descoratjament en els seus soldats, que, al contrari, cada vegada es troben més animats i desitjosos d'esser portats al combat.

LA CENSURA DE NOTICIES

Asmara, 30. — El mariscal Badoglio ha rebut els periodistes que es troben al front italià i els ha declarat que a pesar de les raons polítiques que podrien afegir-se, ja han vist que l'Itàlia no ha prohibit a ningú que vingui a comprovar l'obra de civilització que va a descabellar a l'Àfrica oriental.

Ha afegit que en les seves relacions amb els periodistes tractarà principalment que no donin informes sobre els moviments de tropes i que no s'obstaculitzin les operacions. L'Alt Comissari serà un militar i controlarà severament totes les notícies que circulin a Arreica.

EL NEGUS CAP A DESSIE I EL TIGRE

Addis Abeba, 30. — Fins avui no ha permès la censura que es transmetin detalls sobre el viatge de l'emperador, que sortí d'aquesta capital el dia 28 i no ahir, com s'havia dit, amb l'objecte de desparar els italians. L'emperador viatja en un petit automòbil americà, acompanyat del dèdaxmatx Adreafimo, que té l'encàrrec especial de vetllar pel sobirà, per a la qual finalitat va fortament armat.

No és possible precisar la durada que tindrà aquest viatge, que ha de resultar sumament pesat, per les males condicions dels camins, especialment als voltants de Dessie.

Durant l'excursió se suposa que passarà revista a les tropes, i que després de conferenciar amb els caps de la regió de Dessie es dirigirà en avió al front del Tigré, a fi de canviar també impressions amb els caps de les tropes que guarnixen aquell sector.

Dessie, 30. — Aclamats amb gran entusiasme del poble i les tropes, ha arribat en aquesta ciutat l'emperador, que ha estat rebut per tots els caps militars etiòpics.

ELS ITALIANS NO ES RECORDAVEN DE PARLAR DE LA MARINA

Asmara, 30. — Atreta l'atenció general pel desenvolupament de les operacions militars que tenen lloc a Abissínia, ha passat quasi desapercebuda la labor que està portant a cap la Marina italiana, la qual, després de cooperar al transport de les tropes a l'Àfrica Oriental, està ara dedicada a posar en estat de defensa contra qualsevol eventualitat les costes de la Mar Roja.

Especialment en el port de Massaua s'han realitzat grans obres de fortificació i s'han preparat grans contingents de tropes, dotant-les de tot quant s'ha cregut convenient per a la millor utilització, en cas de necessitat, de les forces que resideixin en aquells.

UN ALTRE MUSSOLINI AVIADOR

Roma, 30. — Vito Mussolini, nebot del Duce i redactor cap del diari "Popolo d'Itàlia", ha obtingut el títol de pilot i es disposa a marxar aviat cap a l'Àfrica Oriental on prendrà part en les operacions militars. — Fabra.

LES BALES DUM-DUM

Ginebra, 30. — El Secretariat de la Societat de Nacions ha rebut un telegrama en el qual es diu, conforme al que s'ha expressat en diversos diaris, que en les operacions de la Somàlia el etiòpics havien usat bales dum-dum.

Seguint el costum, la Societat de Nacions s'ha limitat a acusar rebut.

Mussolini reuneix els ministres

Roma, 29. — S'ha fixat l'obertura de la Cambra de diputats per al dia 3 de desembre. En l'ordre del dia figuren 22 projectes, entre els quals es refereixen als comandaments de l'aviació a l'Àfrica oriental i l'autorització al Govern per adoptar les disposicions que sembla indispensables per a la reorganització colonial.

EL COMITÈ DE L'APLICACIÓ DE SANCIONS AORNA LA SEVA REUNIO

Ginebra, 30. — El Comitè per a l'aplicació de sancions ha ajornat la seva reunió per al dia 10 del proper mes de desembre. — L'esmentat Comitè ha constatat que les sancions són aplicades quasi nul·lament a tots els territoris colonials, protectorats i països que estan sota mandats de la Societat de Nacions.

El Govern francès ha comunicat al senyor Vasconcellos que les sancions han estat aplicades al domini colonial francès, llevat del Marroc, on reglax un Estatut especial. — Fabra.

ANGLATERRA PARTIDARIA DE L'EMBARGAMENT DE LLANA, COTÓ I COURE

Londres, 30. — Hom té la impressió que quan el Comitè dels 18 haurà decidit l'extensió de l'embargament del petroli, Anglaterra es pronunciarà també per estendre les sancions a les llanes, cotó i coure destinats a l'Itàlia.

LES EXPORTACIONS A ITALIA

Washington, 30. — Segons una estadística que ha estat facilitada pel departament de Comerç, les exportacions de ferro i acer fets a l'Itàlia durant el mes d'octubre darrer s'elevaren a 44.301 tones en brut, contra 18.021 a què pujaren en el mateix mes de l'any 1934.

Durant el mes de setembre les exportacions pujaren 40.432 tones.

EL MOVIMENT DEL CANAL

Port Said, 30. — Durant la setmana passada han travessat el Canal diversos vapors italians conduint 8.258 soldats, 15.333 tones de material de diverses classes, mil tones de cereals, noucentes de farrages i 270 camells, tot això amb direcció a Eritrea.

Amb direcció a l'Itàlia passaren altres vapors conduint 1.221 obrers i alguns soldats.

Així mateix travessaren el Canal de Suez, amb direcció a la Mar Roja, el contratorpediner "Danelli Manin" i el canoner "Luini".

UN EXPULSAT D'ITALIA

Londres, 30. — L'agent del Lloyd's a Livorno Sr. Henderson, recentment expulsat d'Itàlia, ha arribat a aquesta capital. Declara que no se li donà cap raó de per què s'adoptava la dita mesura, i només se li concedí un termini de quaranta-vuit hores per a sortir.

L'US DE CARBURANTS NACIONALS

Roma, 30. — La Corporació italiana de Química s'ha reunit per tercera vegada, sota la Presidència del senyor Mussolini.

Per bé que no s'ha facilitat cap comunicació sobre les decisions adoptades, se sap que ha estat examinat el problema de la producció i utilització de carburants nacionals.

Mercat d'Ocasions
COMPRA - VENDA - CANVI
de Mobles, Pianos, Ràdios,
Calxes de cabals, Màquines
d'escriure i de cosir, Maletes,
Discos, etc.
TOT D'OCCASIO
Corts Catalanes, núm. 414
Telèfon 30422

Carta d'Addis Abeba

Les inexpugnables defenses naturals d'Abissínia

Un vol de 800 milles pel front nord
(Del nostre corresponsal especial)

Addis Abeba, dijous.
Després d'un vol d'uns 800 milles pel front nord, estic convençut que els italians no aconseguiran penetrar a través dels enormes bastions naturals d'aquesta regió més que acompanyats de veritables miracles militars.

Des de Dessie i Magdala a Makalé, i a l'oest cap a Adua, Axum i el llac Tana, hi ha muntanyes absolutament impenetrables. L'aparent impossibilitat d'avançar cap al sud a través d'aquestes gorges cobertes d'una veritable jungla, és probablement la raó per la qual Mussolini ha ordenat que els evacuats Makalé — segons les notícies rebudes ací.

Durant el meu vol de 800 milles no he vist un sol soldat italià ni res que pogués ésser nomenat un establiment humà en el sentit anglès de la paraula.

Portava amb mi els darrers mapes italians, coberts de noms de centenars d'indrets, però pel que he pogut veure, aquests indrets són simplement grups d'arbres o possiblement unes quantes cabanes de fang. Un poblet abissini no és mai permanent. Es trasllada continuament o desapareix.

D'ací a alguns anys, una localitat com Antalo, que els italians diuen haver ocupat, pot deixar d'existir o haver-se traslladat a deu milles del seu actual emplaçament.

Els violents vents i les freqüents tempestes que dominen en aquest temps de l'any a les altures muntanyes i les profundes gorges, continuen. Algunes d'aquestes muntanyes mai no han estat mesurades acuradament. El meu pilot, calculant amb els seus instruments, estimava que algunes d'elles poden tenir més de quinze mil peus.

Vàrem poder seguir la pista de mules en forma de serpentina que hi ha al nord de Dessie. Baixa tres milles i després puja la mateixa distància dues vegades en l'espai d'una línia de dues milles per l'aire.

A l'inrevés de moltes muntanyes en les quals els cims són pics crins i les valls amples i fèrtils, el nord d'Abissínia presenta molts altiplans isolats per gorges impenetrables. Ací, ni els tancs ni cap altre equip mecanitzat seria del més petit valor. Fins el cavall i les mules tenen les més grans dificultats per moure's en aquestes superfícies trencades.

Un dels països d'un pendent molt sobtat és anomenat pel indigne Abiya Feci, que significa "destructor d'ases", a causa del gran nombre d'animals de best que moren en passar aquest estret i sinuós pas voltat de precipicis.

Dessie m'ha semblat un miserable poblet de fang entre altres muntanyes i amagat a la vista dels qualssevol distància. L'única construcció moderna.

Continuen les gestions per formar el govern autònom al nord de Xina

Londres, 30. — Comuniquen de Xang-Hai a l'Agència Reuter que, segons rumors d'origen japonès, que des d'esser acollits amb reserves, el moviment autonomista del Nord de Xina s'ha extès fins a Kupei Keu, lloc situat en les immediacions de la Gran Muralla.

Segons aquestes mateixes informacions, el general Sung Xeh Yuan, el qual va refusar recentment el lloc de Comissari pacificador de les províncies septentrionals i que es nega a oposar-se al moviment autonomista, ha enviat als caps de Nankun un informe dient que les províncies de Hopsi i Xabar, com també les ciutats de Pequín i Tientsin, formaran així que els és possible un Estat autònom. — Fabra.

Xang-Hai, 30. — El Govern de Nankun ha encarregat als seus representants a l'estranger que informin les potències que, per la seva banda, considerava els actes de Yüehking, que s'ha declarat president del Consell autònom d'Hopai oriental, com a nuls i sense valor. Els ministres estrangers acreditats a Nankun han rebut una notificació en el mateix sentit.

L'ambaixador japonès, senyor Arisuyoshi, té el propòsit d'entrevistar-se amb el mariscal Chiang-Kai-Shek per a tractar de les qüestions del nord de Xina.

Pequín, 30. — Comuniquen de Tientsin que s'ha observat un important moviment de tropes japoneses en el ferrocarril d'Hankuan-Tientsin. Un tren transportant diversos carros d'assalt ha arribat a la dita població procedent de la Manchúria, per bé que s'ha tingut la precaució de descarregar-los fora del recinte de la Gran Muralla.

Demerdjis forma el nou govern grec

Atenes, 30. — El senyor Demerdjis ha aconseguit formar Govern. Aquesta personalitat guardada provisionalment les carteres d'Afers Estrangers, Guerra i Aviació.

L'almirall Paprigopoulos serà ministre de Marina.

El senyor Protapadakis s'encarregarà de la cartera de Comunicacions.

El senyor Antoni Benakis ocuparà la cartera d'Agricultura.

El senyor Triantafillakos anirà al ministeri de l'Interior.

El senyor Manzirovins s'encarregarà del ministeri de Finances.

Atenes, 30. — El primer ministre, senyor Demetris, ha manifestat que el dilluns vinent serà publicat el decret d'amnistia general, amb restitució dels seus béns als amnistiatos.

Atenes, 30. — L'almirall Condylis no es presentarà a l'Assemblea, puix que la considera com a inexistente, ja que acabà les seves gestions el dia 10 d'octubre.

No se sap encara si el nou Govern dissoldrà l'Assemblea o s'hi presentarà.

na en aquest futur quarter general de l'emperador és un palau de fusta antigament ocupat per l'emperador Mikael, i és on vivia el príncep hereu Asfaw Wossan fins que fugí a Addis Abeba el 7 de novembre passat.

Fins els avions abissinis han tingut grans dificultats per trobar poblacions amagades com Dessie i Makalé, i seria encara molt més perillós per als avions italians intentar raids de bombardatge a molta distància de les seves bases d'Abissínia del nord.

Carta de Massaua

Amb un petó a cada galleta, Badoglio pren l'alt comandament

A. O. el país de fer fortuna
(Del nostre corresponsal especial a l'exèrcit italià, tinent comandor MORTIMER DURAND)

Massaua, dijous.
El mariscal de Bono, el comandant cap de barba blanca que es retira de les forces italianes a l'Àfrica Oriental, ha pres aquest matí el seu successor mariscal Badoglio en els seus braços i l'ha besat a cada galleta. Això ha produït una tempesta d'aplaudiments en les tropes i camises negres reunides davant del palau del governador.

El calor de l'ovació s'ha comunicat fins als encarcerats dignataris indígenes amb llurs turbants de cerimonial, els seus vestits blaus, vermells i grocs i les seves patilles pintades d'ocre, i ha transformat les seves cares. Però els ballarins que es trobaven presents per honorar el mariscal Badoglio havien desviat estaticament incòncients de tot l'exterior. Picant de peus en la pols i sacsejant els seus coscos, fent petites correccions, saltant enlaire i després ajupint-se a terra, aquests ballarins de vestits llampants movien els seus escuts, les espases brandant amenaçant imaginàries enemigues o mantenien enlaire llurs grans sabres de cerimonial.

Un oficial italià m'ha dit que aquesta dansa havia començat hores abans de l'arribada del mariscal Badoglio i continuaria probablement tot el dia i fins tota la nit. Els indígenes, embriagats pel monòton ritme trencat dels tam-tams, ballen fins que cauen a terra treient espuma per la boca. El mariscal Badoglio ha rebut en audiència els dignataris negres abans de pujar al tren motor de Massaua a Asmara. Els "dignataris" de Massaua als quals el mariscal Badoglio no va voler concedir audiència, són els cercadors de fortuna italians, grecs i levantins, per als quals aquesta ciutat és un camp de caça. Un d'ells em deia: "Fa sis mesos que vaig desembarcar amb quinze cèntims a la butxaca. Ara posseeixo divuit camions que porten proveïments a les cantines del primer cos d'exèrcit."

Un altre negoci profitós el fan els propietaris de camions que fan transports per compte del Govern a la tarifa de mil llires per cada viatge a Asmara. I poden fer fàcilment dos viatges en tres dies.

Es calcula que el Govern ocupa mil descarregadors blancs pagats almenys a raó de 70 llires per dia i amb l'al·lotjament franc per dormir. Aquests obrers gasten per terme mig 20 llires diàries cada un, a les cantines i bars, sovint propietat de grecs.

ALTRA INFORMACIÓ DE L'ESTRANGER

Continuen les gestions per formar el govern autònom al nord de Xina

Londres, 30. — Comuniquen de Xang-Hai a l'Agència Reuter que, segons rumors d'origen japonès, que des d'esser acollits amb reserves, el moviment autonomista del Nord de Xina s'ha extès fins a Kupei Keu, lloc situat en les immediacions de la Gran Muralla.

Segons aquestes mateixes informacions, el general Sung Xeh Yuan, el qual va refusar recentment el lloc de Comissari pacificador de les províncies septentrionals i que es nega a oposar-se al moviment autonomista, ha enviat als caps de Nankun un informe dient que les províncies de Hopsi i Xabar, com també les ciutats de Pequín i Tientsin, formaran així que els és possible un Estat autònom. — Fabra.

Xang-Hai, 30. — El Govern de Nankun ha encarregat als seus representants a l'estranger que informin les potències que, per la seva banda, considerava els actes de Yüehking, que s'ha declarat president del Consell autònom d'Hopai oriental, com a nuls i sense valor. Els ministres estrangers acreditats a Nankun han rebut una notificació en el mateix sentit.

L'ambaixador japonès, senyor Arisuyoshi, té el propòsit d'entrevistar-se amb el mariscal Chiang-Kai-Shek per a tractar de les qüestions del nord de Xina.

Pequín, 30. — Comuniquen de Tientsin que s'ha observat un important moviment de tropes japoneses en el ferrocarril d'Hankuan-Tientsin. Un tren transportant diversos carros d'assalt ha arribat a la dita població procedent de la Manchúria, per bé que s'ha tingut la precaució de descarregar-los fora del recinte de la Gran Muralla.

Demerdjis forma el nou govern grec

Atenes, 30. — El senyor Demerdjis ha aconseguit formar Govern. Aquesta personalitat guardada provisionalment les carteres d'Afers Estrangers, Guerra i Aviació.

L'almirall Paprigopoulos serà ministre de Marina.

El senyor Protapadakis s'encarregarà de la cartera de Comunicacions.

El senyor Antoni Benakis ocuparà la cartera d'Agricultura.

El senyor Triantafillakos anirà al ministeri de l'Interior.

El senyor Manzirovins s'encarregarà del ministeri de Finances.

Atenes, 30. — El primer ministre, senyor Demetris, ha manifestat que el dilluns vinent serà publicat el decret d'amnistia general, amb restitució dels seus béns als amnistiatos.

Atenes, 30. — L'almirall Condylis no es presentarà a l'Assemblea, puix que la considera com a inexistente, ja que acabà les seves gestions el dia 10 d'octubre.

No se sap encara si el nou Govern dissoldrà l'Assemblea o s'hi presentarà.

Les persistents dificultats internacionals

(Ve de la primera pàgina)

Tant França com Anglaterra, per tant — i la darrera, a hores d'ara, amb més vigília — són igualment partidàries de la col·laboració col·lectiva dintre l'òrbita de la S. de les N. De la mateixa manera es pot afirmar que els dos governs s'adonen del tomb perillós que poden prendre els esdeveniments, i són solidaris en llur acció per a evitar que sorgeixin complicacions i a procurar la reconstitució del front de Stresa, considerant la necessitat de la col·laboració italiana per al manteniment del statu quo a Europa, que és l'única garantia de pau. I és per això que es fan esforços a fi de resoldre de pressa i de la millor manera el conflicte italo-etíop. Però les inútils converses del Quai d'Orsay entre Petersen i Saint-Quentin demostren que encara no s'ha trobat el bon camí; malgrat això i l'accentuació de la tivant anglo-italiana, els esforços de solució continuaran.

L'obra de Laval és delicada, perquè ha de tenir en compte les relacions que lliguen França amb Anglaterra i amb l'Itàlia. Però es pot confiar que el polític francès demostrarà ja mateixa habilitat que fins ara, i tant de bo reixi a prevenir esdeveniments irreparables.

No és possible de prevenir com es resoldrà la crisi política i militar derivada del conflicte italo-etíop. Però d'altres esdeveniments, potser més greus, tenen lloc en altres bandes, i del nostre continent mateix. Hem insistit sempre en la necessitat de no concentrar l'atenció solament en el conflicte africà, mentre persisteixen d'altres problemes per resoldre.

En articles precedents hem parlat dels passos de Hitler prop de França, que semblen haver creat una atmosfera més cordial entre els dos països actualment enemics. Però no creiem que pugui esperar gran cosa més, si el que diu Tesson en el "Petit Journal" és exacte, cosa que, donada la personalitat de l'ex-sots-secretari del Quai d'Orsay no es pot posar en dubte.

Alemanya, en efecte, hauria proposat a França una al·liança sota la condició que aquesta sortís de la S. de les N. i deixés al Reich llibertat d'acció envers l'est. Això sembla desgairellat, però amb la política hitleriana totes les sorpreses són possibles. El que resultaria sorprenent fora que el govern de París es prengués seriosament unes proposicions així i amb elles com a base entrés en negociacions amb el Reich.

En el seu discurs radiat Laval ha posat els punts sobre la ia de la política francesa, que, tot i admetent un bon veïnatge amb el Reich, no deixa que Berlín es faci il·lusions sobre la possibilitat d'un canvi de l'orientació francesa envers la S. de les N. Les al·liances de França amb altres països del centre i de l'orient d'Europa.

Però els propòsits hitlerians res-

pecte a l'est són confirmats una vegada més, cosa que acredita el rumor d'una al·liança militar germano-japonesa, la qual augmentaria l'audàcia del govern de Tòquio en els seus moviments a les províncies septentrionals de Xina.

S'ha parlat molt d'un refús del ministre de Finances japonès a concedir els crèdits sol·licitats per a les operacions militars a Xina, i s'ha dit que el refús ha estat atribuït al temor de provocar una "reacció a Moccou", mentre que el Japó només pot comptar amb "amics pobres i per això débil". A part l'alusió a Alemanya, creiem que les vacil·lacions del ministre de Finances o són una comèdia — a Tòquio són hàbils en allò que se'n diu "chinoiserie", o bé haurà de cedir davant la voluntat de l'exèrcit, que és l'únic que compta al Japó.

Seguint prestant atenció a d'altres qüestions que el conflicte italo-etíop ha fet passar indugement a segon terme, ens preguntem, per exemple, quines són les raons que han induït el primer ministre hongarès, Gombosi, i el d'Afers Estrangers Kánya, a anar a Viena a veure el canceller Schuschnigg.

En els cercles oficiosos de Viena i de Budapest s'afirma que el viatge té la finalitat de resoldre qüestions econòmiques existents entre els dos països. És un motiu invocat sovint a l'Europa central.

Però de les indiscrecions que s'han pogut recollir, sembla que la veritable finalitat del viatge dels ministres hongaresos és la de buscar un acostament entre Alemanya i Àustria, versió que té prou versemblança.

Sobre quines bases descansaria aquest acostament? Hitler renunciaria a l'"Anschluss"? Si no és així, la iniciativa de Gombosi està destinada al fracàs, si el canceller austríac, renunciant a les esperances de veure un Habsburg al tron de Sant Esteve, no s'orienta cap a l'anèixi d'Àustria al Reich. Però no és pas únicament la seva voluntat el que compta, perquè en aquesta qüestió s'envoluen interessos d'unes quantes nacions, i tot hom sap que França, Anglaterra i l'Itàlia garanteixen la independència austríaca.

El fet és, però, que ens trobem davant una creixent intensitat de les maniobres diplomàtiques del Tercer Reich. Per això cal seguir les atencions, car poden ésser font de sorpreses. Ja en tenim prou proves recents.

J. TORRES I CAPRARA

El moviment de protesta nacionalista a Egipte

El Caire, 30. — Cada cop és més intens el moviment de protesta iniciat contra la intromissió anglesa en els assumptes interiors d'Egipte.

Els assessors del Tribunal mixt de El Caire, així com els metges i advocats d'Assiut, han publicat un manifest en el qual s'expressa el desig del país a lliurar-se de la influència estrangera, i el mateix pensen fer els components de la Cofradia dels Sultans i els estudiants de la Universitat d'Alxhar.

L'WAFF PUBLICARÀ UN NOU MANIFEST

El Caire, 30. — Ahir a la nit es reuniren els dirigents del partit waftista, es creu que a fi d'examinar la situació política. Als centres ben informats es creu que en ella s'ha tractat de les mesures a adoptar per tal de restablir la Constitució del 1923. És possible que el Waft publicui un nou manifest sobre la política general i l'actitud adoptada pels partits.

PROTECCIÓ DELS DICS

El Caire, 30. — Les autoritats militars egípcies i britàniques han decidit prendre mesures per a la protecció dels grans dics d'Assuan, al qual ja han estat transmesos a aquells llocs alguns destacaments de tropes suplementàries. Demés han estat adoptades disposicions per a instal·lar-hi algunes bateries antiaèries.

SUSPENSIO DEL CURS ESCOLAR

El Caire, 30. — Sabent el rector de la Universitat que els estudiants tenien el propòsit de reunir-se avui a les respectives aules per tal d'organitzar manifestacions pels carrers, ha decidit, després de consultar el Deganat, que continuïn clausurades fins al dia 6 de desembre totes les facultats dels cursos universitaris.

Ja són de l'associació Protectora del l'Ensenyament Catalana?

UNA ESTONA AMB NENES

N.º 43 - 1 Dbre. 1935

Xocolates JUNCOSA
són les millors!
DE MANEU-LES A TOT ARREU

COM VIUEN LES BÈSTIES

per IGNASI DE SAGARRA

El trencapinyes

OLIA encetar avui la nostra conversa recordant-vos alguns dels papagais més notables que coneixem, però tot d'una m'ha temptat un ocell singularíssim que viu als nostres boscos de pins: i ja és sabut que els panormes que hem vist més de la vora ens atrauen sempre amb un interès més viu. Coneixeu el trencapinyes? Si l'heu vist en alguna ocasió penjat cap per avall, agafats els branquillons amb el seu bec corbat i torçat a posta, esteu segur que us haurà recordat un petit papagai. I diré que tal analogia ha estat el motiu que us en parlessi avui. Molt hi ha de cert, però cal que us digui en primer terme que el simpàtic ocell de les pinedes no té parentiu, ni remotament, amb els papagais. D'aquests ocells dels trencapinyes no n'hi ha representació al Continent europeu, per bé que s'estenen també per les zones temperades i que n'hi ha prop de set mil catalogats. Deixem per avui aquesta important llegió d'ocells que, com veiem, són molts, i bé mereixen que els tracem en capítol a part, si més no, perquè entre tots els animals són els que s'expliquen més bé, encara que no podem dir d'ells que tenen la llengua més llarga. El trencapinyes no és gaire més gros que un pardal; rabassut i amb el

cap gros, ja us he dit que el bec d'ell és més notable de què disposa i crida l'atenció per ésser molt més llarg que el tipus normal, i sobretot, la seva configuració sembla absurda, perquè heu de saber que la part superior no es superposa amb la inferior, sinó que l'una és torçada a la dreta i l'altra a l'esquerra, i pel conjunt, el no fòssiu advertit, creureu que esteu contemplat un ocell esguerrat.

No hem d'ésser prematurs a jutjar cap les més capricioses manifestacions de la natura, perquè en el fons de totes les coses trobareu aquella explicació lògica i satisfactoria que de bon antic i no prèviu ni podieu sospitar; i en el cas present sapiguem que el monstruós bec del nostre ocell, ben mirat, és precisament el que li pertoca d'acord amb la mena d'aliment que el nostre, o sia els pinyons petits de pi bord o pi blanc i d'altres menes. Podem comprovar com les pinyes anomenades bords s'obren tan bon punt han madurat els pinyons petits i alata que guarden protegits per les escates de fusta. Doncs bé: quedarieu meravellats si veiéssiu amb la traça que el trencapinyes introduïx el bec per les clivelles de la pinya. Amb aquelles tenalles fa l'alcaprem i desllura els petits pinyons premeren dins la fusta, i amb la llengua els endu de l'amagatall forçat. Cap altre instrument que no fos aquella palanca enginyosa no seria capaç de realitzar una feina tan ben acabada i també de tan mal començar.

Passen alguns anys i no volem cap trencapinyes al mercat, ni sentiu la seva veu prou característica per la rodalia. Tot d'una us adoneu del seu pluriel monòton, en un bosquet de pins. Seguidament oïreu com s'estén dalt dels arbres isolats, i a no trigar gaire veureu nombrosos ramadons que volen felixes i eridats, i el vostre territori serà totalment envaït per aquell ocell engorjat de molt temps ençà. No podem pas dir que la seva arribada sigui perillosa, com és normal en tot els ocells de pas. El trencapinyes és un típic rodanó mancat de la més elemental previsió; i és igual deixar-se caure a l'estiu o bé pel novembre. Sempre, però, el fred el farà recular dels boscos a plena muntanya, i és més fàcil de veure'n a la plana quan l'hivern s'acosta.

També és inconscient a escollir l'època per a la seva reproducció. Mentre la quasi totalitat dels ocells fan el seu niu ben entrat el bon temps, el trencapinyes cova en qualsevol època de l'any i fins i tot pel gener i pel febrer, quan la neu cobreix la brançada que li aguantava el niu. Si anem a l'hivern a les terres altes de Sant Guim i Calaf i entrem en aquelles pinedes denses que cobreixen els seus penedons dels pujalets, sentireu la eridoria dels trencapinyes i comprovarem com estan d'enfrenats amb les seves covades en el precís moment que, amb poca feina, s'entraria algun pit-roig que destruïra la solitud encarnada de l'hivern.

Veredictes del primer concurs infantil de LA PUBLICITAT

1.º premi: Josep Arquer, alumne de l'Escola de l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera

El segon: Carles Compte, de l'Escola Catalana Mossèn Cinto

El passat dijous, dia 28, es reuniren a la redacció de LA PUBLICITAT els senyors Carles Capdevila, director del diari; Feliu Elies (Apa), crític d'art i dibuixant; Josep Obiols, dibuixant, representant de l'Associació Protectora de l'Ensenyament Catalana; i A. Artís-Gener, dibuixant, secretari del jurat; després d'haver examinat el miler llarg de dibuixos concursants, acordaren distribuir els 140 premis en la forma següent:

Primer premi, d'Honor
(Cinquanta pessetes i un diploma)

Al noi Josep Arquer, d'onze anys, deixeble de l'Escola de l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera, d'Igualada.

Premis del 2 al 13
(Una guardiola oferta per la Caixa d'Estalvis de la Generalitat de Catalunya, amb una imposició inicial de deu pessetes)

1. Josep Arquer, 11 anys, Escola de l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera, d'Igualada.

2. Carles Compte, 12 anys, Escola Catalana Mossèn Cinto.

3. Antoni Estany, 11 anys, Ateneu Igualadí de la Classe Obrera.

4. Albert Sangrà, 11 anys, Escola Milà i Fontanals.

5. J. Martín, 11 anys, Escola Milà i Fontanals.

6. Joan Ventura Vinyes, 10 anys, deixeble particular.

7. Carme Violau, 10 anys, Escola Catalana de Sort.

8. Joan Bonfill, 10 anys, Escola Nacional de Benissanet.

9. Alfons Guillén, 11 anys, Escola Milà i Fontanals.

10. Marcel Duran, 10 anys, Escola Catalana Mossèn Cinto.

11. Lluís Casamitjana, 8 anys, Escola Catalana Mossèn Cinto.

12. Francesc Lluch i Serra, de 12 anys, Ateneu Igualadí de la Classe Obrera.

13. Núria Roca, 11 anys, Col·legi de Santa Teresa.

14.º premi
(Un cinema "Pathé Kid", ofert per la casa "Pathé Baby")

14. Abel Gassol, 11 anys, Institut Escola de la Generalitat.

15.º premi
(Un equip de francès "Pedagófon", amb llibre il·lustrat i fonogrames, ofert pel Liceu d'Almau)

15. Pere Foriet, de 9 anys, Escola Graduada d'Olot.

16.º premi
(Una nina moderna, exclusivitat de la "Clínica de Bebé", oferta per l'esmentada casa)

16. Montserrat Valls, de 8 anys, Escola Catalana Mossèn Cinto.

Premis del 17.º al 22.º
(Si aquests de nen o nena, oferta per la casa Vilardell)

17. Manuel Roig, 10 anys, Grup Escolar de Sarrià.

18. Josep Maria Brull, 10 anys, Escola Oficial Unitària de Nens, de Tivissa.

19. Jacint Pòl i Puig, 11 anys, Escola Municipal de Sant Just Desvern.

20. Angel Rovira, 12 anys, Escola Sant Josep, de Mollerussa.

21. Enriqueta Trescens, 12 anys, Ateneu Igualadí de la C. O.

22. Joaquim Amat i Puig, 10 anys, Escola Sant Jordi.

Premis 23.º i 24.º
(2 exemplars de la "Història Popular de Catalunya", d'Alfons Roura, cedits per la Llibreria Bastinos)

23. David Urgell, 10 anys, deixeble particular.

24. Ramon Navarro Papasseit, deu anys, Escola Unitària de Tivissa.

25. Domènec Jordi i Pagès, dotze anys, idem.

26. Esteve Pujol, 6 anys, Escola Nacional Graduada d'Olot.

27. Tomàs Berenguer, 9 anys, Escola Sant Jordi.

Premis del 48.º al 97.º
(50 àlbums, amb les respectives làmines, de la "Història de Catalunya", obsequi de Xocolates Juncosa)

48. Núria Depares, 9 anys, Institut Femení.

49. Just Campreciós i Pujades, 9 anys, Escola Municipal de Sant Just Desvern.

50. Lluís Capdevila i Merino, 12, idem.

51. Llorenç Izquierdo Amigó, 11, idem.

52. Rafael Malaret Amigó, 11, idem.

53. Ramon Urpi Roig, 12, idem.

54. Joan Amigó i Riús, 12, idem.

55. Lluís Climent i Ferris, 12, idem.

56. Marcel Martínez Palouzie, 12, idem.

57. Enric Malaret i Pou, 12, idem.

58. Joan Pou i Ribes, 12, idem.

59. Jacint Pòl i Puig, idem.

60. Joaquim Mesado i Piquer, 11, idem.

61. Pere Ventura i Vinyes, 10, deixeble particular.

62. Carme Violau, 10, Escola Catalana de Sort.

63. M. Antònia Cervós, 9, idem.

64. Maria Teresa Aytes, 9, idem.

65. Antoni Garriga, 10, idem.

66. Maria Garriga, 11, idem.

67. Enric Millat, 9, idem.

68. Joaquim Prats, 9, idem.

69. Enric Soler, 11, idem.

70. Sever Sastre, 7, idem.

71. Josep Violau, 6, idem.

72. Joan Obach, 7, idem.

73. Antoni Fiter, 6, idem.

74. Lluís Rispa, 5, Escola Catalana de Sort.

75. Ferran Rispa, 6, idem.

76. Josep Fillet, 8, idem.

77. Jordi Vilallonga, 8, Escola Sant Jordi.

78. Josep Boñil i Boñil, 9, idem.

79. Francesc Balsac, 8, idem.

80. Llorenç Llac, 11, Escola Unió Liberal, Granollers.

En donar per enllestida el Jurat la tasca de qualificació dels originals rebuts, LA PUBLICITAT donarà les gràcies a tots aquells que han cooperat a la realització, tan brillant, del seu primer concurs infantil. En primer lloc, als mestres de les escoles catalanes, tan amants sempre a copiar el valor que té per al futur de Catalunya tot allò que pugui estimular els infants a conèixer-ne les grandeses pretèrites.

39. Marcel Roig, 10 anys, Grup Escolar de Sarrià.

40. Alfons Bule i Elorz, 12 anys, Escola Catalana del carrer Montcada.

41. Ramon Font, 11 anys, Grup Escolar Francesc Macià, núm. 4.

42. Manuel Cabero, 9 anys, Grup Escolar Ramon Lluís.

43. Joan Martí, 11 anys, Escola Milà i Fontanals.

44. Ramon Navarro Papasseit, deu anys, Escola Unitària de Tivissa.

45. Domènec Jordi i Pagès, dotze anys, idem.

46. Esteve Pujol, 6 anys, Escola Nacional Graduada d'Olot.

47. Tomàs Berenguer, 9 anys, Escola Sant Jordi.

Premis del 100.º al 105.º
(Un volum de "Contes de Català", per Artur Balot, cedit per la Llibreria Bonavia)

100. Ramon Peypoch, 7, Escola Mossèn Cinto.

Premis 101.º i 102.º
(2 exemplars de "Les aventures d'En Titellera", narrades per Jordi Canigó i il·lustrades per Ramon Batlle, ofertes per la Llibreria Bonavia)

101. Jordi Parunella, 8, Escola Mossèn Cinto.

102. Manuel Rovira, 8, idem.

Premis del 103.º al 105.º
(3 col·leccions de "Contes per a Infants" (12 títols), cedits també per la Llibreria Bonavia)

103. Eugènia Ferrer, 11, Escola Mossèn Cinto.

104. Ramon Palau, 9, idem.

105. Lluís Costa, 9, idem.

Premis del 108.º al 123.º
(18 exemplars de "Contes Il·lustrats", cedits per la Llibreria Bonavia)

106. Josep Arnau, 9, Escola Mossèn Cinto.

107. Marcel Duran, 10, idem.

108. Jaume Figueres, 10, idem.

109. Montserrat Esteve, 8, idem.

110. Mercè Ramon, 10, idem.

111. Montserrat Latorre, 10, idem.

112. Montserrat Maçó, 10, idem.

113. Montserrat Valls, 8, idem.

114. Quimeta Peypoch, 10, idem.

115. Neus Cases, 10, Grup Escolar La Farigola.

83. Francesc Garcia, 10, Escola Catalana de Badalona.

84. Francesc Novell, 10, idem.

85. Isidre Sabater, 11, idem.

86. Abel Gassol, 12, Institut Escola.

87. Ramon Cierco, 12, idem.

88. Josep Jou, 12, idem.

89. Enric Casabó, 10, Mútua Escolar Blanquerna.

90. Josep Roura, 10, idem.

91. Ferran Guasch, 10, idem.

92. Ramon Martí, 10, idem.

93. Ricard Tuell, 8, idem.

94. Joan Saula, 8, idem.

95. Josep Suig Sureda, 8, idem.

96. Josep Carriaco, 8, idem.

97. Margarida Rubio, 8, idem.

116. J. Rovira, 9, idem.

117. C. Caparrós, 10, idem.

118. Elvira Artola, 11, idem.

119. R. Pasqual, 11, idem.

120. Carme Creus, 10, Col·legi de Santa Teresa.

121. Maria dels Angels Guasch, 11, idem.

122. Joana Galobardes, 12, idem.

Premis del 124.º al 140.º
(Una capsa de colors "Betty", cedida per la papereria Minerva)

123. Pere Creus, 8, idem.

124. Leandre Bertran, Ateneu Igualadí de la Classe Obrera.

125. Josep M. Bagà, 12, idem.

126. Magdalena Barriera, 12, idem.

127. Ramon Xans, 11, idem.

128. Pepeta Prat i Martí, 10, idem.

129. Marcel·lí Riba, 12, idem.

130. Gabriel Musons, 12, idem.

EL SEGON PREMI

Ha estat concedit al dibuix de Carles Compte, noi de dotze anys, alumne de l'Escola Catalana Mossèn Cinto, de Badalona. Com el de Josep Arquer, correspon el capítol novè de la nostra Història de Catalunya, titulat "El Setge de València".

131. Josep Busquer, 10, idem.

132. Manuel Ermengol, 11, Escola Catalana de Badalona.

133. Joan Terricabres, 11, idem.

134. Ramon Govern, 8, idem.

135. Maria Vilalta, 10, Institut Femení.

136. Adela Albertí, 10, idem.

137. Maria Dolores Puigbó, 10, idem.

138. Domènec Guasch, 12, Escola Oficial Unitària de Nens de Tivissa.

139. J. M. Bladier i Pellicer, 11, id.

140. Joaquim Perelló i Vidal, 12, id.

EL REPARTIMENT DE PREMIS I L'EXPOSICIO DE DIBUIXOS

Anem, ja, a l'organització de l'exposició dels dibuixos que han pres part en el Concurs i a l'acte del repartiment dels premis.

Caldria, ara, que els senyors directores de les escoles premiades ens comunicassin el nombre d'alumnes i professors que assistiran al lliurament. Pel que ja a les escoles foranes — fent-nos càrrec de les dificultats que el desplaçament representa — voldríem que transmetessin almenys una representació, per tal de veure entre nosaltres en l'acte del repartiment dels premis que serà un diuime al moti, probablement d'acord en quinze) el màxim nombre possible d'infants.

Tant si és en cas afirmatiu o no, preguem que ens ho facin saber. Convé que tinguem una idea força aproximada de quants seran, en vistes a escollir la sala on efectuar el repartiment.

Per manca d'espai deixem per a la setmana que ve les seccions habituals en aquesta pàgina: "Mots encructats", "Jergolífic", "El món al dia", "Jocs de nois i noies", etcètera

Una vegada construït l'estel hauréu de posar gran atenció en els dos cordells que fixen l'aparell al cordell d'engegada. Estirant el de davant i allunyant el de darrera, o al revés, aconseguireu donar-li la bona posició que necessita durant l'engegada. Això, però, ho hauréu de temptejar dantant del camp i us demanarà una mica de paciència, però un cop veureu que l'estel vola bé donareu per bones les estones que hauréu dedicat a la seva construcció i posta a punt.

PETITA CORRECCIO PONDENCIA

N. M. (tant com a Guàrdia). — No és digne perdur.

Ramon Bartra i Miquel. — Ja va haver un salt de ràdio i la cosa no quedava, certament, gaire clara. Tots aquells, però, respecte al 8 hoi l'acusació d'atès "el" i per tant, "estrucció" no hi té res a veure.

Jordi i Montserrat Lloia. — Molt bé! Sou molt perspicaces!

Bartra i Miquel. — Ja ens enorgullem.

Rosa Maria B. (Olot). — Hem rebut "Claps". Ara veurem si és possible de fer-lo anar. En l'efecte que, ram a conte dels que publiquem habitualment, és massa curt.

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

LA PUBLICITAT

Escolteu cada dia l'emissió
realitzada des de la redacció
de LA PUBLICITAT

EN EL PAIS DELS MIL LLACS

La radiodifusió a Finlàndia

Un dels paisatges més peculiars que existeixen al món s'estén al Nord-est d'Europa: és Finlàndia. Una bella i trista i sublim ensenya caracteritzada pels seus llacs, torrents, i brolladors amagats en boscos ombrívols i amb els seus innumerablells pantans i matolls. Aquest paisatge enfosqueix un hivern de sis mesos de durada, les nits del qual, de vint hores de durada, són il·luminades per la brillantor de la neu i la resplendor de l'aurora boreal.

Es comprén per tant, que els habitants d'aquell país tinguin un gran interès en el desenvolupament de la radiodifusió, ja que això els reuneix, no obstant i els grans distàncies, la neu, el fred, i els ajuda a passar les nits llargues de l'hivern.

Considerant les grans dificultats tècniques, que la naturalesa del país oposa a un subministrament adequat i perfecte de la radiodifusió per tot el país, i remint en compte l'escassetat de la població, el nombre de radiofonies és bastant elevat. Per altra banda, el poble, encara que unànime en els seus sentiments patriòtics, és bilingüe. El deu per cent, aproximadament, de la població parla el suec, i poc més o menys, el 16 per 100 d'aquesta minoria són radiofonies. Així és que, ultra els múltiples obstacles que oposa la naturalesa a la radiodifusió finlandesa en els seus treballs de propagació, ha d'afigir-s'hi el problema lingüístic, aquesta darrera dificultat ha estat resolta donant un cert nombre d'emissions en suec.

Com ja hem indicat, el nombre de radiofonies puja uns 130.000, la qual xifra està augmentant ràpidament. A Finlàndia la radiodifusió és un monopoli de l'Estat, i és administrada i és desenvolupada per una empresa particular creada per a aquest fi; la majoria de les accions d'aquesta companyia són propietat de l'Estat. Aquesta entitat no té cura tan sols de la confecció dels programes, sinó que també construeix, instal·la i administra emissores d'una manera independent. L'import de la llicència de ràdio és de 100 marcs finlandesos anuals. La xarxa finlandesa de radiodifusió consta de nou emissores. La

principal és la de Lahti, que fins avui ha treballat amb una potència de 40 kw., però que dintre poc serà augmentada a 150 kw.; per a les seves emissions empra l'ona de 1.145 m. Amb la nova potència l'emissora finlandesa podrà ésser audible a tot Europa. Ultra aquesta "estació nacional finlandesa", n'hi ha diverses altres de 10 kw., com la d'Helsinki, Viimuri, Oulu i d'altres. No existeixen enllà dels cables de cables especials entre les diverses emissores; tota mena de comunicació és efectuada per a la xarxa telefònica. La Central de la radiodifusió està instal·lada a l'edifici de la ràdio a Helsinki (Helsingfors). Diverses de les petites emissores tenen també llurs estudis per tal de poder executar programes propis. A la Central d'Helsinki hi ha cinc grans estudis per a concerts i representacions teatrals i tres per a conferències. L'orquestra de l'estació està composta de trenta músics.

Tenint en compte el problema bilingüe, la radiodifusió finlandesa emet tres vegades a la setmana un programa doble de tal forma que en dos dies tres de les estacions petites emeten en suec, i les restants en finlandès, i el tercer dia Lahti emet en suec, i totes les altres en finlandès.

Un paper important en els programes el juguen les emissions escolars, introduïdes en els programes de l'any passat; i el seu nombre està creixent ràpidament. De les 5.000 escoles finlandeses 1.600 escolten amb tota regularitat, i de les 300 suèques 102 s'hi han agregat. Les emissions escolars són generalment de trenta a quaranta minuts de durada; les del migdia són per a les escoles de primera ensenyança, i les de la tarda per a les de segona. També són molt populars les conferències de caràcter instructiu, i complen una gran part dels programes. Són especialment agradables per a la gent del camp, en les possibilitats d'una educació completa i escampats a gran distància de qualsevol llogaret, remiten la ràdio com a únic recurs per a satisfer el seu alany d'instruir-se.

Ràdio Barcelona E. A. J. - 1

Les grans emissions de la primera emissora de Catalunya

Entre altres importants actuacions a càrrec de renomats conjunts musicals o d'artistes de fama, destaquem per a la setmana entrant les següents importants emissions:

AVUI, DIUMENGE, 1/12/35. — A les 10:30 hores. — Secció Infantil. Sessió al Cinema "Actualitat", amb assistència de nens i nenes subscriptors de Ràdio Barcelona, alguns dels quals actuaran davant del micròfon, recitant poesies i treballs en prosa, cantant, tocant instruments, etc. Interessant projecte de pel·lícula. A les 11:15 hores. — Transmissió des del Palau de Belles Arts. Concert per la Banda Municipal de Barcelona, sota la direcció del seu mestre Joan Lamote de Grignon.

A les 12:00 hores. — Retransmissió des del carrer del Bisbe. Acte de descobriment d'una làpida commemorativa dels actes darrerament celebrats en honoració del venerable artista Apel·les Mestres. El Comte de Güell, de la Comissió organitzadora, farà el discurs de lliurament de la placa a la ciutat.

A les 18:45 hores. — Recital per la soprano Pilar Duamirg.

A les 19:15 hores. — Orquestra de Ràdio Barcelona. Música italiana.

A les 20:00 hores. — Transmissió des del Hollywood Bar Dancing. Ballables per l'Orquestra Demon's Jazz.

A les 22:15 hores. — "Actualitats Astronòmiques". Conferència per Josep Comes i Solà, director de l'Observatori Fabra.

DILLUNS, 2/12/35. — A les 20:30 hores. — Conferència pel senyor Joan Estelrich.

A les 21:15 hores. — Orquestra de Ràdio Barcelona.

A les 21:40 hores. — Sardanes. Concert per la Cobla Barcelona Albert Martí.

A les 22:40 hores. — Orquestra de Ràdio Barcelona. Programa "Amadeu Vives".

DIMARTS, 3/12/35. — A les 18:00 hores. — Música de Cambra: Rosaura Coma, piano; Juli Jarque, violí; Ferran Pérez Prior, violoncel.

A les 20:00 hores. — Concerts Europeus. Transmissió des de Polònia: Programa a càrrec d'Anieta Salemska, soprano; Eugenia Umńska, violinista; Henry Sztompka, pianista. Orquestra de Polskie Radio, sota la direcció del mestre Grzegorz Fitelberg.

A les 21:05 hores. — "Amenitats Artístiques", presentades per Pertinècia Perera, amb la col·laboració de valuosos elements.

A les 22:20 hores. — Recital de violí per Elisabet Comans de Pérez Farràs. Pianista, Rosaura Coma.

A les 22:50 hores. — Orquestra de Ràdio Barcelona: Sessió de valses de Waldteufel.

DIJEUS, 4/12/35. — A les 21:05 hores. — Orquestra de Ràdio Barcelona.

A les 21:30 hores. — Radioteatre d'E. A. J. - 1. El drama de mar, en quatre actes, en vers, original de Lluís Fernández Ardeva, que porta per títol "La nave sin timón". Direcció: C. Angel Monedero.

DIJOUS, 5/12/35. — A les 18:00 hores. — Transmissió des de la Sala Mozart. Emissió gastronòmica a càrrec d'AHCRIS, amb la col·laboració de Ràdio Barcelona.

A les 21:05 hores. — Orquestra de Ràdio Barcelona.

A les 21:15 hores. — "L'Actualitat Teatral", programa a càrrec d'un renomats artista líric.

A les 22:15 hores. — Selecció de l'òpera "Aida", de Verdi, a càrrec dels artistes Concepció Oliver, soprano; Maria Valverde, contralt; Josep Palet, tenor; Ricard Fuster, bariton. Direcció: Sebastià Rafart. Orquestra de Ràdio Barcelona. Comentaris per Adrià Gual.

DIVENDRES, 5/12/35. — A les 18:00 hores. — Música de Cambra. Rosaura Coma, piano; Juli Jarque, violí; Ferran Pérez Prior, violoncel.

A les 21:05 hores. — Orquestra de Ràdio Barcelona.

A les 22:20 hores. — Des de Madrid. Programa setmanal Ford, que serà retransmès per les emissores d'Unió Ràdio, Barcelona, València, Sevilla, Sant Sebastià i Santiago de Compostela.

DISSABTE, 6/12/35. — A les 21:05 hores. — Orquestra de Ràdio Barcelona.

A les 21:30 hores. — "Cançons catalanes". Divulgació de cançons populars catalanes, amb la cooperació de l'Associació d'Alumnes de l'Escola Municipal de Música.

A les 22:20 hores. — Concert per l'Orquestra Filharmònica de Mandolines. Director, Félix de Santos Sebastián.

A les 22:30 hores. — "Confidència", per Josep Carner.

LA RADIOFUSIO SUÏSSA. — Vetter Hans, a través del micròfon de Ràdio Berna, fa unes emissions dedicades a la gent jove

«Acció Educativa» per ràdio

CONFERENCIA DEL SENYOR ARTUR MATORRELL

Sovint s'ha exagerat la importància de l'escola, i se li ha volgut donar un paper preponderant, gairebé exclusiu en l'educació de l'infant. I no és així. L'escola no ho és tot, ni molt menys. En primer lloc l'infant ve al món amb unes característiques individuals que l'educació podrà aprofitar per al bé propi i per al bé comú, però que no podrà fer desaparèixer, ni canviar per unes altres. Tingueu també present que l'infant, abans de començar d'anar a l'escola, no té altra influència que la de la família, i aquesta influència és tan forta que marca en el seu esperit uns trets que difícilment se li esborraran en tota la vida.

Demés, la influència de la família és constant: el noi passa més hores a casa que a l'escola, i hi passa aquelles hores en que la vida familiar és més intensa. I no és solament la influència de la família la que continua actuant, sinó que entren en joc altres influències poderosíssimes que costen molt de contrarestar o d'encarrilar. Són les influències del carrer, els fets dels altres homes, la vida de la ciutat, que s'emporta com en un remolí l'esperit àvid dels infants.

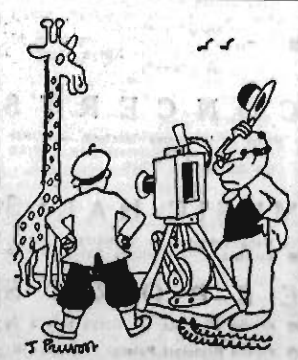
D'això es dedueix la transcendència cabdal que té l'educació familiar en la formació dels fills. La família no es pot desentendre dels fills, i mal que no vulgui influir d'una manera profunda en el seu esperit. Si fa, perquè fa, i si no fa, perquè deixa de fer. I és aquesta una funció que els pares mai no haurien de deixar en mans d'altri. La funció de pares exigeix unes responsabilitats que no es poden traspassar, i menys en la primera infantesa, i que cal exercir amb plena consciència de la seva importància. Els pares han de saber que amb llurs paraules, amb llurs gestos, amb llurs fets, amb llurs emissions, amb llurs exemples, informen contínuament l'esperit de llurs fills.

Cal, doncs, que l'actuació dels pares no sigui un entorpeciment a la mestressa, no sigui un obstacle a la del mestre no sigui mai una disputa, sinó una conversa ben cordial i de profunda comprensió.

LA CONFERENCIA DEL DIMARTS VINENT
El dimarts vinent, dia 3, a un quart de nou del vespre, la senyora Eva Bruck, professora de cultura física, donarà una conferència per Ràdio Barcelona sobre el tema "La importància de vigilar la conformació corporal de l'infant".

Les emissions escolars a Suïssa

La Comissió encarregada de les emissions escolars per a les escoles suïsses, les quals es donaran també en el transcurs de la present temporada, calcula que, aproximadament, 5.500 alumnes van poder aprofitar les lliçons radiades durant l'any passat. Hom farà un gran esforç per a equipar totes les escoles del país amb aparells receptors, especialment, aquelles situades al camp i a les muntanyes.

TELEVISIÓ
—Noi, no sé pas com ho farem per a transmetre tota la imatge amb ones curtes. On posarem el coll?

LA RADIO PERTOT

La ràdio s'ha infiltrat ja en els usos corrents del teatre. Abans teníem el telèfon, que substituïa eficaçment l'antiga carta "llegida a mà pel fidel servidor" i que l'actor havia de llegir en veu alta. Avui el telèfon ha estat suplantat per la ràdio, que té una part de primer pla en tots els treballs moderns. Gairebé que no es representa una comèdia en la qual l'aparell receptor no domini i els actors no es posin a manipular desimboltament de tant en tant, els botons dels condensadors. Així se substitueix una pausa, un discurs i sovint es crea directament una escena. Duvernois ha pogut donar, per mitjà de la ràdio, la il·lusió als espectadors d'assistir a una reunió política radiada. En el seu últim treball, Sacha Guitry, radiòfil apassionat, feu desenrotllar l'escena final davant d'un micròfon involuntàriament obert. I així fou com els dos protagonistes feren conèixer per l'èter, a tots els amics i parents, llurs petits antagonismes familiars.

La ràdio ha fet la seva primera aparició entre els habitants de l'illa d'Arrauon. Els set-cents habitants, que viuen únicament de la pesca, han aconseguit amb una certa tenença supersticiosa la novíssima invenció, que defineix com a diabòlica. L'aparell receptor pertany al metge de l'illa, el qual donà una conferència als seus pacients sobre la utilitat de la ràdio. Es de remarcar que Arrauon no posseeix ni llum elèctrica, ni policia, ni cinematògraf. És un país petit que viu aïllat de la civilització, encara que es troba situat a no gaires quilòmetres de les costes escoceses.

Noticiari

RECEPCIO PROHIBIDA

A Palestina la recepció pública de ràdio ha estat prohibida per la policia des de mitjan mes de setembre passat per haver difós l'emissora italiana de Bari, en llengua àrab, notícies dirigides en termes agressius contra el Govern d'Anglaterra.

Ara la policia italiana acaba de publicar una disposició semblant a la de Palestina prohibint terminantment, sota l'amenaça d'una multa severa, els radiofonies italians escoltar les emissions de les estacions estrangeres.

NÚMERO DE RADIOFONIES EN DIVERSOS PAÏSOS (SEGONS DADES DE LA UNIO INTERNACIONAL)

Austria	543.284
Bèlgica	670.310
Dinamarca	569.655
Egipte	30.934
Espanya	295.073
França	1.996.999
Frànca	1.996.999
Gran Bretanya	7.119.440
Hongria	344.635
Irlanda	69.334
Lituània	23.232
Noruega	170.735
Països Baixos	109.092
Polònia	40.268
Suècia	792.924
Suïssa	378.039
Txecoslovàquia	746.353
Unió Sud-Africana	113.509
Austràlia	702.266
Índies Neerlandeses	23.304
Japó	2.080.011
Marròc	21.287
Nova Zelanda	144.177

EL CONSUM D'ELECTRICITAT PER LA RADIO A SUÏSSA

L'administració del departament de correus, telègrafs i telèfons de Suïssa calcula el consum de fluid elèctric emprat pels radiofonies a tot el país durant l'any 1924 en 21.900.000 kw-hores. Durant el mateix temps les tres grans emissores nacionals van consumir solament 2.625.743 kw-hores. Per consegüent, els radiofonies consumeixen quasi nou vegades més potències que totes les emissores juntes.

UN RADIOFAR A WELSCHAP (AERODROM D'EINDHOVEN, HOLANDA)

Al camp d'atterratge de Welschap (Eindhoven), s'ha instal·lat un potent radiofar, de manera que els avions podran, d'ara endavant, aterrar encara que les condicions els siguin desfavorables.

Concerts dedicats als músics catalans, per Rosaura Coma

Entre les emissions especials que Ràdio Barcelona ha encomanat a la distingida pianista senyora Rosaura Coma, hi ha aquests concerts especials dedicats als músics catalans, en homenatge als autors mateixos i ensenya com a difusió d'una música que essent tan nostra sovint ens resulta desconeguda pel fet de no haver-la pogut aplaudir ja que no tothom es troba en disposició ni posseeix els mitjans suficients per a assistir a les sales de concerts on es donen aquestes audicions privilegiades. La Ràdio ha solucionat aquest problema de cultura musical nostrada, amb la creació d'aquests concerts selectes, en els quals la màxima dels mestres troba una perfecta interpretació en l'art pianístic de Rosaura Coma, que no sols executa, sinó que fidelment interpreta i fa vibrar la pròpia vida concentrada en cada nota, cada so. El dia 12 proposat el concert fou dedicat a Modest Serra; el 26 del present, a Agustí Grau, i el dia 10 de desembre el concert en projecte es troba dedicat a l'illustre mestre Lluís Millet.

Ràdio Barcelona, amb aquests concerts dedicats als músics de Catalunya, creu haver assolit l'ideal somniat per les classes humils que amants de la música selecta es veien sovint privades d'ella per circumstàncies ben injustes; i quan fins a ells podien arribar les rares harmonies cobejades, calia conformar-se amb deficiències d'execució que desmereixien notablement la màxima de la composició. Rosaura Coma col·labora a aquesta tasca assumint admirablement la valor de cada obra i l'emoció de cada compositor que interpreta.

Aquesta "Fantasia" serà interpretada amb acompanyament d'orquestra, per Henry Sztompka, un dels caracteritzats representants de la jove generació de pianistes polonesos. Henry Sztompka, al qual, des de fa dos anys, han tingut l'oportunitat de sentir els radiofonies de les principals

REPARACIONS DE TOTA MENA D'APARELLS DE RADIO

LABORATORI RADIOTECNIC DE RADIO BARCELONA
RAPIDESA, ECONOMIA I GARANTIA TECNICA

Ràdio per a tothom

OASP, 12, botiga - Telèfon 18860

Les retransmissions internacionals de Ràdio Barcelona

El dimarts, dia 3 Concert polonès

Polskie Radio ha elegit per al seu concert europeu algunes de les obres més susceptibles de donar als radiofonies una imatge exacta de la música polonesa en el curs del segle passat.

Així, doncs, Polskie Radio ha escollit quatre dels seus més grans i celebres compositors, que donen un aspecte complet de la producció polonesa romàntica i moderna.

Mieczyslaw Karłowicz, el membre més antic del "Grup de la jove Polònia" (integrat per M. Karłowicz, Grzegorz Fitelberg, Ludmire Rozycki i Karol Szymanowski) tingut un accident mortal motivat per una allau de neu, durant una excursió a les muntanyes Tatras. Amb tot i la seva joventut, ha deixat un record inborrable en la vida musical polonesa.

La seva obra pòstuma, "Episodi en el ball de disfresses", que clogués el cicle de 33 anys de producció artística, ha estat acabada i instrumentada pel seu fillor amic, el director d'orquestra Grzegorz Fitelberg, i en ella troba la millor demostració del seu gran talent.

Heus ací l'assumpte de l'"Episodi del ball de disfresses". El començament evoca l'atmosfera de les festes de carnaval. Entre la multitud alegre l'heroi apareix cercant la que, en altre temps, era tan seva i tan volguia, i que ara fuig d'ell. El seu record, el seu esllangiment, el porta a la seva recerca. De sobte, ella apareix, el reconeix, i descontenta de veure'l no venent, voldria oblidar tot el passat. "Ves-te'n!... Ves-te'n!... Ves-te'n, oblidat!" i desapareix entre la multitud, mentre ell, seduit novament pel seu encís, la cerca i la persegueix.

Aquesta obra magnífica serà interpretada per l'Orquestra Simfònica de Polskie Radio, sota la direcció de Grzegorz Fitelberg.

En escollir per al concert europeu la "Fantasia sobre aires nacionals polonesos", de Chopin, on, 13, composta a honor del pianista Pizis, ízmós en el seu temps, Polskie Radio ha volgut, abans que tot, donar als seus radiofonies una obra de Chopin rarament interpretada, però que mostra clarament el camí recorregut per Chopin per a passar de la forma convencional de Rondó, Variacions i vals, a la seva forma personal, Mazurka i Polonesa. En aquesta obra germina, comença i fermenta el caràcter específicament polonès de la música de Chopin, alhora que hom descobreix el seu caràcter universal. És ignorada la seva exacta de la composició de la "Fantasia". Hom suposa que data de l'any 1828. Chopin l'executà l'11 d'octubre de 1830, amb motiu del seu concert de comiat donat a Varsàvia, abans de la seva sortida de Polònia.

Aquesta composició comença per una impressionant introducció semblant a la dels nocturns.

El tema de la primera part és l'antiga cançó popular polonesa, substituïda encara actualment, de "Lauri i Filon". El tema de la segona part és una dansa popular, de Karol Kurpiński, compositor contemporani de Chopin.

Aquesta "Fantasia" serà interpretada amb acompanyament d'orquestra, per Henry Sztompka, un dels caracteritzats representants de la jove generació de pianistes polonesos. Henry Sztompka, al qual, des de fa dos anys, han tingut l'oportunitat de sentir els radiofonies de les principals

estacions radiofòniques d'Europa, és un dels cinc deixebles de Paderewski, amb qui passà cinc anys a la seva finca de Suïssa.

Estanislau Moniuszko, 1819-1872, creador de l'òpera polonesa "Halka", "Straszny Dwór" i "Verbum Mobile", és el representant del lirisme eslav seré i ple de colorit, el tipus del gentilhome polonès, que uneix a l'esperit cavalleresc l'exaltació somnoladora i l'esllangiment propi de cada polonès, per raó del seu caràcter eslav.

De l'enorme producció de Moniuszko no donarem més que tres cançons, les més populars a Polònia; tres cançons brollades del cor polonès i que esperem que arribaran també al cor dels radiofonies de tot el món. La primera és "La cançó de la tarda", la segona, "Tu coneixes el país?", sobre la poesia de Goethe, "Kannst du das Land", cançó de Mignon de "Wilhelm Meister", traduïda pel gran poeta nacional polonès Adam Mickiewicz; la tercera, "La filladora". Aquestes cançons seran cantades per Anieta Szymanowska, soprano lírica, la veu de la qual és considerada com una de les veus femenines més radiofòniques. Aquesta subtil i sensible interpretació de les cançons, és una excel·lent cantant d'òpera, que hom pogué sentir ja escassament dos mesos, per la B. C. de Nova York.

Mme Szymanowska serà acompanyada per Mr. Jedry Leleide.

Posarà fi al nostre programa el concert per a violí de Karol Szymanowski, op. 61, escrit l'any 1912 i dedicat a un dels més celebres violinistes del món: Pawel Kochanski. Aquest concert, en una sola part, conté quatre moviments principals: Moderato molto, Tranquillo, Andante sostenuto. Poc o puï mosso amb la cadenza de Pawel Kochanski i Allegro moderato.

La producció de K. Szymanowski la idea musical d'aquest compositor que brolla de l'ànima sota del seu intel·lecte, abasta una multitud d'elements de la matèria musical, impronadada tota ella d'un profund sentit. Esclau i polonès per la seva ànima, Szymanowski és per excel·lència un europeu d'Occident, pel que fa al domini de la tècnica. Mai no empra els compassos breus o d'ordre menor; d'ací ve que les seves composicions no siguin ni fàcils ni molt accessibles als executants i als oients.

L'interpret de les obres de Szymanowski ha d'ésser un mestre consumat en l'art d'interpretar aquestes, si vol vèncer les grans dificultats tècniques i artístiques que presenten.

El segon concert per a violí i orquestra de Szymanowski serà interpretat per Eugenia Umńska, llorejada del Conservatori de Varsàvia, alumna de Szevik. Aquesta jove violinista polonesa, que gaudeix en el seu país d'una sòlida reputació, i que ha obtingut grans èxits a l'estranger, ha sabut vèncer les grans dificultats de les partitures de Szymanowski.

El concert serà dirigit per Grzegorz Fitelberg, primer director de l'Orquestra Simfònica de la Polskie Radio.

Nascut l'any 1879, és un entusiasta partidari i propagador de la música polonesa, amic i conseller de tots els compositors i músics polonesos, des de Karłowicz i Szymanowski, fins als més joves. Excel·lent director d'òpera, profund coneixedor de la tècnica, des de fa 30 anys treballa al camp de la música simfònica.

LA RADIOFUSIO SUÏSSA. — Heus ací l'aparell que utilitzen els locutors de Ràdio Berna per a fer els reportatges

La radiodifusió a l'Índia

El govern de l'Índia té en projecte una reorganització del sistema actual de radiodifusió. Estan construint-se dues estacions noves a Delhi i a Madràs, i s'han posat en vigor millores de servei a Calcuta i a Bombay, poblacions en les quals ja existeixen unes emissores. Hom espera que els treballs restin acabats l'any 1937. Ultra aquestes activitats s'ha incorporat una oficina especial per a fins de radiodifusió, al Departament d'Indústries i Treball. Per a desenvolupar els molts projectes que es preparen s'ha assignat el càrrec de director de Radiodifusió de l'Índia a un funcionari especialment nomenat de la Corporació Britànica de Radiodifusió.

L'objecte que persegueix és establir serveis mitjançant els quals puguin transmetre's programes per tota l'Índia. Aquest projecte aplega una gran quantitat de treball, ja que en la

preparació de programes cal tenir en compte les exigències culturals i lingüístiques de nombroses regions. No cal oblidar que a l'Índia existeixen més de dues-centes llengües i encara, aquestes, estan dividides en diversos dialectes. Hi ha el propòsit de posar a l'abast dels radiofonies de l'Índia els serveis d'una curta de la Gran Bretanya i d'Europa, alternant els programes amb aquests serveis; mentre que, per altra part, l'Índia pot ésser interpretada a la resta del món mitjançant les facilitats que proporciona el sistema d'ones curtes.

Es radian programes generals des de les quatre estacions principals — les quals estaran sota la direcció del Govern — i que són: Delhi, Madràs, Calcuta i Bombay. Els programes menys importants, que seran retransmesos des d'estacions secundàries, estaran sota els auspicis dels Guberns provincials i tractaran d'aspectes familiars de la vida dels indians.

Andrew BLACKMORE

EL PARE: —Què voldries tu: un germanet o una germaneta?
EL FILL: —Jo vull un aparell de sis vàlvules!

ELS ESPORTS EL TEATRE I LA MÚSICA

Futbol

Els partits d'aquesta tarda del Torneig de Lliga

En la quarta jornada del Torneig de Lliga, l'equip català que té el partit més difícil és l'Espanyol, que ha d'acudir a San Mamés a disputar els dos punts a l'Atlético de Bilbao. No és tant la dificultat per a acabar-se contra el perillós Athletic, sinó que per no poder disposar de tots els seus elements ha hagut de desplaçar-ne de nous i, al paper almenys, sempre significa una minva en les possibilitats d'èxit.

El Sabadell a Baracaldo trobarà un os dur de pelar. El resultat tindrà molta importància, car tots dos equips van empatats en segon lloc de la classificació general, la qual cosa fa preveure una lluita interessant de debò. Júpiter-Girona són els dos equips catalans que en la jornada d'avui s'han de disputar els dos punts. El club del Poble Nou, que va quedant rera, agraït, té una bona ocasió de donar una estrebada que l'aparti del darrer lloc, naturalment si el Girona es descuida, poc conecorador del camp contrari.

També la segona divisió té un líder que va al davant amb els sis punts, producte de tres partits jugats i altres tantes victòries aconseguides. És aquest Arenas de Guecho que aquesta tarda es presentarà al camp de Sant Adrià a combatre contra el Badalona bonica ocasió per als badalonins. El seu triomf tindrà un gran pes en tots els equips del seu grup, i serien més temuts en presentar-se a jugar els partits que els manquen disputar en camp alié.

El partit més fàcil — almenys per les aparençes — és el que té a la catalana, que rep la visita del Sevilla. Quines tombarelles fan fer els resultats dels partits de futbol. Aquest Sevilla que acabem de presentar com un enemic poc perillós és no res menys que l'actual campió d'Espanya, però també és el que ara per ara va a la cua de la classificació amb un modest punt arrencat a l'Athletic de Bilbao.

Partits i arbitres per a avui

PRIMERA DIVISIO
Barcelona - Sevilla, Hostaler.
Athletic de Bilbao - Espanyol, Simón.
Madrid - Valencia, Orta.
Racing - Oviedo, Zabala.
Betis - Hercules, R. Alvarez.
Osasuna - At. de Madrid, Vallana.

SEGONA DIVISIO
Primera grup
Sporting - Saragossa, P. González.
Nacional - Valladolid, Kuntz.
Celta - Avilés, H. Arce.
Coruña - Unió Vigo, Gayoso.

Segon grup
Badalona - Arenas, Duce.
Baracaldo - Sabadell, Steimbom.
Júpiter - Girona, Arribas.
Irún - Donostia, Jauregui.

Terçer grup
Llevant - Múrcia, Casterlenas.
Elx - Jerez, Ferragut.
Mirandilla - Gimnàstic, Balaguer.
Malacitano - Recreativo, Medina.

FUTBOL A LES CORTS
Avui, a les 2'30
SEVILLA
(Campió d'Espanya)
BARCELONA
(Campió de Catalunya)
Entrada, 3'50 més l'impost

Partits i arbitres per a avui

Equips probables per a avui

PRIMERA CATEGORIA B
Primers equips:
Terrassa - Granollers, Sanclús Or.
Bañes, del Col·legi València.
Sant Andreu - Martiner, Menal.
Europa - Horta, Santillano.
Sants - Calella, Pujol.

SEGONA CATEGORIA
B
Segons equips:
Europa - Horta, Campos.
Sant Andreu - Martiner, Peris.

SEGONA CATEGORIA
PREFERENT
Partits de tornada
Per al primer lloc:
Santiboi - Vic, Velilla, del Col·legi Aragonesa.

Per al tercer lloc:
Manresa - Gràcia, Toni Joan.
SEGONA CATEGORIA
ORDINARIA
Terçer grup
Olesa - Sant Sadurn, Maroto.
Martorell - Foment, Orla.

Equips probables per a avui:
Barcelona - Noya, Zabala, Areso.
Baradina - Berkessy, Balmayra, Vantolrà.
Ràch, Escó, Fernández i Torredellat.
Sevilla - Eizaguirre, Joaquín, Deva.
Félix, Segura, Tache, López, Torronte.
Gul, Luisán, Cortón, i Bracero.

Espanyol - Fournells, Teruel, Moreno.
Edelmoro, Espada, Lecaona, Prat, Costa.
Bònic, Manólin i Bosch.

Athletic de Bilbao: Blasco, Urbano.
Oceja, Zubietza, Muguerza, Gerardo.
Gorostiza, Iraragorri, Bata, Gárate i Elices.
Badalona: Navés, Borrás, Lledó, Camacho, Mariages, Schill, Betancourt.
Cambra, Forques, Serra i Torres.

Arenas: Eguzquiza, Arrieta, Angel.
Tomás, Aguirre, Silveira, Larrodeno, González, Gurruchaga, Rulo i Zuloga.
Sabadell: Florença, Morral, Blach, Gràcia, Calvet, Moia, Roumeu, Flich, Gual, Sol i Perera.

Baracaldo: Antolín, Pabito, Rel, Ortizar, Prats, Julián Ramón, Félix Pérez, Chis, Cacho, Zarraga i Larrazabal.

Girona: Francés, Farró, Garich, Campe, Castillo, Madern, Lluch, Trujillo, Clara, Ramon i Ferrer.

Júpiter: Toledoan, Colomer, Ibáñez, Font, Soler, Peiró, Diego, Hernández, García, Galvany i Morales.

Calendari dels grups finals de segona categoria ordinària
Per a les eliminatòries finals de la segona categoria ordinària s'han esta-

blert dos grups. El sorteig ha donat el resultat següent:

PRIMER GRUP
PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
U. E. de Figueres - U. E. Atlètic Fortpienc.
U. E. d'Arenys - Santfeliuenc F. C.
15 de desembre:
U. E. Atlètic Fortpienc - U. E. d'Arenys.
U. E. de Figueres - Santfeliuenc F. C.
22 de desembre:
U. E. d'Arenys - U. E. de Figueres.
Santfeliuenc F. C. - U. E. Atlètic Fortpienc.

SEGON GRUP
PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

PRIMERA VOLTA
8 de desembre:
A. E. Lleida - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.
Tarragona F. C. - C. E. Mora d'Ebre.
15 de desembre:
Sant Sadurn F. C. o C. E. Martorell - Tarragona F. C.
A. E. Lleida - C. E. Mora d'Ebre.
22 de desembre:
Tarragona F. C. - A. E. Lleida.
C. E. Mora d'Ebre - C. E. Martorell o Sant Sadurn F. C.

La segona volta en els dos grups es jugarà en els dies 29 de desembre i 5 i 12 de gener.

Els dos vencedors de grups jugaran a doble partit per a l'ascens a la segona categoria preferent.

LES ESTRENES

Romea. — ¡CANALLITA MIO!, de Goicoechea i Cordone

ON PASSAREU EL DIUMENGE?
JOAN CRAWFORD I CLARK GABLE US INVITEN
A PASSAR-LO EN LLUR COMPANYIA.

Metro-Goldwyn-Mayer
presenta
CRAWFORD
GABLE
Encadenada
AVUI
MATINAL A LES 11
Tarda a les 3'30 a les 6 es-
pecial numerada i nit a les 10
FEMINA

Les estrenes

"Noche nupcial"

Urquinaona Artistas Asociats

Film parlat en anglès.—Producció: Samuel Goldwyn.—Adaptació: Edith Fitzgerald.—Direcció: King Vidor.—Intèrprets: Gary Cooper, Anna Sten, Ralph Bellamy, Helen Vinson, Siegfried Rumann.

La primera mitat d'aquest film ens fa assistir a la transformació psicològica de dos éssers. L'un, Tony, és un escriptor que, després del gran èxit obtingut per la seva primera novel·la, ha anat de fracàs en fracàs. La glòria, la fortuna i les nits de Nova York l'han abandonat. Però el camp, on ha anat a passar alguns dies, el transforma radicalment. En fa un home nou. L'altre personatge és Many, una noia que viu en una petita colònia de polonesos que s'han instal·lat a Connecticut, l'Estat

Urquinaona

Cada dia el llorejat film de
KING VIDOR

SAMUEL GOLDWYN PRESENTA
NOCHE NUPCIAL
DIRECTOR KING VIDOR

nord-americà on ha anat a descansar l'escriptor. Many és explotada pels seus pares, que la tracten com una esclava. Però la consciència del novellista la transforma radicalment també. Li revela un món nou, més humà i més optimista, que desconnecta. I li fa néixer el desig gairebé obsessiu d'evadir-se de l'atmosfera asfíctica que embolcalla la casa dels seus pares...

Tony i Many no tarden gaire a viure els primers capítols d'una novel·la amorosa. Però Tony fa cinc anys que té relacions íntimes amb una xicota novioquina, de la qual no es pot desengançar. I Many ha estat venuda pel seu pare a un ric polonès amb el qual es veu obligada a casar-se. La nit de núvis, quan intentava separar el seu marit i Tony que es barallaven acarnissadament, Many cau escalés avall i es mata...

Heus ací un tema sense acabament feliç ni una concessió al gran públic. Un tema que, entorn de l'acció amorosa principal, enceta, sense profunditzar, algunes qüestions importants: la diferència de classes; la topada entre l'americà lliure i els polonesos podrits de prejudicis; el bé que fa el camp i el mal que fan les grans ciutats...

En el cinema americà la divisió del treball ha desposseït lentament el director dels seus drets. I actualment aquest

ja només és una de les moltes rodes de l'engranatge, compost d'argumentistes especialitzats, de guionistes especialitzats, de muntadors especialitzats, etcètera, etcètera. Actualment la majoria dels films americans ja no són l'obra d'un autor sol. Són el fruit del treball d'equip. No creguem, però, que aquesta fabricació en sèrie només engendra obres mediocres. Tot el contrari: dona films sense accent personal, però molt ben fets. "Contra el imperio del crimen", "Pasaporte a la fama", per exemple, són pel·lícules realitzades per un equip de tècnics. I pel·lícules molt bones. I és que aquesta fabricació col·lectiva dona resultats inmillorables quan només es tracta de filmar una simple narració, exempta de complicacions psicològiques. Quan es tracta de realitzar un film de pura acció. Però aquests equips es revelen completament inoperants quan els encarreguen de pintar la vida interior d'uns personatges. Quan els encarreguen un film psicològic. Aleshores cal un autor sol. Cal un director únic. I un director tan ric d'intel·ligència com de sensibilitat.

"Noche nupcial", film psicològic, és l'obra d'un autor sol. D'un director únic. I d'un director tan intel·ligent com de sensible. És una obra de King Vidor. Vidor ha estat sempre l'antítesi més perfecta de les prosas tècniques, dels virtuosismes. Ha renunciat sempre a enlluernar el públic amb complicats farsificats tècnics per a posar-se al servei d'un pensament. D'un tema. I aquest l'ha expressat sempre amb un estil tan despulat i directe com intens. El seu art es pot definir dient que és la intensitat dins la més absoluta sobrietat.

Retroem totes aquestes austeres qualitats en "Noche nupcial", on almenys els petits detalls que defineixen un estat d'ànima, les fineses psicològiques. El drama dels personatges d'aquest film és purament interior. I els drames interiors no són fotogràfics. King Vidor, per tant, s'ha vist obligat a traduir-los amb el verb. "Noche nupcial" és un film molt dialogat, amb tota la lentitud que els parlaments llargs determinen. Lentitud que el gran públic qualificarà segurament d'insuportable. Però lentitud inevitable. Perquè, no ho oblidem, una cosa és el film d'acció i una altra el film psicològic.

S. G.

"Anita la Pelirroja"

Astòria Ràdio

Film parlat en anglès.—Adaptació de la novel·la "Anne of green gables", de L. M. Montgomery.—Direcció: George Nichols.—Intèrprets: Ann Shirley, Tom Brown, Helen Westley.

La novel·la "Anne of green gables", de Lucy Maud Montgomery, és una deliciosa obra que sense complicacions transcendents ens explica la història sencera d'una noia orfena que es recullida i la història dels seus amors. L'obra és distingida per la minuciositat amb que descriu els caràcters de tots els personatges, tot i mostrant-nos les psicologies de cada un d'ells amb una simplicitat admirable. El realitzador del film, que ha copiat amb molt d'èxit tota la força de l'obra, contribueix en gran manera, per mitjà de situacions inoblidables, a aquest sentit descriptiu de caràcters que té l'obra i en conseqüència el film es pot qualificar de petita obra mestra.

En general, les millors produccions de la cinematografia americana són aquestes de tipus "mitjà" que són narratives amb aquella continuïtat característica amb que impulsen el seu cinema. Aquesta continuïtat que es dona a l'acció i que enllaça amb el diàleg del film, frega i s'enllaça, té moments reeixidíssims. Un d'ells és l'inoblidable passeg d'Anne amb el vell Matthews des

EL CINEMA

de l'estació a casa dels seus protectors. De tant en tant la xerraire Anne calla, i aleshores la cambra recull en gros pla la roda del fàctot mentre se sent únicament el trot del cavall. El diàleg és llarg, però aquestes pauses li donen una ansietat que us permet apreciar ben bé el seu sentit, mentre impacients espereu que reprengui.

L'anècdota és senzilla. Ja l'hem explicada. L'interès del film resideix únicament en els petits detalls psicològics que com una lupa el film presenta a primer pla. Hem d'afegir-hi encara el lloc on transcorre l'acció: un ambient rural magníficament descrit.

La protagonista del film és Ann Shirley i ens costa d'imaginar aquest amb una altra protagonista. Tal és la creació que fa en el seu paper d'Anne—amb e tal com ella recala sempre—. Tom Brown en el seu paper d'annorant, bastant en segon terme, i la parella d'actors de caràcter, molt encertats, els nous dels quals, però, és difícil de saber.

Com a complement de programa projecten a l'Astoria "El rayo de plata", un film de Tommy Atkins, interpretat per Sally Lane, Hardie Albright, Charles Staut i William Farman.

Es tracta d'una cinta cent per cent dinàmica. Amb moments d'emoció magníficament sostinguda. L'argument és molt senzill. És el viatge d'un tren aerodinàmic—heus ací per què el film és dinàmic—que en un viatge especial va de Chicago a uns nines per portar uns aparells per fer la respiració artificial a uns obrers. Pel camí

Capitol

Matinal a les 10'30
Preu únic 1 pesseta
Tarda sessió continua
de 3'30 a 12'30

La més formidable paròdia
del romanticisme vuitcentista

FOX

ROSITA DIAZ

ANGELINA

EL HONOR DE UN BRIGADIER

Basada en l'obra del mateix
nom de Enrique Jardiel
Poncela

En el mateix programa

LA NOVIA SECRETA

per Barbara Stanwick
i Warner William

Hores de projecció de

"Angelina o el honor
de un brigadier"

a les 3'30 - 6 - 8'30 - 11

li passen totes les peripècies que es puguin imaginar, se li trenquen els frens, està a punt de topar, pren els revolts sense precaució, però, no passa res i el tren arriba a temps i se salva tothom.

M. M.

PROJECTOR

EL CINEMA CATALUNYA, que s'ha assegurat l'exclusiva dels grans èxits del cinema espanyol, ens ofereix aviat "El octavo mandamiento", un film d'Exclusives Balart, basat en un argument original de Francesc Gargallo, l'autor de "Sor Angélica", i dirigit pel que fins ara ha estat el més gran operador, Alexandre Porchet, elevat per aquest film a la categoria d'animador, càrrec per a exercir el qual l'autoritzaven els seus anys de pràctica al servei dels primers realitzadors europeus, els mètodes dels quals ha tingut ocasió d'estudiar una pla de vegades. Porchet, lliure ara de tutelles, en disposició d'animar les idees pròpies, que molt sovint hauria portat a la pràctica si hagués tingut els mitjans per a fer-ho, ha posat en la direcció de "El octavo mandamiento" tots els seus coneixements, totes les concepcions que durant molts anys, manipulant la cambra, ha anat madurant per si un dia se li presentava l'ocasió de revelar-se i passar de dirigit a director. Quant al tema d'aquest film, ningú no ignora que Gargallo ha estat l'autor dels arguments que més èxit han assolit, per què com a home coneixedor dels gustos del públic no perd el temps en divagacions literàries, sinó que totes les seves obres són escrites per arribar directament al cor de la multitud.

ASTORIA
Emocionau-vos davant la més tendra
història de
ANITA LA PELIRROJA
SHIRLEY BROWN

A més, una manifestació suprema
del progrés

"El rayo de plata"

Un alard de tècnica
moderna i dinàmica

Són Radio...
naturalment!

UFILMS, la distribuïdora del material europeu més selecte, presentarà aviat "Stradivarius". Aquest film és basat en la trajectòria que seguí el violí del famós Stradivarius de 1707 al 1914. Durant tot el transcurs d'aquest temps, el director, Geza von Bolvary, ens va oferint una fidel reproducció d'èpoques diferents, tot enmarcant-les amb sentimentals històries d'amor, fins a arribar al cop de teatre final que commou l'espectador "Stradivarius" és, per tant, un film el protagonista del qual és un violí que semblava posseir una maleducció que contagiava els seus posseïdors. Una mena de "jettatura", que fou destruïda al conjur d'un amor delicat, inspirat per les dolces melodies del famós instrument.

Una gran realització
espectacular

LA HAVRE DE SATAN

Inspirada en "L'INFERN"
del Dant

LA WARNER està preparant la presentació al Maryland de "El sonni d'una nit d'estiu". Calgué dividir la producció d'aquest film en tres grans seccions: la coreogràfica, la dramàtica i la tècnica. I cadascuna d'aquestes tres seccions foren subdividides en grups. La divisió coreogràfica, sota la direcció de Nijinska i Nina Thelade, dedica moltes setmanes als assaigs que els ballables exigien. "El Nocturn" mereix atenció especial, perquè no tan sols constitueix un espectacle exquisit de pantomima ritualada, una successió de passos i moviments de gran qualitat, sinó que també subjuga pel missatge simbòlic que conté.

PER A LA DISTRIBUCIÓ a Espanya, amb exclusivitat, de les produccions de la Gaumont British Picture Corporation, de Londres, acaba de constituir-se a Barcelona la nova Empresa British Film Distributors, Societat Espanyola Limitada, amb domicili al carrer d'Aragó, núm. 271.

Al cap de l'expressada Societat com a director gerent hi ha el conegut i expert cinematògrafista senyor Ramon Minguella.

La British Film Distributors porta a Espanya, per a la seva distribució, les millors produccions de la Gaumont British. D'entre els títols més destacats d'aquests films de gran categoria, cal assenyalar "El vagabund milionari", amb George Arliss; "El rey de los condenados", per Conrad Veidt i Noah Beery; "Rhodes", drama de gran espectacularitat, basat en la vida del gran explorador Cecil Rhodes per Oscar Homoyka i Walter Huston; "Los tres soldados", film basat en la famosa obra de Rudyard Kipling, per Aubrey Smith i Maureen O'Sullivan; "Lobos de mar", per Madeline Carroll i Peter Lorre; "El incendio de Londres", formidable cinta interpretada per George Arliss; "El doctor Nikola", per Boris Karloff, etc.

Ultra les produccions seleccionades de la Gaumont British, de la qual és concessionària única per a Espanya, la

DEMA, DILLUNS, ESTRENA
SETMANA VIENESA

Viena

LA ETERNA VIENA

Frans Leor compon un vals
ante al público.

Escenas inolvidables
por la Emperatriz Zita.

La Viena de todos los
tiempos.

Primer Concurs del SAVOY

Un viatge a Viena
i 67 premis més

nova Societat rebrà i distribuirà films importants d'altres productores angleses, controlades i subsidiàries de la Gaumont, tals com la Gainsborough Pictures, la British National, etc., i d'algunes productores franceses; d'aquesta última procedència ha adquirit el film "Tovarix", per Irene Zilha i André Lefaur, que ha cridat poderosament l'atenció pel seu gran valor cinematogràfic.

La nostra més sincera felicitació a la nova casa distribuïdora per l'excel·lència del material que presenta.

AUTORS EUROPEUS

George Arliss

Nasqué a Londres, el 10 d'abril del 1868. Ja de petit mostrà una cega afició pel teatre, i organitzava a casa dels seus avis funcions infantils, dirigides i assajades per ell. A divuit anys inicià la seva carrera teatral i actuà de meritori en formacions de províncies, fins a ocupar el lloc de primer actor en la Companyia de la Patrick Campbell. En aquesta època contragué matrimoni amb la intel·ligent actriu Florence Montgomery. La felicitat parella formà Companyia pròpia, i es traslladà a Amèrica per tal de realitzar una "tournee" de tres mesos, que es perllongà per una sèrie d'anys, puix que el públic americà féu d'Arliss un dels seus ídols predilectes. La seva iniciació en el cinema fou la pel·lícula "Disraeli", que l'eleix a

Fantàsia

Com en els primers dies triomfa en la seva SEGONA SETMANA

Glòria i sublim de l'immortal Bellini a través de l'art meravellós de la genial

MARTA EGGERTH

CASTA DIVA

IMPORTANT: A fi de facilitar la difusió d'una obra de tan elevats valors, fent-la assequible a tot el públic, a partir de demà, dilluns, regiran els següents

PREUS

TARDA

Preferència, 2 ptes.

Especial, 1 pta.

NIT

Preferència, 2'50 ptes.

Especial, 1'50 ptes.

la categoria de primer actor de caràcter del llenc anglès.

Alternant amb la tasca teatral, la qual no ha volgut abandonar ni davant les més falagüeres ofertes, ha filmat a Amèrica "La oculta providència" i "La casa de Rosticliu", i a Anglaterra, per a la Gaumont-British, "El duque de hierro" i "El gran incendio de Londres".

FILMS ESPANYOLS

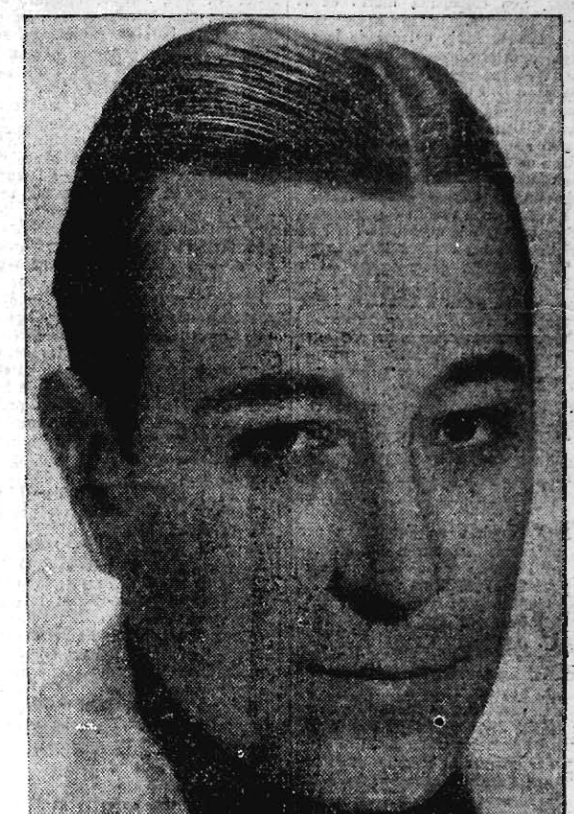
La farsa en el cinema

Li manca alguna cosa al llenc espanyol. Aquella cosa que el cinema ha revalorat i li ha donat la gràcia del seu dinamisme: la farsa. Josep Maria Castellví ha estat fins ara un dels pocs animadors que havien assolit penetrar en el secret de la farsa cinematogràfica, de la comèdia lleugera i fàcil, que darrera l'aparença d'un rotatge banal, amagava el sentiment i aduïa un sentit de la vida.

Castellví ha descobert el seu camí. I insisteix en ell perquè coneix les seves possibilitats. Una prova evidentíssima d'això és aquesta producció que a penes iniciada, ja ha desvetllat tota mena de comentaris. "¡Abajo los hombres!". Una producció amb la qual, a més, quedaran incorporats al cinema espanyol coneixements que fins ara semblaven reservats al cinema estranger.

"¡Abajo los hombres!" està produït per Exclusives Febrer i Blay, i anomenat per Pierre Claret, protagonista del film, està disposat a batre's ell mateix, i que Carmelita Aubert es consagra en ell, definitivament, com a estrella de primera magnitud. Lybia Dimas està per a molts un descobriment en aquest repartiment que completen els noms d'Alexandre Nolla i Samuel Crespo.

PROPEEAMENT
Claudette COLBERT
Charles BOYER
MUNDOS PRIVADOS
La pel·lícula més original, discutida i apassionant de l'any
ES UN FILM PARAMOUNT

George Raft, protagonista del film Paramount "Rumba"

PRODUCCIÓ ESPANYOLA

Una altra obra d'Arniches al llenc

La famosa comèdia de Carlos Arniches "La señorita de Trevélez", estrenada fa alguns anys a Madrid, serà portada al llenc per Atlàntic Films, i molt aviat començarà el seu rodatge.

Com es pot veure, Arniches ha resultat un formidable escenarista, sense haver-s'ho proposat. Primerament, "Es mi hombre"; després, "Don Quintín el Amargao", i ara "La señorita de Trevélez".

CINEMA ESPANYOL

Selica Pérez Carpio en "La verbena de la Paloma"

Una altra gran figura del teatre espanyol que ingressa a la família cinematogràfica. La prodigiosa Selica Pérez Carpio ha fet una deturada en les seves tasques teatrals per a interpretar la simpàtica "seña" Rita de "La verbena de la Paloma", el nou film de Cifesa, dirigit per Benet Perojo.

El nom de l'eminent tiple és una glòria més que conquereix el cinema; una glòria i un èxit. Perquè Selica Pérez Carpio encarna tan meravellosament en el paper que li ha estat assignat, que dintre del teatre espanyol no es pot trobar una artista que l'encarni amb més ajustada brillantor.

Selica Pérez Carpio fa una "seña" Rita deliciosament simpàtica. En el seu gest i en la seva veu i en la seva gràcia vibra un maduríssim i ple de vida, emotiu i ple d'aquelles tendreses que feren de la dona espanyola la més exquisidament femenina del món.

CINEMA ANGLÈS

Activitats de la London Films

Es dona com a segur que el primer film en colors d'Alexander Korda serà "Isabel d'Anglaterra", amb Flora Robson. "El rei dels jueus" serà la segona producció en colors de London Films.

Hom procedeix al muntatge de "Conquistador de l'aire", les darreres escenes de la qual ja han estat rodades.

René Clair va finir fa poc la realització de "The Gost goes west". Actualment està en tractes amb Alexander Korda per a realitzar l'any vinent films francesos a Londres.

La realització de "La vida futura", de Wells prossegueix. El film està acabat pel desembre.

Hom ha donat les primeres voltes de maneta a "Cyano de Bergerac", amb Charles Laughton.

CINEMA CATALUNYA

us participa que s'ha vist obligada a renovar el programa actual, en ple èxit, per compromisos ineludibles.

AVUI I DEMÀ darreres projeccions de l'originalíssima sátira

Rataplán

Una pel·lícula d'emoció insuperable.

Una mentida plàcida, que serveix per a crear un plaer inefable. El film més emocionant que ha produït el cinema espanyol.

Segons l'obra de F. GARGALLO (autor de "Sor Angélica")

Música del mestre FORNES

Una exclusiva JOSEP BALART

Arguente de FRANCISCO GARGALLO autor de "SOR ANGÉLICA" DIRECCIÓ ARTURO PORCHET

EL OCTAVO MANDAMIENTO

SINA YEGROS SENTENAT RODRIGUEZ VILLASUILL CONEJA BAVIERA VILLASUILL HERNANDEZ ALBALAT FERNANDITO

Una pel·lícula d'emoció insuperable.

Una mentida plàcida, que serveix per a crear un plaer inefable. El film més emocionant que ha produït el cinema espanyol.

Segons l'obra de F. GARGALLO (autor de "Sor Angélica")

Música del mestre FORNES

Una exclusiva JOSEP BALART

Arguente de FRANCISCO GARGALLO autor de "SOR ANGÉLICA" DIRECCIÓ ARTURO PORCHET

EL OCTAVO MANDAMIENTO

SINA YEGROS SENTENAT RODRIGUEZ VILLASUILL CONEJA BAVIERA VILLASUILL HERNANDEZ ALBALAT FERNANDITO

Una pel·lícula d'emoció insuperable.

Una mentida plàcida, que serveix per a crear un plaer inefable. El film més emocionant que ha produït el cinema espanyol.

Segons l'obra de F. GARGALLO (autor de "Sor Angélica")

Música del mestre FORNES

Una exclusiva JOSEP BALART

Arguente de FRANCISCO GARGALLO autor de "SOR ANGÉLICA" DIRECCIÓ ARTURO PORCHET

EL OCTAVO MANDAMIENTO

SINA YEGROS SENTENAT RODRIGUEZ VILLASUILL CONEJA BAVIERA VILLASUILL HERNANDEZ ALBALAT FERNANDITO

Una pel·lícula d'emoció insuperable.

Una mentida plàcida, que serveix per a crear un plaer inefable. El film més emocionant que ha produït el cinema espanyol.

Segons l'obra de F. GARGALLO (autor de "Sor Angélica")

Música del mestre FORNES

Una exclusiva JOSEP BALART

Arguente de FRANCISCO GARGALLO autor de "SOR ANGÉLICA" DIRECCIÓ ARTURO PORCHET

COLISEUM

La setmana de la rialla té continuació

Prosegueixen les cures d'optimisme a càrrec del formidable còmic

Edie CANTOR

En el film de Artistas Asociats

EL CHICO MILLONARIO

VEA LAS 200 GIRLS

UNITED ARTISTS

ALEGRIA MUSICA ESCENAS EN TECNOCOLOR

ENCANTO DE LA VISTA RECREO DEL OIDO PLACER DEL ESPIRITU

Avui, matinal popular, a 1 i 2 pessetes butaca

LA PUBLICITAT

1 - XII - 1935

LA DONA I L'ALLAR

Dona catalana:
Llegeix cada dia
LA PUBLICITAT

SETZE MILIONS DE DONES HAN VOTAT A ANGLATERRA

Londres, novembre de 1935. Nombrós cartells i les manifestacions dels diaris havien anunciat que el "Polling Day", el dia de les eleccions, s'havia fixat per al 14 de novembre. Tot travessant Kensington i Hyde Park per dirigir-me a Marble Arch, recó del parc famós per les arengues que s'hi succeïen, pensava que ja no hi ha problema feminista a Anglaterra. Des de 1918, les dones voten. Des de 1924, són elegibles... i elegides. Són ciutadanes lliures de la Gran Bretanya.

A Marble Arch, on, des de fa segles, tant oradors—els millors i els pitjors—s'han exercit, tres dones, enfilades dalt d'unes botes, arengaven una multitud de "cockneys". Una parlava del Crist, tot estenyent contra el seu pit una Bíblia de la qual citava paràgrafs; la segona se les va contra la policia; una tercera començava un discurs electoral.

Per entre una multitud atenta, vaig poder arribar fins a primera fila i no vaig perdre res del seu discurs. Sòbria, tranquil·la, molt segura d'ella mateixa, exposava les raons per les quals el seu partit li semblava l'únic acceptable.

"Amics meus—deia—, jo sóc aquí la campona de la justícia, perquè la justícia és la pau. Sóc la campona de l'ordre i de la caritat. Construir hospitals, donar feina als parats, limitar els armaments, fer la guerra a la guerra, heus ací el nostre programa!"

"La guerra a la guerra?—cridà un del públic—i si cal 'per' la guerra, eh?"

Però l'oradora no s'atabalava per les preguntes i les burlas que li adreçaven. I mentre una de les seves veïnes provava l'existència de Déu i l'altra la ineficàcia de la justícia humana, ella acabava per subjugat l'auditori. Així, centenars de dones han parlat; milions d'altres dones han escoltat. La més petita plaça de poble era una àgora; cada temple, cada escola es trobaven convertits en sales de reunió. Segui quin sigui llur partit, totes les oradores tenen la fe; es prenen llur tasca molt seriosament, i saben que assumeixen responsabilitats.

Per la seva banda, l'electora anglesa pren el més gran interès per la política. Cosa que feia dir un dia a MacDonald:

—La dona, millor que l'home, sap discernir el veritable home d'Estat del fantasma. No confon les paraules buides i les conviccions profundes.

No cregueu pas que les electores britàniques es deixin influenciar per les tendències de llurs marits! Tenen opinions molt personals, i no seran ni les besades ni els abraços de pell que les fan canviar d'idea. Citem com a exemple aquesta dona d'un minaire, atrevida i petulant, que repeteix a tothom qui vol escoltar-la:

—No sé pas encara qui farà el meu home, però jo, jo ja sé per qui votaré!

Dones benèvols van als domicilis per predicar a favor del llur client o clienta. Seguint aquesta: viva, bonica, decidida, que recorre el Londres embotat. Truca a una porta:

—Bon dia, senyora. Oh! quins hems més buïns, quina cara de bons minyons que fan! Si és servida, senyora: vostè votarà, naturalment, per Lord W... Vinga aquí, monadal! Lord W... com vostè ja sap...

I la tística continua enmig de les carícies i de les exclamacions admiradores.

La jove miss surt completament satisfeta, una adhesió de més en la seva cartera de "marrocin", consulta una llista, arulla el seu nas petit, arruga les celles, truca a una altra porta, arbora un nou somriure, i continua la seva ronda. Quilòmetres per les viles grises, quilòmetres pel camp humit, una rebuda més o menys calorosa, és l'únic sou d'aquestes missions polítiques!

En 1931, entre les 62 candidates que es presentaren a les eleccions, 15 foren elegides. No deixava d'esser un èxit. Aquest any les dones representaven la desena del nombre total de candidats. Hi havia entre elles dones vingudes del poble i autèntiques ladies.

He trobat Mrs. Diana Spearman, fina i encisadora.

—Es cert—li he preguntat—que us presenten a les eleccions i el vostre marit també?

Somrient em contesta:

—Es cert, però és l'únic terreny en el qual siguem rivals.

—Quines són les vostres previsiones?

—Què us diré? En aquesta circumscrició de Poplar, el meu marit té molts amics, però jo també en tinc. Mireu: pué afirmar-vos que totes les dones d'aquí són partidàries meves.

—I quantes són?

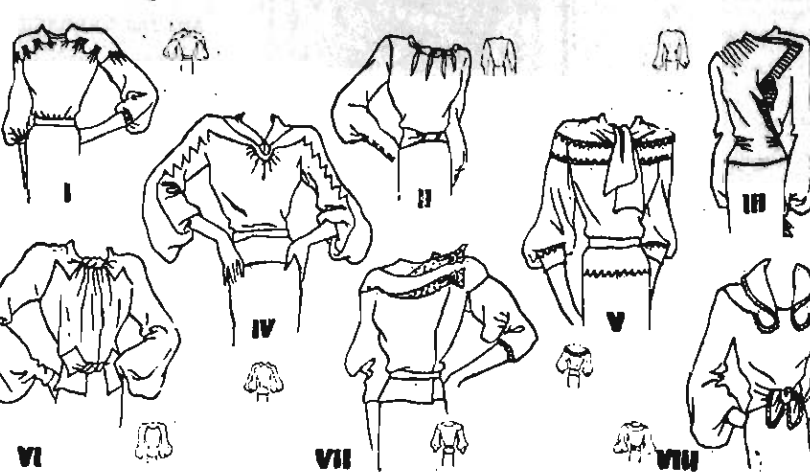
—Unes 25.000, contra 22.700 homes. Mrs. Spearman tenia, doncs, alguna probabilitat!

He vist miss Bridget Jackson. Havia abandonat els seus gossos i els seus cavalls—les seves dues passions—per fer ella mateixa la seva "tournee" electoral, i em pregunto quin elector podia refusar el seu vot a aquesta candidata de vint-i-sis primaveres...

He vist miss Scarborough, mentre dirigia ella mateixa, al Queen's Hall, l'execució d'una de les seves obres. Miss Scarborough, no contenta encara d'esser un gran músic, a la vegada pianista, compositor i directora d'orquestra, vol ésser també membre del Parlament.

No he conegut ni la duquesa d'At-holl, ni lady Buxton, ni miss Lloyd

UNES QUANTES BRUSES DE FANTASIA

- I.—Brusa de "georgette" groga, ornamentada amb peres a les espatlles. Màngues tres quarts.
- II.—Brusa de "georgette" blanca, amb falxes de vellut negre.
- III.—Brusa de "crêpe" seti blanc, ornamentada amb un coll de "prists".
- IV.—Brusa de "crêpe" seti blanc, incrustacions claudes a bials.
- V.—Brusa de "crêpe" blanc, guarnida amb repunts.
- VI.—Brusa de "marrocin" blanc, excessivament arrugada.
- VII.—Brusa de "crêpe" blanc. Falxes folrades de lamé d'or.
- VIII.—Brusa de Xina rosa. Les peres van vorejades d'una randa molt fina.

CACTUS...

Indubtablement, els cactus ens mostren tota la seva bellesa quan estan en llur ple desenvolupament. Un cactus petit no ens ensenya pas mai tot el seu atractiu, i a més ens conuenen molt fàcilment uns menys amb les altres;

en canvi, quan estan en el ple de llur vida són inconfusibles, i es llavors que són plenament apreciats i tenen un alt valor.

El gravat d'avui ens mostra un bell exemplar de "Echinocactus Grusonii" en el ple de la seva vida. És un bell exemplar dels nostres cactus de més de quaranta centímetres de diàmetre i d'una perfecció impecable.

Explicarem ben detingudament el seu creixement perquè els nostres lectors es facin ben bé càrrec de com és fàcil obtenir en el nostre clima exemplars de primera elecció d'aquest cactus, que és, indubtablement, un dels més estimats i apreciats.

Aquesta planta no queda altre recurs que reproduir-la de grana; puix que rarament produeix fills. No obstant he vist en un lloc del Migdia de França dos grossissims exemplars, que, per causa d'una forta pedregada, quedaren plens de ferides incomplicables, i de cada una d'elles a l'any següent brota un nou fillol.

Les seves granes, si són fresques, naixen molt fàcilment, en una temperatura d'uns quinze graus, sembrades a la primavera. Abans de néixer, i els primers dies d'esser nats, volen regadiu abundos. Després cal disminuir les regades a mesura que es van fent més grossos. A tres o quatre mesos s'han de trasplantar en altres terrines amb terra nova i més clars a fi que es pugui desenrotllar més. A l'any i mig més o menys es planten en petits testets i es tenen a l'aire lliure. Es planta que vol bastant d'aigua, especialment durant l'estiu. Es tindran en aquests testets cosa d'un any; i a l'entrada de la primavera es trasplantaran en uns testos d'uns quinze centímetres de diàmetre, no massa fons, ja que llurs arrels són sempre molt superficials. Es tindran a ple aire, però en un lloc on si pot ésser tinguin ombra a les hores del sol més fort. Quan estan en plena creixença es regaran sovint tirant l'aigua a raig fort damunt de llur cos a fi que sempre estiguin ben nets de pols, cosa que millora molt llur visió i els conserva molt més saus.

A mesura que es fan més grossos es canvien cada any en testos més grans, afegint la terra nova que hi faci falta. És millor a l'hivern arregar-los un xic; no és que els freds de la nostra terra els matin, però els solen produir unes certes taques de color de cuir que els desparenen bastant. No cal dir que a l'hivern es regaran molt poc; si són al de fora

L'educació dels fills

quasi mai, si estan a cobert es regaran cada deu o quinze dies, segons el temps que faci.

La terra serà molt sorrenca i molt fèrtil, a base de molta fullaraca i bon fem, i s'hi afegirà també un xic d'argila.

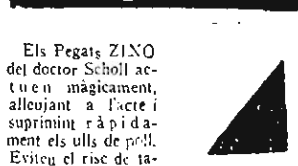
Si estan ben nets i conreats, formen de vint a trenta costelles fonses guarnides d'unes belles aureoles de llargues punxes daurades, de les quals la del mig és molt més llarga i ampla. Pel remarcable color de les seves punxes, és una planta que destaca fortament entre totes les altres. Les seves flors són gairebé insignificants, sembla que la natura hagi cregut que amb la bellesa de les seves punxes ja en tinguí prou.

Són petites i grogues, s'obren només a l'hora del sol i naixen entremig d'una gran toia de borrisol del mateix color de les punxes, al bell mig de l'ull de la planta, d'on surten també les noves.

Es molt convenient, de tant en tant, girar la planta, a fi que el sol li toqui per tot el seu voltant perquè es criu ben centrada i ben rodona.

J. SANTAMARIA

CALLOS

El Pegats ZINO del doctor Scholl actuen magímicament, alioquant a l'acte i suprimint ràpidament els ulls de pell.

Eviteu el risc de tallar els vostres ulls de pell o usar líquids i ungüents. Prengueu l'únic camí segur i sense perill, usant els Pegats ZINO del doctor Scholl, confortables, protectors i curatius, que eviten la causa del mal, i acaben amb la prestid i fricció de la sabata.

Usen sabates noves amb la comoditat de les usades!

A Farmàcies, Drogueries, Ortopèdies, Sabateries i Cases del doctor Scholl: Rambla de Catalunya, 84, i Canuda, 5, Barcelona, Eduard Dato, 7, i Arenal, 9, Madrid.

Des d'una pesseta amb cinquanta cèntims cada caps.

Parches Zino del Dr. Scholl

ZINO APLICAT, DOLOR ACABAT

LA VIDA BARATA

ARTICLES NECESSARIS QUE PODEU ADQUIRIR ADHUC PER TELEFON

FORMATGE SOLA, 40/100, 1 quillo, 4'50 - Felip Antolí - Escudellers, 41 - Telèfon 10745

ESSER BELLA I CONSERVAR LA BELLESA

Ordre i bellesa

Tota bellesa, exigeix una disciplina, una despesa diària de voluntat.

L'ordre és la primera etapa d'aquesta disciplina necessària. Per això avui estudiarem l'organització "pràctica" de la nostra bellesa, i l'útilitat del nostre arsenal de coquetaria, cosa que facilitarà i farà més precises i eficaces totes les atencions que hem de tenir per la nostra... aparença.

Repòs, tranquil·litat, seguretat, això és l'ordre. En aquest santuari modern que és la sala de bany femenina, tota lluent de porcelanes, níquels i cristalls, és convenient tenir-hi un lloc per a cada cosa i de posar cada cosa al seu lloc...

El benefici és un temps guanyat que hom pot consagrar a atencions més minucioses.

Us diré encara que l'ordre estimula la nostra energia. Algunes nits, torneu tard del teatre, cinema, etc.; la fatiga i la pressa us aconsellen de ficar-vos al llit immediatament i acon-segreu-vos el maquilatge, falta molt greu. La vista d'una sala de bany on us hi sentiu bé, on podreu manejar accessoris nets, elegants, flascons plens de secrets, per netejar ràpidament la vostra cara de la pols i dels cosmètics que la cobriren, us comunicarà tot seguit el gust i el coratge necessari per a la vostra higiene... Tingueu cura, doncs, del vostre gabinet de toaleta i en tindreu també per vosaltres mateixos. Procureu que hi hagi una bona llum. La tria del mirall és també important. Us aconsello un mirall de tres llums, o un "mirallor", potser brutal però sincer. No heu de demanar pas al vostre mirall que sigui un cortès sinó un amic veridic. Per ésser bella, cal primer que tot

parati té l'avantatge de no desfer l'ondulació. Però això és qüestió de gustos i també de resistència dels cabells; el raspall de balena convé més aviat als cabells sòlids.

Vull donar-vos aquí una recepta per netejar els raspalls. El millor és submergir-los cada setmana en una solució lleugera d'amoniac i fregar-los energèticament amb un drap. Poseu-los després a escórrer. Les pintes de cairel s'extreguen fàcilment amb aigua tibia on s'ha fet dissoldre cristalls de soda. També poden netejar-les amb banyes d'oli d'oliva. Les pintes de cairel són les més higièniques per al cabell i el qual travessen fàcilment. La punta d'os deixa també a la cabellera la brillantor i vitalitat.

Heu pensat a posar-vos un vel per a dormir? Conserveu la vostra ondulació i no oblideu tampoc d'isolar els vostres cabells amb una banda elàstica quan us poseu la crema per al massatge.

Les vostres mans, serventes docils, mereixen moltes atencions. Colloquen en el calaix de la manicura llimes esmerillades per a les ungles, un parell de bastonets per enretirar les pells, i un polissor, car cal polir les ungles abans d'envernissar-les. I esteu segura que no teniu pedra toska punxada per als angles de les ungles i les puntes dels dits. Una altra d'una mica més grossa i plana ha de servir per als vostres costats, els vostres genolls i els vostres talons quan us banyeu. Els vostres talons han d'esser llisos i rosats talment com si us hi haguessiu posat carmí.

Quan l'emperadriu Eugènia abandonà precipitadament les Tuilleries, quan la caiguda de l'Imperi, es recorda que s'havia oblidat una petita capsa d'or ovalada que contenia la pedra toska amb la qual li polien els talons, i la reclamà...

Sens dubte això no és pas tot el que necessitem per a la nostra bellesa, però n'és alguna cosa... No hem parlat d'arsenal? L'art de plaure què és sinó l'art d'usar tots els petits mitjans, tots els secrets que una dona posseeix per posar en valor el seu encís?

Acabaré amb aquesta frase plena d'orgull i de raó d'una dama cèlebre: "A partir de quaranta anys, una dona és responsable del seu rostre".

Aquesta responsabilitat suposa moltes atencions, assiduïtat i ciència personal.

MENU DE LA SETMANA

Ous farcits
Petxines de peix
Navarin
Flam

Ous farcits. — Feu endurir els ous i tallau-los per la meitat; tragueu els rovellis i col·loqueu les clares en una plata. Afegeu tantes anxoves com ous i barregeu-les amb els rovellis, sal, pebre, oli i vinagre; tot ben aixalat. Ompliu les clares amb aquesta barreja i cobriu-les de salsa maonesa.

Petxines de peix. — Podeu utilitzar per a això les sobres de peix bullit. Trinxeu ben bé el peix i ompliu-ne les petxines. Feu una maonesa ben espessa i alegeu-hi un tomàquet ben madur passat pel sedàs. Cobriu les petxines amb aquesta salsa i guarneu-les amb cogombres.

Navarin. — Poseu en una cassola un tros de llard i una terça i mitja d'anysell tallat a trossos. Quan la carn sigui daurada, poseu-hi una mica d'aigua, sal, unes quantes herbes i un gra d'all trinxat. Deixeu-ho coure durant 20 minuts i després afegir-hi fesols, pastanagues, raves, patates i cebes tallades. Deixeu-ho coure tot junt en un foc suau fins que estigui al punt.

Flam. — Feu fondre dues cullerades de sucre en una cassola; quan estigui ben daurat trinxeu-ho en un mortle per fer llum, de manera que cobreixi tot el fons. Bateu quatre ous amb set cullerades de sucre fi i una cullerada de fècula desfeta en mig litre de llet. Ompliu el mortle amb aquesta barreja i poseu-ho a coure al bany-maria. És coneix que el flam és quit quan enfonsant-hi una agulla de fer mitja ben prima al mig, aquesta surt completament seca.

No detallarem aquí els productes de bellesa que us són necessaris, us indicarem només la base indispensable: crema per treure el maquilatge, loció o astringent, crema nutritiva i base per als polvors.

Trobo per treure-us el maquilatge heu de tenir una capsa de cotó i paper assecant de seda per treure-us la crema nutritiva, ja qual conservareu posada un quart d'hora, segons la "necessitat d'aliment" de la vostra pell. Una petita magra per picar la vostra cara després del massatge activarà la circulació. Heu pensat en una banyera ocular per als vostres ulls i heu triat minuciosament les pinces per a afinar la línia de les vostres celles?

Un polvoritzador el·líptic que permet una bona neteja de la cara amb una barreja d'astringent i d'aigua de roses, neteja que podeu fer cada quinze dies o cada mes, seria per vosaltres un preciós auxiliar. I a més, no és prou bonic un polvoritzador? Dona la impressió d'un dutxa de rosada.

Pensem ara en l'hora del vostre bany. Voleu que us revei el nom d'un vell camarada dur de pel fort, d'aspecte desagradable, que m'ha estat sempre de gran utilitat en els matins de malhumor, els despertars irredolles i sense ànims?... El meu quant de crin: té per companya no gaire menys suau que ell un sòlid raspall per al bany. Amb aquests dos enèrgics accessoris esteu segura de començar el dia tonificada, calenta i l'esperit alegre.

La bellesa dels vostres cabells necessita atencions constants. Necessita una raspallada diària per conservar-los el llustre i la suavitat. El raspall de balena de pèls llargs i bastant se-

Facis les ondes en un moment.

Si voleu la bel·la que el Frischi. Primerament es mou bé als capells, amb MARCA ONDES LIQUID AROMAS DEL CAIRO que és una loció deliciosa perfumada i sense gens de grassa. Després, amb els dits, es marca les ondes i es posa una xarxeta per a que no se moguin. Al cap de mitja hora, trequeu la xarxa i apareixeran unes ondes ideals, que ll duraran vuit dies sense desfer-se i un cabell brillant i precós.

MARCA ONDES LIQUIT AROMAS DEL CAIRO

"Ortopèdia Moderna"
Fill de B. Carcassona
TALLERS I DESPATX
ESCUDELLERS BLANCS, 8 - Telèfon 10916
BRAGUERS REGULADORS
per a la retenció absoluta de la trencadura
Faixes de totes menes · Faixa cotilla abdominal
Faixes per a guarir estòmacs i ronyons caiguts
Models moderns
COTILLES ORTOPEDIQUES
per a guarir o corregir les desviacions
de l'esquena
Més de 50 anys de pràctica són la millor garantia
Casa fundada en 1875

COMPOSICIO

Sucre llet, 5 cts.; extracte regalèssia, 5 centígrams; extracte diacordi, 3 millg.; extracte medulla vaca, 3 millg.; Gomenol, 5 millg.; sucre mentonitzat, quantitat suficient per a una pastilla

PASTILLES ASPAIME

Guareixen radicalment la TOS perquè combaten les seves causes

CATARROS, RONQUERES, ANGINES, LARINGITIS, TUBERCULOSI PULMONAR, ASMA, i totes les afeccions en general de la GOLA,
 BRONQUITIS I PULMONS

Les PASTILLES ASPAIME superen totes les conegudes per la seva composició, que no pot ésser més racional i científica, gust agradable i l'ésser les úniques en les quals hi és resolt el transcendental problema dels medicaments balsàmics i volàtils que es conserven indefinidament i mantenen íntegres les seves meravelloses propietats medicinals per a combatre d'una manera constant, ràpida i eficaç les malalties de les vies respiratòries que són causa de TOS i de sufocació

Les PASTILLES ASPAIME són les receptades pels metges
 Les PASTILLES ASPAIME són les preferides pels pacients

Exigiu sempre les legítimes PASTILLES ASPAIME i no admeteu substitucions interessades d'escasos o nuls resultats

Les PASTILLES ASPAIME es venen a UNA PESSETA CAPSA en les principals farmàcies i drogueries: lliurant-se al mateix temps gratuïtament una capsula de mostra, molt còmoda per portar a la butxaca

Especialitat farmacèutica del laboratori SOKATARG

Oficines: Carrer del Ter, 16 - Telèfon 50791 - BARCELONA

NOTA IMPORTANTÍSSIMA: Per a demostrar i convèncer que els ràpids i satisfactoris resultats per a guarir la TOS, mitjançant les PASTILLES ASPAIME, no són possibles amb les seves similars, i que no hi ha actualment d'altres pastilles que puguin superar-les, el Laboratori Sókatarg envia gratis una capsula-mostra de Pastilles Aspaime als que li enviïn el retall d'aquest anunci, acompanyat d'un segell de cinc cèntims, tot dins d'un sobre franquejat amb dos cèntims.

